

له عسکرو سره د اسلامي امارت غوره چلند
د ديني او ملي بصيرت ثبوت وړاندې کوي!!

تحريک

چگونه سياست امريکا
باعث نقاق قومی در افغانستان شده؟

اولسم کال، خلورمه، پرلپسې ۱۳۳مه گڼه،
حمل - ثور ۱۴۰۰ل، شوال المکرم ۱۴۴۲هـ ق، اپرېل - می ۲۰۲۱م

د شهيد امير المؤمنين

ملا اختر محمد منصور رحمه الله

ستري لاسته راوړنې

- ❖ د امريکا زوال، هيلې او حقايق
- ❖ څنگه اسلامي فکر په ميراث پريږدو؟
- ❖ د روانې جگړې بنسټيز لامل څه دی؟

د بهرنيو هېواکمونو دروسته
د افغانانو مسؤليتونه...

د استقامت او ديانټ لوړ منار

شهيد مولوي عبدالهادي پشيوال

د اسلامي امارت د پياوړي قومندان

شهيد ملانېک محمد "رهبر" ژوند ته ګټه

د فساد او وحشت خالي په توليدو او ړنگيدو دي!!

دهيواد له نوميايي جید او محقق عالم

شيخ الحديث مفتي **مولوي نور محمد تاقب** (حفظه الله) سره

دده د علمي سير، خدمتونو او تحقيقي لاسته راوړنو په اړه په زړه پورې مرکه

لړليک

مخ	عنوان	گڼه
۱	سرمقاله.....	۱
۲	د بهرنيو ځواکونو وروسته د افغانانو مسئوليتونه.....	۲
۳	تولېست.....	۳
۴	چگونه سياست امريکا باعث نفاق قومي.....	۴
۵	د شهيد امير تاريخي کردار.....	۵
۶	د افغانستان روان حالات د ځمکني حقيقت او تشويش.....	۶
۷	د امريکا زوال، هيلي او حقايق.....	۷
۸	شهيد اميرالمؤمنين او اسلامي امارت.....	۸
۹	وما النصر الا من عند الله.....	۹
۱۰	د شهيد منصور صاحب يو وياړمن موقف.....	۱۰
۱۱	امنيتي پوستي که د لنډو مرکزونو.....	۱۱
۱۲	د فساد او وحشت ځالي په ټولېدو دي!.....	۱۲
۱۳	د هيواد نوميالي عالم مفتي نورمحمد ثاقب سره مرکه... ..	۱۳
۱۴	د مولوي عبدالهادي پشيوال ژوند ته لنډه کتنه.....	۱۴
۱۵	تخریب بیش از ۱۳۰۰ قطعه تجهيزات نظاميان امريکا.....	۱۵
۱۶	له امريکا سره بهرني وهل ليوټوټوب ده؟.....	۱۶
۱۷	د شهيد ملا نیک محمد رهبر ژوند ته کتنه.....	۱۷
۱۸	د شهيد اميرالمؤمنين سترې لاسته راوړنې!.....	۱۸
۱۹	کلکڅونه.....	۱۹
۲۰	خبر او تبصره.....	۲۰
۲۱	د روانې جگړې بنسټيز لامل څه دی؟.....	۲۱
۲۲	نوميالي عالم مفتي عبدالکريم حسن زوی سره مرکه.....	۲۲
۲۳	د ښاغلي مولوي عتيق الله عزيزي صاحب سره مرکه....	۲۳
۲۴	شهيد منصور د مېراني، شجاعت تاريخ جوړ کړ!!.....	۲۴
۲۵	ترټولو سخته جمله "ښځه دې هم راولم".....	۲۵
۲۶	اسلامي ښوونه او روزنه.....	۲۶
۲۷	پوځي ډگر کې دستر قائد بهېغمبر ﷺ د برياوو لاملونه.....	۲۷
۲۸	کرانه ليکواله او قدرمن شاعره!.....	۲۸
۲۹	شکر او اسلامي لارښوونې.....	۲۹
۳۰	څنگه اسلامي فکر په ميراث پرېږدو؟.....	۳۰

اوولسم کال، څلورمه، پرلپسې ۱۲۳مه گڼه،

حمل - ثور ۱۴۰۰ل، شوال المکرم ۱۴۴۲هـ.ق، اپرېل - مې ۲۰۲۱م

امتیاز:

د امتیازخاوند: د افغانستان اسلامي امارت

د فرهنگي چارو کمیسیون

عبيد تنوير

مسؤل مدير:

ليکوال پلاوی: ډاکټر صابر، حميد، جميل مېرني

او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۳۵۰ افغانی

پاکستان: ۵۰۰ کلداری

امريکا: ۷۰ ډالره

اروپا: ۷۰ يورو

يوه گڼه: ۳۰ افغانی

۶۰ کلداری

يادونه:

حتی نه ده چې په څرک کې خبرې شوې مقالې
د ادارې د پالیسي ترجماني وکړي هر د ليکنه د ليکوال
خپل نظر دی.

تخنیکي چارې: تخنیکي څانگه

پتې:

sarak_111@yahoo.com

له عسکرو سره د اسلامي امارت غوره چلند د ديني او ملي بصيرت ثبوت وړاندې کوي !!

د خدای پاک په نصرت او د افغان مجاهد ولس د قربانيو له برکته لله الحمد نن هغه ورځ راورسېده چې نږدې هره اوونۍ یو یرغلگر هېواد زموږ د پاکې خاورې په سینه خپل ولاړ بیرغونه راټیټوي او په چټکۍ سره پښې ترې سپکوي. تازه ایټالیا اعلان کړی چې په هرات کې یې خپل بیرغ راټیټ کړی او له افغانستانه د وتلو چارې یې گړندۍ کړې دي.

له دې سره هممهاله، د امریکا متحده ایالتونو اعلان کړی چې له افغانستانه د وتلو پروسه یې تر ۵۰٪ زیاته بشپړه کړې، خپل زیات تجهیزات یې ورسره وړي او زرگونه عدده نور وسایل یې د تخریبولو لپاره د پنتاگان لوژستیک ادارې ته ورکړي دي.

ایټالیا بیا دخپلو پوځي وساتلو، عسکرو او تجهیزاتو ترڅنګ دخپلو زرگونو راوړل شوو شرابووالکولي نیشی موادو د وپلو اعلان هم کړی.

له هېواده د یرغلګرو ځواکونو وتل د خوښۍ زېږی دی، خو د وتلو په وروستي پړاو کې د هغوی لخوا د خپلو ځینو تجهیزاتو تخریبول نوره هم واضحه کوي چې دوی زموږ هېواد ته یوازې د ویجاړي لپاره راغلي وو او پر افغانانو یې پیرزو نه ده چې د خپلو گټو د نه ترلاسه کېدو په صورت کې دې د دوی له وسایلو استفاده وکړي.

د سیاسي وضعیت ترڅنګ نظامي حالات هم لله الحمد د مجاهدينو او هېواد په گټه روان دي. له تیرې یوې میاشتې راهیسې د مختلفو ولایتونو نږدې ۲۲ ولسوالۍ او بشمېره پوستې د مجاهدينو لاس ته لوېدلې دي. تر ټولو زیات د خوښۍ ځای دا دی چې په دې پوستو او مرکزونو کې پرتو زیاترو عسکرو حقایق درکړي او د بې هدفه جنگ کولو پرځای په جوړو جوړو اسلامي امارت سره یوځای شوي دي. اسلامي امارت هم د دوی تود هرکلی کړی او نازولي یې دي.

د اسلامي امارت پالیسي دا ده چې د امکان تر حده غولېدلي عسکر وپوهوي د دې لپاره چې د څو ځایینو د ناوړه اغراضو لپاره د قرباني کېدو پرځای د تفاهم لار غوره کړي، او په دې ډول خپل دنیا او آخرت له تباہۍ وژغوري. اسلامي امارت هر هغه چا ته خپله غېږه خلاصه کړې او د عفوي اعلان ورته کوي چې له جگړې لاس اخلې او د اسلامي نظام د حاکمیت په لار کې له خنډونو ایجادولو ډډه کوي.

د کابل رژیم په لیکو کې ولاړ کسان باید پوه شي چې د دوی په جنگ او مقابله هیڅ نتیجه او اثر مرتب نه دی، یوازینی پایله به یې دا راوځي چې د خپل ځان او کورنۍ ترڅنګ به یې دین او هېواد ته هم زیان اړولی وي. دوی باید ځان وپوهوي کله چې د نړۍ تر ټولو مجهز ځواکونه د افغان ولس په مقابل کې مات شول اودوی یې یواځې پریښودل، اوترټولو ښکاره حقیقت داده چې د کابل رژیم یومهم چارواکی هم افغانستان کې فامیل اوکورنۍ نلري که لگ حالت نور دترننگلتیا خواته ولاړسي دوی به ټول تبتي.

نو چې حالت او تحلیل همدا وي نو بیا د دغه مفسدو او مادیات پرستو بې ضمیره واکمنو په خبرو ولفی تیروځي اوددنیا اواخرت کړاوونو او عذابونو ته ځان ورغورځو.

د بهرنیو ځواکونو وروسته د افغانانو سره ولېستنه...

ارمان

خپلواکۍ ته په احترام لرلو سره د سیاسي او د پېلوماتیکو مقرراتو رعایتولو ته په کلکه ژمنتیا وېشي او هیڅکله په نامشروع ډول د خپلو استعماري گټو ترلاسه کولو په موخه د جارحیتونو، وحشتونو او یرغلونو لار انتخاب نکړي، بیشکه افغانستان یو ازاد، مستقل او ناپېیلی هیواد دی چې د نړۍ له ټولو هیوادونو او قومونو سره د مقابل احترام په رعایتولو سره سیاسي، تجارتي او د پېلوماتیک اړیکې غځول غواړي. تمه ده د امریکا په گډون ټول لري او نړدې پراته هیوادونه د مشروع د پېلوماتیکو لارو چارو او اصولو څخه په استفاده افغانستان ته د تجارت، بیا رغونې او بشري خدمتونو ترسره کولو په موخه راشي، نه د افغان ولس د بادرانو او د هغوی د اقاگانو په حیث چې هدف یې د افغانانو په شتمنیو باندې خپته اچول وي! د امریکا په گډون هر هیواد د مشروعو نړیوالو د پېلوماتیکو اصولو او ضوابطو ته په کتو سره د افغانستان په اجازه ددې هیواد د طبعي زیرمو په استخراجولو کې پانگونه کولی شي، افغانان به هیڅکله د دغسې اقداماتو مخالفت ونکړي بلکې تر ډیره به یې هرکلی وکړي او په مخکې به یې گلان و شیندي، لیکن د افغانستان زیرمې په غلا او په پټه استخراجول او بهر ته یې وړل افغان ولس نه پخوا زغملي، نه یې اوس زغمي او نه یې په اینده کې زغملی شي، هر هغه هیواد یا ځواک چې په بنسکاره او یا په پټه توگه د افغانستان طبعي زیرمو د غلا کولو جسارت کوي افغانان به ور ته هغسې د عبرت نه ډک سبق ورکوي لکه په تیرو شلو کلو کې یې چې امریکا ته ورکړ، غرض دا چې امریکا دې د ځواکونو د ویستلو وروسته دلته خپل د جارحیت نه ډک مشن په ټوله معنی پای ته ورسوي یعنې دلته دې د طالبانو پخلاف د مخالفو جهتونو د پلوی اشتباه نه تکراروي هغوی ته دې وسلې او پیسې نه رالېږي ځکه دا د جگړې د دوام او غځیدو سبب کېږي افغانستان لا د ړنگیدو او تباه کیدو په لور بوځي له داسې کولو باید جداً ډډه وکړي.

په وروستیو کې رسنیو داسې خبرونه او راپورونه نشر کړل چې د امریکا د متحده ایالاتو چارواکي په پام کې لري، افغانستان کې خپل میشت پوځیان تر راتلونکي یوولسم ستمبر مخکې وباسي، د ځینو منابعو وینا ده: چې امریکا اراده لري راتلونکې جولای میاشتې تر لومړیو پورې خپل ټول پوځیان وباسي او په دې توگه په بشپړ ډول د افغانستان اشغال پای ته ورسوي او د راتلونکي ستمبر یوولسمې نېټې راتلو ته انتظار و نه باسي.

د سیاسي چارو کتونکو په اند: هرڅومره ژر چې امریکا خپل پوځي حضور ته د پای ټکی کېږدي هومره به په افغانستان، منطقه او نړۍ مثبت تاثیرات ولري، هغوی ټینگار لري چې امریکا دې رښتیا هم راتلونکي ستمبر ته انتظار نکوي هر څومره ژر چې شونې وي افغانستان کې دې خپل پوځي شتون پای ته ورسوي او رسماً دې د خپل شل کلن پوځي موجودیت او اشغال پای اعلان کړي، بنسکاره ده چې دا کار په ازادي باندې د مښو افغانانو لپاره د لویو خوشالیو سبب کیدای شي، ولې نور هغه وخت را رسیدلی دی چې امریکایي واکمن د زړو له تله واقعیتونه درک کاندې او په نړۍ کې خپله د جنگونو او یرغلونو ستراتیژي لغوه اعلان کړې، د نړۍ د ازادو ولسونو او خپلواکو ملتونو د غلامولو له بدې ارادې نه په شا شي او د نوې پرمختللي ټیکنالوجۍ په مټ بیا په نړیوالو باندې د خپلو جارحانه پریکړو د تحمیلولو هڅه ونکړي.

هو! د ځواکونو د ویستلو سربیره دې امریکایان دلته (په افغانستان کې) د جگړې د تداوم په اړه د خپلو ناسمو ارادو او پلانونو څخه هم لاس په سر شي او په مقابل کې موږ د پټه ژمن او اماده یو چې امریکا ته د خپلو مشروع تجارتي گټو د ترلاسه کولو لپاره اسانتیاوې برابرې کړو خو په دې شرط چې امریکایي واکمن د افغان ولس سیاسي ازادۍ او اقتصادي

گرو اېښې او هغوی ترې په خلاص لاس استفاده کوي دغسې هیواد یا جغرافیه بشپړه ازاده نه گڼل کېږي؛ بڼا طالب قیادت باید دېته خیر اووسي که غواړي چې تربیرغ لاندې یې افغانستان نور د پردیو اسونو د زغلولو ډگر نه وي؛ باید د اقتصادي او مالي پلوه هیواد ته ترقي ورکړي او ددې لپاره ټولې مشروع لارې په کار واچوي، همدا راز د امریکا لپاره ښه داده چې هغه د دوحې په تړون کې کړو ژمنو ته متعاهده پاته شي او افغانستان کې د واقعي سولې راتلو سره مرسته وکړي هم د سولې په وړاندې د پرتو خنډونو په لري کولو کې افغان ولس سره همکاري وکړي ولې چې په افغانستان کې سوله راتلل د افغانستان په ګډون په ټوله منطقه او نړۍ کې هم سوله او امنیت تقویه کوي. پای

غزل

تړون

هم مې ازار هم مې وېال ته چغې ووهلې
نن مې یو بل ډول جنجال ته چغې ووهلې
ایمان پلورونکو چی وطن په یرغلګرو پلوره
ایمان لرونکو دغه حال ته چغې ووهلې
ویل یی مه موسیزه خود خپل بابا پکړی ته
د غنم وږو پشکال ته چغې ووهلې
کلونه کیږی دلته دوه سړي په غیږ ورغلي
یوه مهدي او بل دجال ته چغې ووهلې
یو سړي ټول عمر پردې غلام ته وعظ کاوه
یو سړي ټول عمر دیوال ته چغې ووهلې
پنجاب له ستوني یم نیولی هندو زهر راګرل
په هدیره کې مې ابدال ته چغې ووهلې
کلونه پس مې یوه ورکه مینه وموندله
کلونه وروسته مې دسمال ته چغې ووهلې
وطن خفه دی وطن ځان په هیچا نه خرڅوي
وطن په ځان واکدار دلال ته چغې ووهلې
چې د صلیب د ملا مری یی ماتې ماتې کړلې
تړون د لوی ملا کمال ته چغې ووهلې

بل پلو ته له شک پرته طالبان او افغانان هم د امریکایي خواکونو تر وتلو وروسته مسؤلیت لري چې هغوی په سمه او رښتیني توګه د افغان ولس د ارمانونو پوره کولو لپاره سولې راوستلو او د اسلامي نظام حاکمیت ته ژمن پاته شي او لومړیتوب ورکړي، هغوی دې په پوره توګه د دوحې په تړون کې کړو ژمنو ته متعاهد او ژمن پاته شي او پخپل ټول وس سره دې د دوحې تعاهدات او ژمنې پوره کړي او هم دې په راتلونکې کې د هغو رعایتولو په باب نړیوالو ته له خپله اړخه پوره باور او ډاډ ورکړي او د خپل ټول توان سره سم دې د اسلامي نظام راوستلو او قائمولو ته توجه وکړي، د هیواد ودانولو او بیا رغونې ته دې پام ډیر کړي، د هیواد د ترقي، امنیت او سوکالۍ پخاطر دې د کرهڼې برخې ته، د عامې روغتیا برخې ته، د صنعتي او حرفوي اسانتیاوو برخو ته پام ډیر کړي، ځکه له مادي پلوه یو خوار او غریب ولس هیڅکله د پرمختللو ولسونو سره سیالي او رقابت نشي کولی او نه په مادي، تعلیمي او اقتصادي لحاظ کمزوري هیوادونه او ولسونه ځانونه د مترقي، شتمنو او بډای هیوادونو د لاسوهنو او شرونو څخه خوندي کولی شي که هر هیواد او ولس غواړي چې هیواد او ولس یې د بهرنیو شرونو څخه خلاص او په امان وي هغه باید یو پر ځان متکي اقتصاد ولري، هغه باید په تعلیمي او علمي میدان کې د سیالانو هیوادونو څخه وروسته پاته نه وي، هغه باید په نوي عصري ژوند کې د نړۍ له سیالانو هیوادونو څخه کم نه وي، په مادي، اقتصادي او تعلیمي لحاظ یو مترقي هیواد کولی شي چې په نړۍ کې یو ځلاند مقام او روښانه نوم پیدا کړي، کوم هیواد ته د محتاجی او لاسنیوي پرته د بشري خدمتونو مسؤلیت نه ملا وتړي، نن سبا په نړۍ کې هغه هیوادونه هسکې سترګې ګرځي کوم هیوادونه چې د بهرنیو هیوادونو او یا د نړیوالو مالي ادارو پور وړي نه دي او کومو هیوادونو چې د بهرنیو هیوادونو او یا نړیوالو مالي ادارو څخه پورونه اخیستي موږ وینو چې هغوی پخپلو پریکړو کې خپلواک او ازاد ندي، پر هغوی باندي له بهر څخه نړیوال استېلشمنټ خپلې پریکړې او ارادې طوعاً او کرهاً تحمیلوي، ځکه نن سبا د ازادۍ تعریف په واک کې د کومې مستقلې او خپلواکې جغرافیې څخه عبارت ندی بلکې ترڅنګ یې په هغه جغرافیه کې د قوي اقتصاد درلودل هم ضروري دي، ولې که ته! په هغه محدوده جغرافیه کې د نورو هیوادونو پور وړی یې او بهرنیانو د خپلو پورونو په بدل کې ستا د هیواد سترې اقتصادي زیربناوې له ځانو سره

نور لیست

صارم

نه پوهیږم په نوره دنیا کې تور او سپین په کوم اعتبار دي او ولې تور بد او سپین بد نه دی ؟!

که سپین دومره بد نه وای چې مطلقاً یې تور پوستکی بد ګانه ! حتی چې لوړ او ټیټ ذات ته اعتبار یې په همدې رنگونو ورکړی و او آن تردې چې وایي په فلوریدا ایالت کې به یې د تمساح ګانو ښکار ته د تور پوستو واړه ماشومان وړاچول... نو تور به هیڅ په هیڅه بد نه و او سپین به هم په کړي جرم بد یا مجرم ګڼل کېده.

که پورته مقایسې ته یوڅه اعتبار نور هم ورکړو او خبره تر اصله رسوو نو ممکنه ده چې دغه تور لیست هم بېرته سپین شي ولې چې پکې شاملو اشخاصو خو یواځې د جبر او استبداد په وړاندې غږ پورته کړی و اوبس.

دنړۍ انصاف ته هم سړی حیران شي په ظاهره ټولې نارې د سولې او بشردوستۍ دي چې ګورې دقانون، مساواتو او امن پسندی، چیغې به وهل کیږي خو چې تر سپینې یې ورسره رسوي نو ورو ورو به حقیقت له ظاهر نه بدلېږي او خبره به په بله خوا ځي.

په افغانستان کې د سولې، امن او سوکالۍ د راتلو لپاره د یوڅو اسبابو ترڅنګه یو هم د تور لیست له منځه وړل او باطل اعلانول دي چې په عملي کېدو سره یې تر ډېره دمجاهدینو اطمینان حاصلېږي او په بهرنیانو د باوريو لامل ګرځي ورسره په ضمن کې هغوی هم دې ته واده کوي چې له خپل لوري هم د یوڅه په کولو سره د لښه نیت اظهار وکړي، خو...

خو تاسې وګورئ دا ټوله سوله دوسته نرۍ ! په دې برخه کې بېرته دهماغو په طرف ده چې تر بل هر چا یې دبشر وژلو او له منځه وړلو ته پرمختللي وسلې جوړې دي او داتوم طاقت ته هم په همدې موخه رسیدلي.

هیڅ یو بشري سازمان او ټولنه بیا هم غږ نه پورته کوي او د سولې په راتلو کې دا یو عادي ګام پورته کول هم ورته ډېر دروند ښکاري، په داسې حال کې چې د تور لیست له منځه وړل د دوو چې تړون یوه برخه ده، معنا دا چې هسې خو هم دوی داسې اقدام نه شي کولای یا یې نه کوي چې زور ورپکې کم راځي، خو هغه چې هغوی په خپله خبره کې پرې رانیول کیږي بیا یې هم اقدام کولو ته نه هڅوي یا نیوکه پرې نه کوي، نو ویلای شو چې د سولې، امن، بشردوستۍ او سوکالۍ ظاهر او باطن یې له همدې په ښه ډول معلومیدلای شي.

که څه هم د دغه لیست اثر په مجاهدینو او دمجاهدینو په مشرانو هغومره نه دی لکه څومره یې چې دوی ګڼي ځکه دلته دمجاهدینو مشران هم له عادي مجاهدینو ډېره برترې نه لري او په کوم څه چې د عامو مجاهدینو ژوند او اقتصاد ولاړ دی دمشرانو یې هم ترهغه زیات نه دی، شاید په دې لیست کې دمشرانو شاملول به ډېرو داسې ګڼله چې کېدای شي له دې سره به دهغوی ژوند په ټپه وردیږي اولکه دنړۍ دنورو مشرانو او مسئولینو په شان به یې دنړۍ په ګوډ ګوډ کې بانګي حسابونه ضبط او له پښو ولوړيږي.

خو خبر نه دي چې دلته به لا په دې هیواد هم اقتصادي بندیزونه تر ډېره داسې بد اغېز ونه شي لرلای لکه په نورو ابادو هیوادونو، ځکه دلته دمجاهدینو او مقاومت کوونکو اقتصادي اتکاء تر ډېره دهیواد په طبیعي منابعو ده. دمجاهد تغذیه دهیواد له زراعت او مالدارۍ ده دمجاهد خوراک دلته هغه څه دي چې همدلته پیدا کیږي، دمجاهد خوراک دلته دچرګې له هګۍ او دغواله شیدو دي چې وړیا پیدا کیږي، مجاهد میاشتنۍ تنخواه نه لري، وسلې او مهمات یې هم له دښمنه دي.

دنیا چې کوم حسابونه او قیاسونه کوي هغه ټول زمونږ دهیواد له شرایطو، جغرافیې او طبیعت سره مخالف دي او هغه اثر نه لري چې دوی یې اټکل کوي ولې بیا هم له مانه چې کومې غوښتنې کیږي او امتیازات غوښتل کیږي دهغې په وړاندې دا هیڅ ده او په ما یې که اثر هم ډېر نه دی خو په مونږ دنړۍ ښه نیت هم له همدې په ښه ډول را څرګندیږي.

بورا به خدای په ګلو موږ کا = باغوانه ستا نیمګړی نیت مې ژپوینه

چگونه سیاست آمریکا

باعث نفاق قومی در افغانستان شده؟

م سهاک

چنانچه آمریکا و غرب برای مدیریت و اشغال بهتر افغانستان در کنفرانس بُن، قدرت را براساس اقوام تقسیم نمودند. فورمول تقسیم قدرت طوری بود که پشتون، رئیس جمهور؛ تاجیک، معاون اول؛ هزاره و ازبیک معاون دوم یا سوم، این شیوهی تقسیم قدرت نه تنها این که معضل افغانستان را پیچیده تر ساخت، بلکه بیشتر از آن دشمنی و تعصبات قومی را در میان اقوام دامن زد.

دید اصلی امریکایی ها از چنین فورمول تقسیم قدرت این بود که افغانستان را می توان با محوریت اقوام و رهبران قومی بهتر اداره نمود. از این رو امریکا تنور سیاست قومی را در افغانستان دلق نگه داشت. از یک سو اقوام را رتبه بندی کرد، سپس در مقابل یکدیگر قرار داد. از سوی دیگر، سعی نمود تا با دادن پروژه ها و فراهم ساختن امکانات مالی برای رهبران قومی آنها را طرفدار و در نهایت مُطیع خود سازد. هدف بعدی این بود تا با مُطیع ساختن رهبران قومی، حمایت مردم را توسط آنها جلب کند. بارها دیده شده است که برای جلب حمایت این تیکه داران قومی، کرسی های بلند دولتی برای آنها و نزدیکان شان پیشنهاد شده است. برای فرزندان و اطرافیان نزدیک شان فرصت تحصیل و سفر در کشورهای خارجی مهیا شده و بیشتر از آن، این رهبران قومی در مقابل سایر رقبای قومی شان از سوی امریکا کمک و یاری شده اند.

فورمول تقسیم قدرت براساس اقوام به یک اصل در سیاست افغانستان مبدل شده است. یارگیری های

این روزها، افغانستان یک بار دیگر با موجی از تعصبات و نفاق قومی روبروست. تظاهرات در فاریاب رنگ و بوی قومی گرفته. در بحبوحه ی مذاکرات صلح، حقوق اقلیت ها از مسائل مطرح بحث است. تعیینات حساسیت برانگیز قومی جنجالی شده است. صداهای غیرمتمرکز سازی قدرت به گوش می رسد. ماجرای تذکره الکترونیک بار دیگر شعله ور شده است. در تمام این جنجال ها، قوم و قوم گرایی به شکل عمده ای از سوی امریکا، دولت و رهبران قومی دامن زده می شود تا هر جهت به منافع تعریف شده ای خود برسند.

در حالی که افغانستان از جمله سرزمین های اسلامی است که دارای کثرت تنوع قومی می باشد. این تنوع قومی برای مردم این سرزمین مشکل نبوده و قرن ها در کنار یکدیگر به صورت مسالمت آمیز زندگی نموده اند. اما در چهل سال اخیر، تنوع قومی برای حُکام خاین و حيله گر، رهبران قومی و استعماران به وسیله ی مبدل شده تا بتوانند از این موضوع برای تحقق اهداف نامشروع سیاسی شان بهره برداری نمایند.

در حالی که هر انسان صاحب عقل و بصیرت می داند که در چهل سال اخیر این امریکا و غرب بود که یکبار در دهه ۹۰ میلادی توسط کشورهای همجوار ایران پاکستان و هندوستان گروه های قومی و مجاهدین را علیه یکدیگر قرار داد و افغانستان را به حمام خون مبدل ساختند. بار دیگر بعد از ۲۰۰۱ با در پیش گرفتن تقسیم قدرت براساس اقوام افغانستان را برلبه ی پرتگاه کشانده اند.

سیاسی در هنگام انتخابات بر اساس همین مبنا، صورت می‌گرفت. حتی در زمان حکومت وحدت ملی و حکومت مشارکتی کنونی واضحاً قدرت و ساختارهای دولتی به شیوه سهامی تقسیم گردیده که در آن اقوام از سهم خاصی برخوردار می‌باشند. این شیوهی تقسیم قدرت افغانستان را بر سر انتابار باروت قرار داده است. هر زمانی که سهم قدرت اقوام اعاده نگردد و توازن قومی برهم بخورد، موجی از جنجال‌ها و کشمکش‌ها آغاز می‌گردد. این کشمکش تنها در سطح رهبران باقی نمانده، بلکه به مردم عام نیز سرایت می‌کند و موجی از نفرت و تعصب را در افغانستان بدنبال دارد.

تعدادی از رهبران افغان چنان مخلص به امریکا و چنان خاین به مردم خویش هستند که حد و حدود ندارد. زمانی که امریکایی‌ها از آنها بخواهند اختلافات را کنار بگذارید و متحد شوید، این کار را می‌کنند. اما اگر چرلغ سبز امریکا نباشد به جان یکدیگر می‌افتند و تشنه‌ی خون یکدیگر و سایر اقوام می‌شوند. در حالی که این رهبران قومی کدام خدمتی خاصی نیز برای مردم خویش نیز انجام نداده‌اند، بلکه بنام قوم و قبیله خود به اریکه قدرت تکیه زده‌اند ولی تنها منافع شخصی و تیمی خویش را تأمین نموده‌اند. اما هنگامی که جنجال‌ها بیشتر می‌شود، خود را عقب کشیده و قوم خویش را به خط نخست نبرد می‌فرستند، ولی در عقب محنه بالای پول و چوکی معاملهای بالای سرنوشت قوم خویش انجام می‌دهند. در واقع، برای این تیکه‌داران قومی، قوم و مردم تنها وسیله‌ی معامله و امتیازگیری محسوب می‌گردد و بس.

در حال حاضر که امریکایی‌ها بعد از شکست ذلیلانه در صدد خروج از افغانستان می‌باشند، وضعیت را طوری مدیریت می‌کنند که تنش‌های قومی شعله‌ور شده تا یکبار دیگر به مردم افغانستان و جهان پیام دهند که افغانستان در عدم حضور ما به وحشت‌سرا مبدل می‌شود، و این امریکا و غرب است که می‌تواند این کشور را از وحشت و جنگ نجات دهد. پس نیاز است تا ما حضور نظامی یا استخباراتی داشته باشیم تا از مردم افغانستان را افتیدن به جان یکدیگر نجات دهیم، زیرا خود این مردم توانایی این کار را ندارند.

تعدادی دیگر که دید دقیق از اوضاع افغانستان، سیاست‌های پشت‌پرده و تاریخ منطقه ندارند، راه حل را غیرمتمرکز سازی قدرت و امثالهم می‌پندارند. این راه حل‌ها نیز پوچ و بیهوده است و افغانستان را دچار فاجعه دیگر می‌سازد.

راه حل این است که به جای این که مبنای سیاست قوم، قبیله، سمت و زبان باشد، بایست اساس سیاست خویش را اسلام و احکام شرعی قرار دهیم. این اسلام است که توانایی آن را دارد تا با مفاهیم حیات‌بخش خود نه تنها اقوام افغانستان را بلکه بیشتر از آن اقوام، نژادها، قبایل و رنگ‌های مختلف را از اندونیزیا تا مراکش متحد و یکپارچه سازد. این اسلام بود که «اوس و خزرج» را که دشمنی شان به سالیان سال می‌رسید به برادرانی مبدل ساخت که حاضر بودند همه‌ای امکانات زندگی خویش را فدای یکدیگر کنند.

زمانی عبدالاحمد جاوید، استاد پیشین دانشگاه کابل تنوع قومی را در افغانستان به «گل‌های رنگارنگ» تشبیه کرده بود که هر یکی رنگ و بوی خاص خود را دارد و سرزمین افغانستان را زیبا ساخته است. باید متوجه بود که جز آجندای اسلام و وحدت امت، هیچ راه حلی برای بحران افغانستان و وحدت این «گل‌های رنگارنگ» وجود ندارد. هر راه حلی جز این، افغانستان و منطقه را درگیر بحران و خانه جنگی خونین می‌سازد. چنانچه تاریخ نه تنها اینکه گواه بر این امر است، بلکه هر بار به شکلی از اشکال تکرار می‌گردد. پس نیاز است تا عبرت گرفته و به ریسمان وحدت براساس اسلام چنگ بزنیم. این ریسمان اقامه دین حق و تطبیق شریعت توسط نظام راستین اسلامی می‌باشد، زیرا عزت و شوکت ما در چنگ زدن به عقیده اسلامی و اقامه اسلام است نه در افتخارات قومی و سمتی.

چنانچه حضرت عمر فاروق دومین خلیفه‌ی مسلمین خطمشی جالبی را به پیش روی ما قرار داده است: «ما قومی هستیم که الله سبحانه و تعالی ما را با اسلام عزت بخشید. اگر عزت را در جایی غیر از اسلام جست‌وجو کنیم، الله سبحانه و تعالی ما را ذلیل می‌گرداند». آیا ذلت کنونی ما نتیجه‌ی دوری از این نسخه حیات‌بخش نیست؟!

د شهيد امير تاريخي کردار!

عبدالرحيم (ناقب)

الله! لپاره له شکه پرته يوه له انساني تحمل نه وتلې سخته حادثه وه چې دی ورسره په خپل جهادي ژوند کې مخ کيدو.

مگر شهيد ملا اختر محمد منصور (رحمه الله) د اسلامي امارت په جهادي مسير کې دا تر ټولو سخته حادثه په داسې ډول استقبال کړه چې نه د بهرني اشغال په خلاف د جهادي مقاومت لپکې ور څخه نامنظمې شوې او نه هم د اشغالگرو خلاف جهادي مقاومت تري بې سیکه شو.

هو! شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور (رحمه الله) ته د هيواد په يوې تر ټولو حساسې مرحلې کې د اسلامي امارت قيادت او د تريوالي نظامي ټلوالې په خلاف د جهادي مقاومت قومنده وسپارل شوه خو ده په داسې ډول رهبري کړه چې دوست او دښمن يې په حکميانه تعامل او بريالي تکتیک اعتراف درلود.

هغه مهال چې شهيد امير المؤمنين ته د اسلامي امارت قيادت سپارل کيدو اسلامي امارت په يوه وخت کې په دوو محاذونو کې په مقابله بوخت و.

له يوې خوا د امريکا او ناټو له مجهزو ځواکونو سره جهادي مقاومت او له بلې خوا له داعشي فتنې سره خطرناکه مواجهه.

خو نوموړي د الله په نصرت او بيا خپل درايت او جهادي بصيرت سره وکړای شول په دغو دواړو محاذونو کې تاريخي کردار ترسره او مقابل لوري ته نه هيريډونکې ماتې ورکړي.

اسلامي امارت د خپل تأسيس له لومړۍ ورځې راهيسې له ځينو داسې سختو حوادثو سره مخ شوی چې که يې د مدبر قيادت حکميانه تعامل نه وای نو نن يې بنيادي جهادي پيروانو د بهرني اشغال په مقابل کې د داسې بيساري مقاومت وړتيا نه وای لرلې.

د طالبانو د اسلامي تحریک په لومړيو (دقيقا د ۱۹۹۵ کال د اگست په شروع کې) په لويديځ کې د طالبانو د مهم او تکتیکي قومندان ملا محمد اخوند شهادت، تر هغه يو کال وروسته د (۱۹۹۶ په سپتمبر) کې د کابل د فتحې په درشل د طالبانو تر ټولو پياوړي نظامي ستراتيژيست ملا بورجان اخوند شهادت او تر دې ټولو دردوونکي د (۲۰۱۵م) کال په جولای کې د طالبانو د اسلامي تحریک بنسټگر ملا محمد عمر (مجاهد) د وفات اعلان هغه څه دي چې د اسلامي امارت په تاريخي مسير کې ورته لږوونکې پيښې ويلاي شو.

لومړنۍ دوې پيښې د اسلامي امارت د مؤسس ملا محمد عمر (مجاهد) رحمه الله د حيات او قيادت په مهال کې رامنځته شوې چې د اسلامي امارت د پلويانو زړونه بيا هم تر ډيره د نوموړي په قيادت متسلې وو.

خو خپله د امارت د مؤسس وفات او هغه هم په داسې حال کې چې د هغه دواړه جهادي مرستيالان شهيد ملا عبيدالله مرحوم او محترم ملا عبدالغني (برادر) حفظه الله د اسارت په حال کې وو د شهيد ملا اختر محمد منصور (رحمه

عبدالرحمن بن قيس والتحسين بن قيس الذين قتلوا امير المؤمنين

شهيد منصور رحمه الله د ښې سابقې، دروند ديني او سياسي شخصيت په لرلو سره په روان مقاومت او طالب غورځنگ کې ېې شماره کارنامې لري، چې څو بارزې کارنامې ېې د بيلگې په توگه راوړم:

الف - د کاميابه سياست او موثرې جگړې په يوه وخت امتزاج ېې ممکن کړ.

ب - د جگړې په برخه کې ېې په سخت وخت کې طالب غورځنگ له پوځي تقسيمه وساته.

ج - د نړيوالو اړيکو په برخه کې ېې حدود او اطراف خپله هم وپېژندل او پر طالب غورځنگ ېې هم وپېژندل.

ر - په نړيوالو روابطو کې ېې اوسني مقاومت ته بندي دروازې خلاصې کړې.

د - د طالب غورځنگ مشرتابه ېې تر يوه حده افغان شموله کړ.

س - د يوه باندني سازش په توگه ېې د داعش پروسه په نطفه کې ناکاره کړه.

شهيد منصور رحمه الله د خپل هېواد له آزادۍ او په هغه کې د اسلامي حاکميت له ټينگښت سره ېې سارې مينه لرله، همدا وجه وه چې هغه په دې لاره کې داسې جدي گامونه واخيستل چې هېواد ېې تر ډېره له بهرني اشغال څخه د آزادۍ درشل ته ور نږدې خو خپل سترې صورت ېې په دې لاره کې په اور وسوځاوه...

روح دې خوشاله او ترشا پاته نيمگړی آرمان دې د هېواد په بشپړې خپلواکۍ سره الله جل جلاله در پوره کړي.

ليکوال - مصلح افغان

په عين وخت کې شهيد امير المؤمنين وکړای شول په ډير حکمت او فراست سره د دښمن هغه ټولې دسيسې شنډې کړي کومې چې ېې د اسلامي امارت د متحد صف د متفرق کولو لپاره په کار اچولې وې.

که څه هم چې له زماني لحاظه د شهيد امير المؤمنين د واکمنۍ وخت ډير کم و خو په دې کم وخت کې ېې تاريخي کارنامې ډيرې اهمې او موثرې وې.

نوموړي په همدې لېره موده کې په داخلي لحاظ د مقاومت ليکې په پوره وحدت او ذات البيني انسجام پياوړې، په پوځي لحاظ ېې د يرغلگرو خلاف د نفوذې عملياتو تکتیکي نوښت اعمال او په سياسي لحاظ ېې له سيمې او تړۍ سره د امارت ډيپلوماتيک روابط مستحکم کړل.

هماغه و چې دښمن ېې د مديرانه قيادت اغيزې د ځان لپاره خطرناکې او سمدستي ېې د له منځه وړلو په لټه کې شو.

شهيد امير المؤمنين د اسلامي امت د نورو تاريخي اتلانو په څير له خپل دين او عقيدې څخه د دفاع په لاره کې شهيد او په دې سره ېې د خپل خدای او دين په وړاندې ورسپارل شوی مسؤليت په ټټه ډول تر سره کړ.

نوموړی د خپل تاريخي مسؤليت په تر سره کولو کې موفق شو؛ ځکه د خپل مقدس آرمان په لاره کې شهادت هغه موفقيت دی چې د الله تعالی د خاصو او مقبولو بنده گانو په برخه کيږي.

شهيد امير المؤمنين که نن په جسمي لحاظ زمونږ په منځ کې نشته دی خو جهادي کارنامې ېې د تل لپاره د اسلامي تاريخ په زړه کې ثبت دی.

له همدې ځايه ده چې حافظ شيرازي ويلې:

هرگز نميرد آنکه دلش زنده شد بعشق..

ثبت است بر جريده عالم دوام ما

د افغانستان روان حالات د ځمکنۍ حقيقت او تشويش تر منځ...!!

ليکنه: موسیٰ فرهاد

ADENE

ترڅنگ ولاړ وو؛ دوی په ناروا لاره کې وو، د دین او وطن پرضد جنگیدل.

او دا چې اوس په ډلو ډلو عسکر وسلې غورځوي، له مجاهدینو سره یوځای کیږي؛ دې هم ښه ثابت نه کړه، چې تر دې وړاندې هغوی د امریکا په قومنده د هغوی د ډالرو په بدل کې د کرایي قاتلانو دنده اجرا کوله، اوس چې امریکایان ترې ولاړل، د ډالرو امیدونه یې قطع شول، نو یې هغه باطله لاره پرېښوده.

نو آیا د رژیم چارواکي هم د خپلو عسکرو په څیر، په تېر کردار پښیمانه دي؟ آیا د اشغالګرو له ملګرتیا بیزاره شوي؟ آیا د طالبانو دا تېره شل کلنه مبارزه برحق جهاد گڼي؟ او آیا خپل کار ته ناروا عمل وایي؟ که چیرې جواب مثبت وي، نو بلکل دا حق لري چې ووايي، د طالبانو جهاد زموږ په وړاندې نور مشروعیت نلري.

او که چیرې اوس هم د پنخوا په څیر ځانونه د نیویارک او واشنگتن ساتونکي گڼي، طالب ته ترهګر وایي، د امنیتي تړون تر نامه لاندې اوس هم د ناتو په متوقع مالي او نظامي مرستو او بمبارونو ناز کوي. (دفاع وزیر یې خپلو عسکرو ته ډاډ په دې ورکوي چې تاسو وار مه خطا کوئ، له دې پس به هم له موږ سره د بهرنيانو پوځي مرستې او بمبارونه جاري وي.)

نو آیا په داسې صورت کې بیا د دوی دا دعوه پرځای ده؟ چې ووايي، زموږ په وړاندې روان جهاد خپله صیغه بایللې؟ نه هیڅکله نه.

= بله حربه چې د کابل رژیم چارواکي او د هغوی په اشاره یې ځیني په اصطلاح یې طرفه وګرې کاروي؛ هغه دا ده چې دوی وایي، بهرنيان په غیرمسئولانه ډول ووتل، افغانستان یې د کورنۍ جګړې طرف ته ور تیل واهه، مانا دا چې بهرنيان باید تر نامالومه وخته پورې

په داسې حال کې چې د طالبانو مشرتابه لا تراوسه خپلو نظامي قومندانانو ته د پراخو تهاجمي عملیاتو او ولایتونو د ولکه کولو اجازه نه ده ورکړې؛ د معمولي نظامي عملیاتو په ترڅ کې د افغانستان پوځي وضعیت په بل مخ اوښتی.

د تیرې یوې میاشتې په موده کې څه باندې شل ولسوالۍ، په لسګونو لویې نظامي قرارګاهې او په سلګونو پوځي پوستې د طالبانو لاس ته په داسې شکل لویدلې چې په زرګونو عسکر یې یا خو ژوندی نیول شوي، یا تسلیم شوي، یا تښتیدلي او یا هم ځیني وژل شوي دي.

برعکس د کابل رژیم د ضعیف مورال له کبله، د دې توانمندي له لاسه ورکړې چې د یادو نیول شویو مراکزو د بیا نیولو هڅه دې وکړي، له دې نه څرګندېږي چې د بهرني اشغال له خاتمې سره هم مهاله، د اشغال بقایا (د کابل موجوده رژیم) د حتمي سقوط په درشل کې قرار لري. دا یو ثابت ځمکنی حقیقت دی. چې له نورو زاویو یې د بدلولو هڅې کیږي.

له بدیلو لارو د سقوط د مخنیوي هڅې:

= د کابل رژیم چارواکي چې نن سبا کومه خبره زمزمه کوي؛ هغه دا چې وایي اوس زموږ پرضد د طالبانو جهاد شرعي صیغه بایللې ده، ځکه چې بهرنيان د وتلو په حال کې دي.

په همدې خاطر د کابل رژیم چارواکي ګرځي چې په نړۍ کې کوم همنظره سیکولر ملا ویني؛ د روان جهاد د نامشروعیت فتوا ترې غواړي او پر افغانستان یې په دې نامه تطبیقوي چې ګویا دا خپل منځي ناروا جګړه ده، جهاد نه دی.

د دوی له دې ادعا، چې وایي جګړه اوس مشروعیت نلري؛ ښه څرګنده شوه چې د دوی په زعم هم تر دې وړاندې دا شل کاله د مجاهدینو مبارزه برحق جهاد و، او دوی چې دا شل کاله د اشغالګرو

دلته وای، نه وای وتلي، دا کومه جگړه چې شل کاله روانه وه؛ د دوی په نظر هغه ډېر آیدېال حالت و، هغه دې همداسې روان وای، که څه هم د طالبانو له یوې وړې حملې سره به یرغلگرو پوره کلي، جوماته، مدرسې او قریبې وړانولې، په سلگونو ښځې او ماشومان به یې د مرګ په خوب ویده کول، د دوی په نظر هغه بد حالت نه و، ولې اوس چې په یوه میاشت کې چې بهرنیان لا هم مکمل نه دي وتلي؛ طالبان په یوه میاشت کې شل ولسوالۍ نیسي؛ په سلگونو عسکر پرځای د دې چې په جگړه کې ووژل شي؛ په تسلیمیدا سره د هغووی ژوند ژغورل کېږي، جگړه مخ پر ختمیدو ده، طالبان د پرمختګ په حال کې دي؛ دوی دا حالت ډېر د تشویش معرفي کوي، نظرونه وړاندې کوي چې د خدای دپاره افغانستان تباه شو، جگړه خونړۍ شوه، طالبان دي د زور پرځای له حکومت سره په کابل کې یوځای شي. د دوی په خبره وطن دې نه وړانوي.

دا هغه تشویش دی چې له ځمکنې حقیقت سره هیڅ نوع تړاو نلري، بلکې یو تشویش دی، یوه تبلیغاتي حربه ده چې د بهرنيانو د پاتې کیدلو او یا لږ ترلږه د اشغال د میراثي رژیم د ساتنې په موخه یې دا تش په نامه بې طرفه چارپوهان ترسره کوي.

کنه حقیقت دا دی چې لومړی د اشغال له خاتمې سره، دویم د طالبانو له پرمختګ سره او درېیم له جگړې څخه د عسکرو د لاس اخیستلو په وجه سل سلنه دا حقیقت واضح دی چې جگړه به په افغانستان کې پای ته رسیږي. افغانستان به د امن کور وي. افغانستان هیڅکله د کورنۍ جگړې خوا ته نه درومي، هیڅکله د تباهی خوا ته نه دی روان. البته د رژیم ځینې چارواکي که خپلې سرتېبګۍ ته همداسې دوام ورکړي، ممکن د دوی د تباهي باعث وګرځي.

= بل تشویش چې ځینې تشویش اچوونکي یې مطرح کوي؛ هغه دا دی چې وایي که په افغانستان کې د طالبانو په مشرۍ اسلامي حکومت رامنځ ته کېږي؛ ممکن افغانستان نړیوال سیاسي مشروعیت له لاسه ورکړي، نړیوالې مرستې به قطع شي. نو پکار ده چې طالبان د کابل په موجوده رژیم کې ضم شي ترڅو د نړۍ مرستې دوام پیدا کړي.

که چېرې د افغانستان نړیوال مشروعیت دا وي چې دا شل کاله یې په نړۍ کې درلودی، او له هرې خوا ډالر ورته را روان وو، خو د هر ډالر په بدل کې یو افغان وژل کیده، نو دغه مشروعیت ته خو افغانان هیڅ اړتیا نلري. بلکې په خلاف یې ولاړ دي. او که نړیوالې مرستې

همدا بللې کېږي چې ځمکه او فضا دې د پرديو په ولکه کې وي؛ دا مرستې هم افغانانو ته قابل قبول نه دي.

حقیقت دا دی چې دا هم یو تشویش دی، هغه چې د رژیم د خواخوږو بې طرفه کارپوهانو لخوا مطرح کېږي، کنه رښتیا خبره دا ده چې طالبان اوس په نړۍ کې نه یوازې د یو پوځي، بلکې د افغانستان د یو مطرح او واکمن سیاسي ځواک په حیث پیژندل شوي، له همدې امله همدا اوس نړیوال ورسره سیاسي تعامل کوي، دوه اړخیزې اړیکې ورسره رغوي، په آینده کې که د طالبانو نظام راځي، نړیوال به هم د خپلو دوه اړخیزو ګټو په رڼا کې له افغانستان سره د یو سیال په حیث سیاسي چال چلند کوي.

بلکې افغانستان به د بل هر وخت په پرتله له ښه سیاسي پرستیج څخه برخمن ګرځي، لازمه ده چې پر کابل دې د امریکا یو ګوډاګی رژیم واکمن وي، او نړیوال دې د رسمیت پیژندنې لپاره هغه ګوډاګی رژیم حرف آخر وګڼي.

طالبانو هم د نړۍ له هیوادونو، هم د سیمې او هم له ګاونډیانو سره تفاهم کړی، د هغوی اندېښنې یې رفع کړي، او هغوی ته یې قناعت ورکړی چې افغانستان ته به آینده د یو محکوم هیواد او ګوډاګي رژیم له عینکو نه گوري، بلکې د دوه اړخیزو دیپلوماتیکو، بشري او اقتصادي ګټو پر اساس به ورسره تعامل کوي.

له همدې ځایه ده چې د افغانستان روان حالاتو ته خلک له دوو زاویو گوري، څوک چې د افغانستان د خپلواکۍ او په خپلواک هیواد کې د یوه قوي، مقتدر اسلامي حاکمیت نږدې دي؛ هغوی داسې تشویش نلري لکه څنګه چې یې نن سبا د کابل د ګوډاګي رژیم ځینې خواخوږي د بې طرفو خلکو په پوښ کې مطرح کوي.

څکه چې ځمکنې واقعیتونه دا دي، چې افغانستان نور دې ته بیخي نژدې شوی چې له شل کلن اشغال څخه په کامل ډول استقلال ترلاسه کړي، او دې ته نژدې شوې چې د تل لپاره د جگړې عوامل په کې ختم شي. او دې ته قریب دی چې نور د هغو پردیپاله سیکولرذهنه ګوډاګیانو او مزدورو جنگ سالارانو له واکمنۍ څخه وژغورل شي.

پورتني ذکر شوي موارد فقط تشویشونه دي، حقایق هغه څه دي چې موږ یې یادونه وکړه او دا تشویشونه د دې لپاره خلک مطرح کوي چې که بهرنیان را ونه ګرځي نو لږ ترلږه د هغوی دا میراثي رژیم خو باید وژغورل شي. پای .....!!

د امریکا زوال، هیلې او حقایق

پدې اړه گڼ کتابونه هم لیکل شوي دي چې د کشور محبوباني HAS CHINA WON? (آیا چین وگتله؟) نومي نازه خپور شوی کتاب پکې زیات گټور گڼل کېږي او د نړیوالو توجه یې زیاته راجلب کړیده.

کشور محبوباني د سنگاپور نامتو دیپلومات دی؛ په هارورډ او لیکوان پوهنتونونو کې یې استازي کړی؛ د ملگرو ملتونو په اداره کې یې د سنگاپور د ځانگړي استازي په صفت دنده اجرا کړی او د لرې مودې لپاره یې د امنیت شوری مشري هم کړیده.

کشور پدې کتاب کې په کلکه ویلي دي چې امریکا د نړۍ د تر ټولو لوی ځواک حیثیت له لاسه ورکوي او ځای یې چین نیسي؛ کشور پدې کتاب کې د امریکا او نور لویدیځ گڼې نیمگړتیاوې یادې کړيدي او اصرار کوي چې که اوس هم امریکا خپلو خطاگانو ته متوجه او ازاله یې وکړي خپل حیثیت خوندي ساتلی شي.

کشور خان د چین او امریکا دواړو خیرخواه بولي او د دواړو ترمنځ د اختلافاتو زیاتوالی د ټولې نړۍ په تاوان کښي نو ځکه په غربي نړۍ کې دکشور دلایل په غور له مطالعې لاندې نیول شوي دي او په تېرو څو میاشتو کې په گڼو پوهنتونونو او دولتي مهمو ادارو کې پر دې موضوع د لیکچر ورکولو لپاره دعوت شوی هم دی.

کشور پدې کتاب کې لیکي: په تېرو ۳۰ کلونو کې د امریکا د ۵۰ سلنه اوسېدونکو په عوایدو کې کمی راغلې او د

عروج او زوال د ژوند نه جدا کېدونکې برخه ده خو په عروج او زوال دواړو کې په فطري اصولو او غوښتنو ټینګ پاتې کېدل لوړ انساني اخلاق غواړي.

د زوال پر مهال نه مایوسه کېدل او په عروج کې نه مغروره کېدل او له خپلې ماضي نه، نه غافله کېدل د اولوالعزمو خلکو کار دی؛ خو دا لوړ انساني اخلاق کمو خلکو ته په نصیب کېږي.

ډېر افراد، قبیلې اقوام او ملتونه داسې وي چې د عروج پر مهال فکر کوي چې د پرمختګ او بریالیتوب تر هغه سرحده رسېدلی چې نه ورته له ده وړاندې څوک رسېدلی او نه به ورسېږي؛ دا د فرد او ټولنې لپاره ډېر تباہ کونکی فکر دی.

۳۰ کلونه وړاندې پر امریکا هم د عروج همداسې یو حالت راغلو کله چې شوروي اتحاد په افغانستان کې شکست وخوړ؛ ټوټه ټوټه شو او سوږ جنگ پای ته ورسېد؛ د سوږ جنگ دا اختتام امریکا په خپل ژوند کې د خپل ځان لپاره داسې ستر بریالیتوب وگڼلو چې د امریکا په گومان نه داسې بریالیتوب د چا په نصیب شوی و او نه د چا په نصیب کېدای شو نو ځکه یې د ټولې نړۍ د غلام گرځولو او په یواځې ځان پر ټولې نړۍ د واکمنۍ او بادارۍ خوبونه لیدل او ددې لپاره یې ناوړه او تباہ کونکي اقدامات کول.

نن پوهان وايي: د امریکا همدا عروج د دې زیرځواک د زوال د پیل نقطه وه.

ژوند سطحه يې په مسلسل ډول راتېته شويده خو برعکس په همدې ۳۰ کلونو کې چين خپل ۷ سوه مليونه نفوس د غربت له کړنې نه راپورته کړل.

کمونستي دولت دوي ته، خوراک، څښاک، روغتيا، هستوگنې، کار ورکولو او د ژوند په نورو برخو کې ټولې داسې لازمي اسانتياوې برابرې کړې چې چينايانو په خپل ټول تاريخ کې دومره اسانتياوې او خوشالي نه وه ليدلې خو امريکا پدې ټولو ۳۰ کلونو کې د چين دا اقتصادي ستر پرمختگونه له پامه غورځولي وو او چينايانو ته يې د کمونستي نظام نه د وتلو تلقين کاوه.

کشور وايي امريکا په خپل جمهوريت ډېره نازېږي او د چين د کمونستي نظام سخت ترديد کوي خو دا يې له پامه غورځولي چې د چين نظام د جمهوريت په ځای په meritocracy (د استعداد پر بنسټ د مشر-انتخاب) په اصولو خپل نظام چلوي چې له دې لارې دوي ته د نظام د مشرۍ لپاره ذهين، با استعداد او هونبیار خلک په نصيب کېږي چې د هېواد او ملت په هکله غوره پرېکړې کوي؛ ددې نظام له مخې د کمونست گوند هونبیار او ذهين خلک لويو منصوبو ته رسول کېږي؛ د استعداد پر بنسټ د مسئوليتونو د ورکولو دا کار په جمهوري نظام کې بيخي نه شي پلي کېدای.

کشور وايي ۱/۴ بليون نفوسو لرونکي هېواد چلول او متحد ساتل څه اسان کار ندی خو د چين دولت له تېرو ۷۰ کلونو راهيسې په ډېر برياليتوب ددې هېواد په چلولو او متحد ساتلو توانېدلی دی.

دا ۱۱ ستمبر پېښه هم د امريکا د وروسته والي يو مهم لامل و؛ په تېرو ټولو ۲۰ کلونو کې امريکا پر افغانستان او عراق د د يرغل نه پس پدې دواړو هېوادونو کې خپل قهر ښکاره کولو او د نړيوال اقتصاد نه يې تر ډېره حده توجو اوړېدلی وه په همدې زمانه کې چين په ډېليو ټي او (نړيوال سوداگريز تنظيم) کې شامل شو چې ورسره ۹۰۰ مليونه روزل شوي کارگر د کارگرو د نړيوال مارکېټ برخه وگرځېده؛ پدې سره د امريکا او نورې

لویدیځې نړۍ د کارگرو مقابله سخته شوه؛ په همدې وخت کې امريکا د خپلو کارگرو د روزنې نه هم غافل نه وه؛ د چين د کارگرو مزد کم و چې له امله يې د امريکا ډېره سرمايه چين ته منتقله شوه.

د امريکا همدا اقتصادي زوال ددې باعث شو چې غريبو او متوسطو امريکايانو ټرمپ ته رایې ورکړې چې د ټرمپ انتخاب پخپله امريکا ته يوه لويه ضربه وه؛ ټرمپ د امريکا د اقتصاد ښه کولو لپاره هيڅ ونکړل؛ د يو لړ ناوړه اقداماتو له امله يې د نړۍ سره د امريکا روابط ترينگلي او امريکا يې په نړۍ کې بې اعتماد کړه او د اقتصادي مشکلاتو نه د امريکايانو د توجو اړولو په موخه يې د اقلیتونو پرضد نفرت راپارولو ته لمن ووهله چې دا د امريکا او ټول لویدیځ لپاره ډېر د تاوان نه ډک اقدام و.

د ټرمپ د واکمنۍ پر مهال امريکا د خپلو اتحاديانو نه ځان راټول کړ نو روابط کمزوري او گڼ اتحاديان ترې خفه شول؛ کله چې په نړۍ کې کرونا رامنځته شوه د نړۍ او خصوصاً د امريکا د اتحاديانو سترگې د امريکا پر لور وې؛ ټولو هيله لرله چې امريکا به يې مرسته وکړي خو چې دا وبا خپره، په امريکا کې مړي زيات او امريکا د بحراني حالت سره مخامخ شوه نو د امريکا ضعف ټولې نړۍ ته څرگند شو او ټولو ته معلومه شوه چې امريکا پخپله د بحران سره مخامخ ده نو د نورې نړۍ مرسته به څه وکړي؟ امريکا د ماسکونو په تيارولو کې هم پاتې راغله او ويې نشو کړای چې خپل ټول نفوس ته ماسکونه ورسوي.

اوس چې د کرونا نه د حفاظتي تدابيرو په لړ کې د واکسين خبره ده نو بيا هم د وروسته پاتې او مخ پر ودې هېوادونو سترگې د امريکا پر لور دي چې واکسين به ورکړي خو امريکا تر اوسه خپله اړتيا هم نده پوره کړې او امېدلې چې په روان ډوبي کې به خپله اړتيا پوره کړي نو په داسې حالت کې به امريکا د نورې نړۍ څه مرسته وکړای شي؟

چين د کرونا د خپرېدا پر مهال ډېر جدي اقدامات وکړل، دا مرض تر ټولو رومي همدلته پيدا شوی او خپور شوی و خو تر ټولو ژر همدلته ختم شو.

چين د حفاظتي نډاښتو په لړ کې د گڼو وروسته پاتې او مخ پر ودې هېوادونو سره مرستې وکړې نو پدې هکله يې پر امريکا وړانديوالی په برخه شو.

کشور وايي: اوس هم وخت تېر نډی که امريکا درې کارونه وکړي د لوی اقتصادي زوال نه بچ کېدای شي؛ يو دا چې د نورې نړۍ او په ځانگړي ډول د اسلامي نړۍ په کورنيو چارو کې د مداخلو نه لاس په سر شي او دوهم دا چې خپله دفاعي بوديجه راکمه او پرځای يې د خپل ولس د ژوند ښه کولو، نويو څېړنو او اقتصادي پرمختگ لپاره بوديجه زياته کړي.

کشور وايي امريکا ۱۳ داسې ستر جنګي جازونه لري چې د هر يو قيمت په سونو مليارده ډالر دی او د فعال ساتلو لپاره يې هره ورځ په مليونونو ډالر لگښت غواړي خو د هارورډ پوهنتون د پروفیسر تم کولتن په وينا يې د جنګ په حالت کې د تباهی لپاره د دښمن د سل زره ډالرو يو توغندی کافي دی.

کشور وايي: دريمه مشوره مې دا ده چې امريکا او نور لويديځ دې دا فکر پرېږدي چې گڼي د ټولې نړۍ د پرېکړو او د نړۍ مثبت بدلون او پرمختګ د دوی مسئوليت دی؛ ټول لويديځ د نړۍ ۱۲ سلنه نفوس تشکيلوي؛ ۱۲ سلنه که په ۸۸ سلنې نفوسو د ۱۲ سلنې د واکمنۍ فکر معقول نډی؛ لويديځ بايد نورې نړۍ سره د خصومت چاپيريال ختم او د ملگرو ملتونو او نورې نړۍ سره يو ځای د نړۍ د پرمختګ او د ستونزو د حل فکر وکړي.

کشور چين ته هم ښې مشورې ورکوي، وايي: چين چې د امريکا د دولت د چين ضد يولړ اقداماتو په مقابل کې ورته اقدامات کوي او د امريکا د سوداګرو حمايت له لاسه ورکوي دا يې کاميابه کړنلاره نډه؛ وړاندې به چې امريکا د چين پر ضد کوم اقدام کاوه نو د امريکا سوداګر د خپل دولت پر ضد راپورته او ددې اقداماتو مخه به يې نيوله خو په تېرو څو کلونو کې چې چين پر امريکايي سوداګرو ځني بنديزونه ولگول نو چين د امريکا د سوداګرو دا حمايت له لاسه ورکړ.

کشور وايي: امريکا د چين له کمزوريو خبره ده خو د مثبتو استعدادونو نه يې ناخبره ده او خپل قوت نه خبره ده خو خپلو کمزوريو ته يې پام نډی.

د يادولو وړ ده چې له کشورنه وړاندې هم گڼو پوهانو د امريکا د اقتصادي زوال خبره کړېده.

د نيوز ويک مسئول او د سي اين اين کوربه فريد زکريا هم په ۲۰۰۸ م کال کې په خپل Post American World (د امريکا نه پس نړۍ) نومي کتاب کې ليکلي و چې د امريکا وخت تللی دی او راتلونکی کې به چين او هند د نړۍ لوی طاقتونه وي.

همدا راز د نوبل جايزې گټونکی نامتو اقتصادپوه جوزف سټلگتز هم د سور جنګ خاتمه د امريکا د زوال پيل گڼلی و؛ هغه په نړۍ کې د روسې بيا مطرح کېدل د امريکا لپاره لويه ننگونه گڼلی او وايي چې د خپلو ډېرو معدني وسايلو او د تېلو د زياتو زېرمو د شتون له امله روسيه د چين په نسبت امريکا ته زياتې ستونزې پيدا کولی شي.

امريکا مو دښمن دی په تېرو ۳ لسيزو کې يې پر اسلامي نړۍ ډېر ستر يرغلونه وکړل او مسلمانانو ته يې زخمت زيات خانې او مالي زيانونه ور واورول نو چې څوک يې د زوال خبره کوي په ټولو مسلمانانو ډېره ښه لگي او پرې ډېر زيات خوشالېږي.

د الله تعالی پرېکړې څه دي؟ موږ ترې نه يو خبر؛ الله تعالی چې امريکا په نظامي ډگر کې په افغانستان کې د ستر شکست سره مخامخ کړه شايد ژر يې ټوټې او په سياسي او اقتصادي لحاظ د لويې بربادۍ سره مخامخ کړي؛ دا هم يقيني ده چې په افغانستان کې د شکست نه پس يې په نړۍ کې حيثيت او مقام ته ډېر ستر زيان رسېدلی؛ نړۍ کې يې پخوانی، رعب او دېدبه نډه پاتې او د جنګ ډگر کې يې د مخامخ مقابلې توان هم له لاسه ورکړی؛ اقتصاد ته يې هم ډېر ستر تاوان رسېدلی خو دا د اقتصادي زوال او په عسکري، سياسي او اقتصادي ډگرونو

کې ترې د بل هېواد يا اتحاد د وړاندې کېدلو خبره داسې افسانه غوندې ګرځېدلې ده.

او دا څه ننۍ خبره نده بلکې د دوهم نړيوال جنگ نه پس څو کرته په نړۍ کې داسې حالات راغلي دي چې پوهانو وييلې: امريکا نوره د نړۍ د تر ټولو لوی طاقت د مقام نه را وغورځېده؛ کله په ويتنام کې د امريکا د ماتې پرمهال دا ويل شوي؛ کله فضا ته د شوروي اتحاد د مصنوعي قمر د پورته کېدلو په وخت کې دا خبره رامنځته شوی، او کله د ځينو نورو هېوادونو بې ساري پرمختګونو يا د يو شمېر پرمختللو هېوادونو د اتحادونو د رامنځته کېدو نه پس دا ويل شويدي چې امريکا د نړۍ د ترټولو لوی ځواک د حيثيت نه بې برخې شوه.

خو بيا وروسته دا وړاندوينې سمې ندي ثابتې شوي؛ له دې حقيقت نه انکار نه شي کېدای چې سمدستي د نړۍ پر اقتصاد دامريکا قبضه ده؛ عسکري طاقت سره يې د يو هېواد طاقت هم ندی برابر او لا هم د نړۍ غټې پرېکړې امريکا کوي.

چې کله چين يا بل هېواد يا کوم اتحاد د امريکا نه پرمختللي ځمکني او هوايي جنگي وسايل جوړ کړل؛ کله يې چې د امريکا پرېکړې رد کړای شوې او کله يې چې د نړۍ تجارت د ډالر پر ځای په کومه بله کرنسۍ رائج کړ او نړۍ يې د آی ايم ايټف او نړيوال بانک له پنځو راوويستله نو بيا به موږ ووايو چې امريکا د هر اړخيز زوال سره مخامخ شوه.

هو! اصل زوال اخلاقي زوال دی، امريکا د اخلاقي زوال ډېرو لويو ګرځونو ته پرېوتې ده؛ بې حده زياته بې اعتماد شويده، غربي اتحاديان يې هم په دوستۍ باور نه کوي؛ اوس په ټولې نړۍ کې دا مشهوره شويده چې د امريکا د دښمنۍ او دوستۍ دواړو نه ځان لرې ساتل پکار دي؛ دښمنۍ ته يې څوک د ټينګې ندي او دوستي يې د اعتماد وړ نده.

نو ځکه د ټولې نړۍ د قيادت او په خپل موتي کې د ټولې نړۍ د نيولو خوبونه چې امريکا ليدل هغه وخت اوس تېر شويدي.

دا هم يقيني ده چې د روسې، چين او هند په څېر د اتومي ځواکونو پرته د برازيل، ترکي او اندونيزيا په څېر لوی هېوادونه هم د نړۍ په عسکري، اقتصادي او سياسي ميدانونو کې خپل حيثيت او مقام ښکاره کول غواړي.

په خنځير تړلی بڼه دی خونه غلام!

زندان ته تنها په دې جرم يوړل شوم، چې پر غربي نظام او کابل کې د واشنگتن ساقني لپاره جوړې شوې ادارې راضي نه وم. لس مياشتې وروسته مې لومړی محکمه وشوه. په لومړی محکمه کې راته قاضي زما د عمر په اندازه ۲۲ کاله قيد واوروه. هغه مهال مې قاضي ته له خولې د څو يوچو ويلو تر څنګ دغه خبرې هم وکړې:

له قران او حديثو نا خبره يې او د انسان په لاس جوړ شوي قانون پر اساس د بې گناه انسانانو له ژوند سره لوبې کوي!! ته هم بچي لري که نه؟ په خپل نازولي بچي دې کله هم د گل وار کړی؟ کله دې پرې يوه شپه بند لوريږي؟ زه ژوند نه لرم؟ کورنۍ نه لرم؟ هيلې نه لرم؟

قاضي صيب زه يو ځوان يم. لا مې د ځوانۍ هيلې په زړه دي. ډېرې هيلې لرم. د ژوند په خوند پوهيږم، د پوهنتون مې درېم کال شروع دی. کال وروسته مې د پوهنتون همصنفيان فارغېږي. قاضي صيب زه درويشت کلن ځوان يم، تا ما ته زما د عمر په اندازه حبس راکړ..

قاضي صيب په خنځير تړلی بڼه يم، خونه ستا په څېر غلام ته اجير يې، قاضي صيب سر ګرېوان ته ښکته کړ او د خپل پلورل شوي قلم توکمه يې زور کړه او جېب کې يې کېښود، ځوونن دا دی د سپين کاغذ پر مخ په څارنوالۍ او رژيم کې زما قيد پاتې، خو زما د ازادۍ ديار لسمه مياشت تمامېدونکې ده...

شهید امیر المؤمنین او اسلامي امارت

سید شریف

لرونکو اجیرانو یې ځپونکي بریدونه وکړل. که د یادوو شوو فتنو پر ضد د منصور صاحب پر وخت اقدام نه وای، افغانستان به دوهمه سوريه وای، خپلمنځي شخړو به د یرغلګرو شتون او کرغېړن پلانونه له خلکو هیر کړي وای او افغانستان به د نړیوالو زبر ځواکونو د جګړې تود ډګر وای.

منصور صاحب امارت کې داسې اداري جوړښت رامنځته کړ چې ډیر حکومتونه ځني یې برخي دي، د بېلګې په توګه ټول کمیسیونونه او ادارې ځانګړې لایحې او طرز العملونه لري، د مشرتابه له لوري وخت په وخت د ټولو نظامي او ملکي چارو او ادارو ارزونه ترسره کیږي، د مکافاتو او مجازاتو اصل تطبیق دی، د مشرتابه له لوري چې د نصب او عزل کوم فرمان صادر شي، څوک جون و چرا نشي پکې زیاتولای.

دښمن د منصور صاحب لیاقت او اهلیت درک کړ، له ډیرو لارو یې د دغه ستر شخصیت او نومیالي اتل د جرعه کولو هڅې وکړې، د پروپاګند ډیر چینلونه یې پسې پرانستل، د ترور هڅې یې وکړې، خو الله تعالی د منصور صاحب نصرت وکړ په ټولو ډګرونو کې پر معلوم او پټ دښمن بریالی شو. منصور صاحب د دښمن بدې ارادې درک کړې وې او په یو وینا کې وویل چې: «موږ ته دخپلو سرونو تر حفاظت د خپلو اهدافو ساتنه لومړیتوب لري.» منصور صاحب د زمان او مکان په ډیرو سختو حالاتو کې د ډیرو فشارونو او نه‌دیدونو سره سره د امارت د لا قوي کولو او د دښمن د ټکولو په موخه خپلې هڅې جاري وساتلې.

شهید امیرالمؤمنین ملا اختر محمد منصور تقیله الله اسلامي امارت په پوځي او سیاسي ډګرونو کې قوي کړ، د امارت د فعالیت داخلي او بهرنۍ چارې یې منسجمې او ځواکمنې کړې، د دښمنانو ډیرې دسیسې او حربې یې شنډې کړې، د مرحوم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله تر وفات وروسته یې د دښمن هغه ارمان او پلان چې اسلامي امارت متلاشي کړي، شنډ او نیمه خوا کړ او اسلامي امارت یې لا متحد، منظم او قوي کړ.

الله تعالی دې شهید امیرالمؤمنین د انبیاءو، صدیقینو، شهداوو او صالحینو په انعامونو ونازوي، امین یا رب العالمین!

شهید امیر المؤمنین ملا اختر محمد منصور تقیله الله هغه رهبر و، چې پر پوهې، شجاعت او د جهادي مقاومت پر پیاوړتیا یې دښمن هم اعتراف کوي. شهید منصور د صلیبي اشغال پر ضد روان جهادي مقاومت پراخ او څو اړخیز کړ، د جګړې د جوش سره یې د دیپلوماسۍ هوش هم غاړه غړۍ کړ او په مت یې نړیوال قانع کړل چې امریکا پر افغانستان ناروا یرغل کړی او پر ضد یې د طالبانو په مشري ملي پاڅون یو مشروع غبرګون دی.

شهید منصور صاحب په نظامي ډګر کې نوښتونه رامنځته کړل، د مجاهدینو د بدني او فکري روزنې لپاره یې معسکرونه پرانستل. نظامي ځانګړې قطعې یې جوړې کړې، د چریکي بریدونو ترڅنګ یې د جبهې حملو امکانات برابر کړل چې له امله یې داشغال ضد په یوه نیمه لسیزه مقاومت کې مجاهدین په لومړي ځل وتوانیدل چې د یو ولایت (کنډز) مرکز هم ونیسي، د هلمند پر ۹۰ سلنه واک ټینګ کړي، د فراه له ۷۰ سلنې دښمن فرار کړي، په بغلان، فاریاب، سرپل، بادغیس، غور، بدخشان، ننگرهار، لوګر، میدان وردګ، غزني، زابل او.... کې کنې ولسوالۍ او پراخي سیمې له دښمن څخه تصفیه کړې او د امن سپین بیرغ پکې وروپوي.

شهید منصور صاحب د زمان او مکان په خورا ترینګلو حالاتو کې سیاسي هلې ځلې پراخې او چټکې کړې، د نوموړي د نیابت په مهال قطر کې سیاسي دفتر پرانستل شو، د همدې دفتر له لارې د اسيا او اروپا مختلفو هیوادونو ته سفرونه وشول، په لویو کنفرانسونو کې د امارت استازو د امارت موقف په داسې ډول بیان کړ چې ډیری ګډونوالو یې د امارت د داعیې ملاتړ وکړ.

د شهید منصور صاحب په هڅو فرهنګي او مطبوعاتي مبارزه غښتلې شوه. د دښمن په منځ کې دعوت پیل شو. د ملکي تلفاتو د مخنیوي لپاره ځانګړې اداره تشکیل شوه. معارف ته دومره وده ورکول شوه چې د جګړې له امله تړل شوي او زیانمن شوي زیات ښوونځي بیرته فعال او پرانستل شول، حتی په بیلابیلو ولایتونو کې د لسګونو مدرسو او ښوونځیو د بنسټ ډبرې کښېښودل شوې.

شهید منصور صاحب په ډیر تدبیر او پوره زړه وړتیا د داعشي فتنې او بغاوت پر ضد ګامونه پورته کړل، اسلامي امارت کې د انشعابونو مخه یې ډب کړه، پر اشغالګر دښمن او مختلفو یونیفورم

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...!!

هغوی په دې متیقین ول چې الله تعالی به د مسلمانانو د نیکبالی همدا امیدونه مراوي کیدلو ته نه پریردي، بلکې په غیرمترقبه، مبینو فتوحاتو او نصرتونو به یې ونازوي... «وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ... الآية» یوازي الله تعالی د خپلو مؤمنو بندگانو نصرت کوي.

همغه و چې د آزادۍ د لاري د سپیڅلو مجاهدینو د قربانیو په برکت نن افغان ولس پر یو داسې سټیج ولاړ دی چې د جهاد ستر عبادت او بې ساري قربانیو یې ښه رنگ راوړی.

اوس چې د فتوحاتو کومه غیرمترقبه لړۍ روانه ده، او په ډلو ډلو د صلیبي یرغلګرو روزل شوي ځوانان له جګړې لاس اخلي او د مجاهدینو غیږي ته ځان رسوي؛ دا د دې ثبوت دی چې د الله تعالی نصرت د امریکا او ناټو تر ځواک ډېر اوچت دی. الله تعالی خپله وعده رینښتیني کړه، که څوک عقل ولري.

جنگ خپلی افغانستان ډېر ژر د آزادۍ له ستر نعمت څخه د برخمن کیدو په حال کې دی، او د یو سوکاله راتلونکي د زیری اوریدلو په تمه دی.

چې دا د الله تعالی یو عظیم نعمت دی او د نعمت تقاضا دا ده چې مسلمانان به د الله تعالی شکر اداء کوي. «لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ...» د شکر اداینه دا ده چې په راتلونکي کې د هیواد د جوړولو په تکل مجاهدین او ولس نور هم سره یو مونی شي، ترڅو په ګډه د یو مستحکم اسلامي نظام د بنسټ ایښودو لپاره کار وکړي.

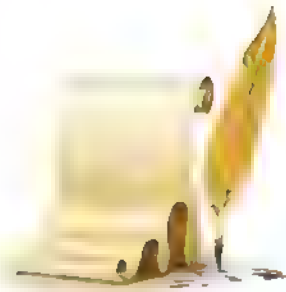
برعکس دا به لویه ناشکري وي چې د قدرت غوښتني او خپلو نفسي خواهشاتو په طلب کې د دغه ستر نعمت ناقدرې وشي، او د بیا لپاره دا ځوریدلی ولس د بهرنیو د یرغل او یا د کورنیو بدمرغيو ښکار وگرځول شي.

پای ....!!

په ۲۰۰۱ کال کې چې د اشغالګرو د جبر، وحشت، شور، زور او پرېاګند له لاسه نه په ځمکه کې مېړني حرکت کولای شوی او نه په هوا کې مرغه پر وهلی شوی، د امریکا پر مصنوعي زبرځواکۍ ایمان لرونکي ګوډاګیان بیا تر هغوی هم څو قدمه وړاندي ول؛ دوی سل سلنه باور درلود چې د امریکا په وړاندي مقاومت له غره سره سر جنگول دی.

مګر چا چې دا لاره خپله کړه، او د متجاوز، کافر په وړاندي یې مقاومت خپله ایماني فریضه وبلله؛ هغوی پوهیدل چې اصل ځواک امریکا نه بلکې الله دی، او دا د الله وعده ده چې «وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ...» دا ډله خلک که څه هم ناتوانه وو، د واک او ځواک له پلوه یې له مقابل دښمن سره ځان د مقایسې وړ نه باله، مګر د الله تعالی پر وعده یې سل سلنه ایمان درلود چې د حق د لارویانو مرسته به ضرور کوي.

د شهيد منصور صاحب يو وياړمن موقف

قاري عبدالستار سعيد

وگرځيده. رسنيو مسلسل ويل چې هغه ده د څلور اړخيز فورم له لارې طالبان په لومړي ځل له اشرف غني سره مخامخ مذاکراتو ته حاضرېږي. خو په عمل کې هيڅ هم نه معلومېدل. څلور اړخيز فورم حتی دوه ځله هڅه وکړه چې د د جعلی يا اجباري مذاکراتو نمایش هم وړاندې کړي. یو ځل د طالبانو له جعلی استازو په استفاده د چین د ارومچي په هوایي ډگر کې کې د مذاکراتو یوه نمایشي غونډه دائره شوه، بل ځل د پاکستان په مري کې ورته جعلی مذاکرات جوړ شول، رسنیو خبر ورکړ چې په لومړي ځل طالبان د اشرف غني له استازو سره مخامخ خبرو ته کېنستي خو په قطر کې د اسلامي امارت دفتر په دې مذاکراتو کې د مسؤل افرادو شمولیت رد کړ.

دغې فضا سازۍ د نابلدو خلکو ذهن ته دا خبره اچولې وه چې طالبان واقعا د څلور اړخيز فورم د فشار په لړ کې مذاکراتو ته حاضر شوي دي. رسنیو په همدې اساس له طالبانو سره د مذاکراتو د دوهم پړاو خبرې کولې. خو هغه څوک چې طالبان یې سم پېژندل او په اړه یې واقعي معلومات درلودل، هغوی دا ټولې خبرې یې بنیاده بللې. په هر حال

په همدې سلسله کې که یوې خوا ته د څلور اړخيز فورم گرمې غونډې او تبلیغاتي کمپاین روان و، بل اړخ ته به طالبانو بیلابیل فشارونه هم تر ټولو وروستي حد ته زیات شوي وو. د اسلامي امارت نوی مشر امیر المؤمنین ملا اختر محمد منصور په څو جھتونو کې له له نابلده جنجالونو سره په مبارزه بوخت و. یوه اړخ ته داعش سر راپورته کړی و. په طالبانو یې د کفر او شرک ټاپه لگولې وه، له بغداد یې د اطاعت او بیعت غوښتنې او گواښونه رالېږل او محلي پیروان یې چې د اسلامي امارت له نرمۍ او زغم نه په استفاده یې یو څه سیمې نیولې وې دومره له غروره ډک و چې یوه ټیټ پورې ډلگۍ مشر یې لوی امارت ته د (اسلم تسلیم) پیغامونه رالېږل.

د خوځښتونو عمر هم د انسان د فردي ژوند په څیر وي، چې سرې تودې، لوړې او ژورې، فرصتونه او ابتلاوې او بیلابیل حالات ورباندې راځي. د افغانستان په اسلامي امارت له راغلیو ابتلاوو سخت ترینه ابتلاء د سپتمبر د یوولسمې له پېښو وروسته هغه نړیوال اشړ و چې له شرقه تر غربه، د ناټو له سرلارو بیا د وارسا تر پاتې شونو د اسلام ټول دښمنان په اسلامي امارت راوبلوسیدل.

له هغه وروسته د اسلامي امارت لپاره دوهمه امتحاني مرحله ۱۳۹۴ لمريز کال و چې له ۲۰۱۵ میلادي کال سره سمون خوري. په دې کال هم بیلابیلو فتنو له مختلفو خواوو د اسلامي امارت په وړاندې سرونه راپورته کړل چې دلته به یې یوه بیلگه راواخلو.

۲۰۱۵ میلادي یا ۱۳۹۴ لمريز کال د اشرف غني د واکمنۍ لومړنی کال و، نوموړي چې یوې خوا ته یې له امریکا سره امنیتي تړون امضاء کړی و، بل اړخ ته یې په داخلي او منطقي کچه د اسلامي امارت د کمزوري کولو لپاره په خورا ژوره او سنجول شوې طریقه کار پیل کړ. اشرف غني وتوانید چې د امریکا، چین او پاکستان په گډون د (څلور اړخيز فورم) تر عنوان لاندې یو نوی بهیر رامنځته کړي چې هڅه به کوي په اسلامي امارت بیلابیل فشارونه راوړي او (طوعا یا کرها) یې د خبرو میز ته کینوي.

د دې فورم فعال لوبغاړي د افغانستان لپاره د امریکا خاص استازی ریچارد اولسن، د پاکستان د وزیر اعظم د بهرنیو اړیکو مشاور سرتاج عزیز، د افغانستان لپاره د چین خاص استازی دینګ شیجون او د اشرف غني د خارجه وزارت مرستیال حکمت خلیل کرزی و. دا بهیر چې مطبوعاتو هم پراخ انعکاس ورکاوه، په ډیر قوت پیل شو. کابل او اسلام اباد ته د دواړو هیوادو د بیلابیلو سیاسي چارواکو، پوځي مشرانو او استخباراتي لوړرتبه مسؤلینو سفرونه د هرې ورځې خبره

بسم الله الرحمن الرحيم

يې دغه لار نقشه نهايي كړه. هغه دا چې د غونډې په ترڅ كې د راتلونكو مذاكراتو ځاى او وخت دواړه تعين شول. د غونډې په توافق نامه كې راغلي وو چې طالبان به دوه اونۍ وروسته په اسلام اباد كې د مذاكراتو په پروسه كې رسما گډون وكړي.

دا ځل سترگې د طالبانو اړخ ته متوجې وې او هغوى چې د طالبانو په حریت يې شك درلود، پرلپسې يې د امارت د اسلامي امارت رسمي پانځه څارله چې څرنگه غبرگون به بشي. د كې د مياشتې په پنځلسمه نيټه د اسلامي امارت د زعيم ملا اختر محمد منصور صاحب په مخامخ امر د اسلامي امارت لخوا لاندې اعلاميه صادره شوه.

(دا چې د مذاكراتو او څلور اړخيزو غونډو جريان او تبليغات په قوت كې روان دي او له دې سره سره دا اوازې هم خپرېږي چې په راروانو غونډو كې به د اسلامي امارت استازي د عاليقدر امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور په اجازه گډون كوي.

مور دا ډول افواهاو ردوو او په صراحت سره وايو چې د اسلامي امارت محترم زعيم په دې غونډو كې د گډون لپاره هيڅ چا ته هم وظيفه نه ده سپارلې او نه هم د اسلامي امارت رهبري شوري په دې غونډو كې د گډون فيصله كړې ده. اسلامي امارت لكه څرنگه چې يې د پگواش په كانفرانس كې وضاحت وكړ اوس يو ځل بيا هم هغه دريځ تکراروي، تر څو چې د افغانستان اشغال پای ته نه وي رسيدلى، نور لستونه نه وي ختم شوي او مظلوم بنديان نه وي ازاد شوي، بې مفهومه او تير ايستونكي مذاكرات به هيڅ نتيجه هم ور نه كړي، مور په رسنيو هم غږ كوو چې له بې اساسه او له واقعيت څخه ليري راپورونو خپرولو څخه دي ډډه وكړي او هر هغه خبر چې د اسلامي امارت د رسمي ويندويانو او سياسي دفتر له لوري نه وي تائيد شوى، هغه دي اسلامي امارت ته نه منسوبوي.

بل اړخ ته د ملا محمد رسول، عبدالمنان نيازي او نورو اختلاف كوونكو بلوا هم په اوج كې وه، د امارت دښمنانو ورته تبليغاتي كمپاين چلاوه او له نامعلومو استخباراتي چينلونو يې تغذيه روانه وه. په عين حال كې اسلامي امارت په اقتصادي برخه كې هم له گڼو ستونزو سره مخامخ شوى و، ځكه يو شمير مضرو او مخالفو خلكو تبليغات كول چې عام مسلمانان دې اسلامي امارت ته بسپنې نه وركوي ځكه امارت يې د دوى په خبره په (خپلمنځي جنگونو) لگوي. له امارت سره د قطر دفتر د مشر سيد طيب په پريكون سره دا ستونزه نوره هم پراخه شوې وه.

په دې ټولو ستونزو سربيره د څلور اړخيز فورم لخوا د اجباري مذاكراتو غوښتنه د اسلامي امارت ته يو بل لوى سرخوړى و چې اسلامي امارت يې يو ځل بيا د خپل حریت او استقلال ثابتولو له ازمون سره مخامخ كړى و.

د ۱۳۹۴ لمريز كال په وروستيو كې چې څلور اړخيز فورم درې غونډې كړې وه او څلورمه يې په كابل كې دائريدونكې وه، د دې غونډې اجندا دا ټاكل شوې وه، چې د سولې لار نقشه نهايي او له طالبانو سره د مذاكراتو وخت او ځاى په كې معلوم شي. معنی دا چې نورې ټولې خبرې نهايي شوې بلل كېدې. دا وخت له كمو خلكو پرته هر چا دا منلې وه چې بالاخره كه د طالبانو زړه وي او يا نه، په دې مذاكراتو كې به حتما گډون كوي. د كابل د ټيلويزيونونو صاحب نظرانو هم همدا خبره تکراروله اما هغه څوك چې طالبان سره سم پيژندل هغوى بل څه ويل.

د بيلگې په توگه انجنير نظر محمد مطمئن يوه ورځ د كابل په يوه ټلويزون كې د طالبانو له مخالفو صاحب نظرانو سره شرط وتاړه چې كه طالبانو واقعا په دې پروسه كې گډون وكړ او ستاسو په خبره مذاكراتو ته راغلل، نو له شك پرته د پاکستان غلامان دي. مگر كه طالبانو گډون ونه كړ او دا پروسه هم د پخوانيو تزويري پروسو په شان ناکامه شوه نو بايد ټول راسره ومنئ چې طالبان واقعا خپلواک او په خپلو تصميماتو كې سل فيصده استقلال لري.

په همدې حال كې بالاخره د ۱۳۹۴ لمريز كال د كېب په مياشت كې د څلور اړخيز فورم څلورمه غونډه د كابل په ارگ كې پيل شوه چې افتتاحيه وينا يې د گډ حكومت د بهرنيو چارو وزير صلاح الدين رباني وكړه. د غونډه اجندا د دوى په خبره (د سولې لار نقشه) نهايي كول بلل شوي وو چې بالاخره

امنيتي پوستي که د لنډغرو مرکزونه؟

ج- موټک

د هېواد له هر کونج څخه د امنيتي مرکزونو تر نامه لاندې د تر او فساد ځانې په ټولېدو دي. ولې په ډېر وړانګه سره ددې ځايونو په له منځه وړلو کې مرسته کوي؛ خو د امنيت شورا ځياطات او د اشغال په دوره کې په تر لومو سترگو را لوی شوي روښنفرات! بيا ځانګړي ته د امفانو خطبات کوي او تور پورې کوي، چې ملي شتمنۍ! چور کوي.

دوی دې ته فکر نه کوي، چې دا تر څيزې ځمکې نه د ناټو ملکيت وو، چې خپلو اميرانو ته يې ورکړې وې او نه رولا غني له لبنان راوړې وې، چې په خپلو لنډه غرو عسکرو يې وروشلې. ددې ځمکو هره ټوټه ددې ولې په خولو اباد شوي وه، چې د عسکرو تر نامه لاندې د حکومت اړاړيانو پکې د خپلو نعاښو مرکزونه جوړ کړي وو، له همدې ځمکې يې د ولې پر کورونو توغندي ورنستل، په همدې پاڅونو د ولې اولادونه له هغوی بيلول کېدک او همدا ځايونه و، چې ځانګړي ترې يوه شېبه ارام سواي کولای.

دا چې اوس ددې سيمو واک بيرته د ولې گونو ته رسېږي، موږ يې دی چې هر څه يې له ځان سره پورې.

د حکومت ځياطات دې پوه شي، چې د غرب په منو له ولې دې نظام سره مبارزه او جهاد د ديني نهضتو په اساس پيل شوی او د همدې ديني ارشاداتو له مخې تاسو نرموي د بنسټ او ولې نرموي رعيته دي.

دين موږ ته رانښيي، چې که د خپل دين ماک دې لاسته ورسېد يا به نې او يا هم غنيمنت وي، چې يو څه يې په مجاهدينو او پاتې يې بيرته په همدې ولې ورنل کېږي.

د تر او فساد ددې مرکزونو هر څه ددې ولې دي. د لنډه غرو دا مرکزونه نه ملي شتمنۍ ده او نه هم ولې ترې څير ليدلای، هر څوک چې يې په وړانګو کې مرسته کوي، نه باوري يم ددنيوي اجر تر څنگ به يې خداي په اغرت کې هم نيکه بدله ورکړي.

ځياطات که رښتيا هم د ملي شتمنيو په چور څخه کېږي، نو رولا ګله دې راوگرځوي، چې بيلبونونه ډالر يې لبنان ته قاچاق کړک، فېلې دې راوگرځوي، چې د اتلن رڼه غوښو تر نامه لاندې يې بيت المال چور کړ، محبت دې راوگرځوي، چې خپلې امريکايي بنډې ته يې د پوره يوه کنټرک د عسکرو معائن ټاکلې.

ولس! کور مو ودان، د لنډه غرو د مرکزونو په وړانګو کې ستاسو پوره همکاري له دې نظام سره ستاسو پريکون په ډاګه کوي او اړک تشنانو ته دا ورښيي، چې د ولې د قهر گراف کوم حد ته پورته شوی.

د دې اعلاميې او ډانګ بېلي دريځ په اعلان سره نه يوازې اسلامي امارت په سخت ترين حالت کې يو ځل بيا خپل حريت او د تصميم گيرۍ استقلال ثابت کړ، بلکې د څلور اړخيز فورم پرسول شوي پروسه يې هم داسې پنځره کړه چې بيا يې تر اوسه چا نوم وانخيست. د شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور دغه وياړمن او صريح موقف نه يوازې په امارت دننه پراخ استقبال شو، بلکې په نړيواله کچه هم د اسلام او استقلال مينه والو پرې خوښي وښوده. د بيلګې په توګه په جرمني کې ميشت ليکوال محمد امين بسمل چې چېي سابقه هم لري، خو د طالبانو مستقلانه موقف دومره متاثر کړ چې په دې اړه يې اوږده ليکنه وکړه او عنوان يې ورکړ (طالبه لا دې په همت برکت شه) وتلي څيړونکي ډاکټر روستار ترکي د اروپا ميشتو افغانانو په استازيتوب طالبانو ته د دې وياړمن موقف له امله د مبارکۍ پيغام وليږه او دا يې يو تاريخي موقف وګاڼه. د کابل يو شمير صاحب نظرانو لکه شهيد مژده صاحب او نظر محمد مطمئن صاحب د طالبانو دغه لنډکۍ اعلاميه په خپلو مخالفينو يو دروند سياسي گوزار وګاڼه.

د اوريدو له قراره د اسلامي امارت مرستيال خليفه سراج الدين حقاني صاحب د دې اعلاميې له نشر وروسته ويلي و چې د منصور صاحب دا مستقلانه دريځ او اعلان د لوی ملا صاحب له هغه موقف سره برابر دی چې د نړيوالو فشارونو په اوج کې يې د شيخ اسامه بن لادن له سپارلو اعراض وکړ او خپل د پريکړو استقلال يې وساته.

د سياسي رهبرانو د شناخت او ارزولو تر ټولو مهم معيار د هغوی مواقف ګڼل کېږي. شهيد منصور صاحب که څه هم لږه موده يې د اسلامي امارت مشري وکړه اما په خپلو قاطعانه اقداماتو او جرأتمندانو پريکړو سره يې اسلامي امارت ته له شريدلو نجات ورکړ. تاريخ به د نوموړي دغه مواقف حتما په زرينو تورو وليکي.

رحمه الله و تقبل شهادته

د شر او فساد ددې مرکزونو هر څه ددې ولس دي. د لنډه غريو دا مرکزونه نه ملي شتمني ده او نه هم ولس ترې خیر لیدلی، هر څوک چې یې په وړاندو کې مرسته کوي، زه باوري یم ددنيوي اجر تر څنګ به یې خدای په آخرت کې هم نیکه بدله ورکړي.

د هیواد له هر کونج څخه د امنیتي مرکزونو تر نامه لاندې د شر او فساد خالي په ټولېدو دي. ولس په ډېر ویاړ سره ددې ځایونو په له منځه وړلو کې مرسته کوي؛ خو د امنیت شورا خیاطان او د اشغال په دوره کې په ټولو سترګو رالوی شوي روشنفکران! بیا خلکو ته د احمقانو خطاب کوي او تور پوري کوي، چې ملي شتمنی! چور کوي.

د فساد او وحشت خالي په ټولیدو اوړنګیدو دي!!

ج - هوتک

خیاطان که رښتیا هم د ملي شتمنیو په چور خفه کېږي، نو رولا ګله دې راوگرځوي، چې میلیونونه ډالر یې لبنان ته قاچاق کړل، فضلي دې راوگرځوي، چې د اتلس رقمه غوښو تر نامه لاندې یې بیت المال چور کړ، محب دې راوگرځوي، چې خپلې امریکایي ښځې ته یې د پوره یوه کنډک د عسکرو معاش ټاکلی.

ولسه! کور مو ودان، د لنډه غريو د مرکزونو په وړاندو کې ستاسو پوره همکاري له دې نظام سره ستاسو پریکون په ډاګه کوي او ارګ نشینانو ته دا ورښيي، چې د ولس د قهر ګراف کوم حد ته پورته شوی.

په سوله کې د شوکمارو تاوانونه!

په افغانستان کې هره ورځ د مالیاتو او ګمرکاتو څخه شا او خوا ۸ ملیونه ډالره غلا کېږي؛ دا هغه غلا ده چې هم عام ولس په خبر سو او هم ئې دولت مني؛ په دې غلا کې د ارګه نیولې بیا تر کښته ماموره پوري ټول سره شریکان دي. اوس نو تاسې فکر وکړئ چې په جنگ کې دچا ګټې دي او په سوله کې څوک خاشې ماتوي؟

دوی دې ته فکر نه کوي، چې دا زر خیزې ځمکې نه د ناټو ملکیت وو، چې خپلو اجیرانو ته یې ورکړې وې او نه رولا غني له لبنان راوړې وې، چې په خپلو لنډه غرو عسکرو یې وویشلې. ددې ځمکو هره ټوټه ددې ولس په خولو اباد شوي وه، چې د عسکرو تر نامه لاندې د حکومت ازاریانو پکې د خپلو فحاشیو مرکزونه جوړ کړي وو، له همدې ځمکې یې د ولس پر کورونو توغندي ویشل، په همدې پاتکونو د ولس اولادونه له هغوی بیلول کېدل او همدا ځایونه و، چې خلکو ترې یوه شېبه ارام نشوای کولای.

دا چې اوس ددې سیمو واک بیرته د ولس ګوتو ته رسېږي، حق یې دی چې هر څه یې له ځان سره یوسي.

د حکومت خیاطان دې پوه شي، چې د غرب په متو له ولاړ دې نظام سره مبارزه او جهاد د دیني نصوصو په اساس پیل شوی او د همدې دیني ارشاداتو له مخې تاسو زموږ د ښمنان او ولس زموږ رعیت دی.

دین موږ ته راښيي، چې که د خپل دښمن مال دې لاسته ورسېد یا به فی او یا هم غنیمت وي، چې یو څه یې په مجاهدینو او پاتې یې بیرته په همدې ولس ویشل کېږي.

دهيواد له نوميالي جيد او محقق عالم

شيخ الحديث مفتي مولوي نور محمد ثاقب حفظه الله سره

مرکوال: م عزيزي

دده د علمي سير خدمتونو او تحقيقي لاسته راوړنو په اړه په زړه پورې مرکه

سمون خوري په (دارالعلوم حقانيه اکورہ ختيك) كې شوى دى. د فضيلت پگړۍ د هغه وخت د نومياليو محدثينو او اولياء كرامو هر يو شيخ الحديث مولانا عبدالحق او شيخ الحديث مولانا مفتي محمد فريد [نورالله مرقدهم] په مباركو لاسونو ورپه سر كړى شوې ده.

جناب شيخ صاحب! د رومبۍ پوښتنې په توگه كه راته ووايست چې ويل كيږي تاسې د خپل فراغت په كال نه يوازې دا چې د حقاني دارالعلوم د لويې دورې د فاضلانو په قطار كې په لومړۍ درجه فايږ شوي ياست، بلكې د پاكستان د وفاق المدارس په ازموينو كې مو هم دا شرف ترلاسه كړى او په گرد پاكستان كې د لومړي توب اعزاز هم الله درپه برخه كړى دى. كه په لنډو الفاظو راته ووايست چې ددې سترې علمي بريا رمز مو څه و؟ ستاسې خپل زيار، د استاذانو او مور پلار دعاگانې او كه نور لاملونه وو او كله مو چې حقانيه مدرسې ته دومره لوى اعزاز راوړ، نو ددې لوى علمي مركز د استاذانو او منتظمينو تاثرات په دې هكله څه وو؟

جواب: الحمد لله فى البداية والنهاية، والصلاة والسلام على خير من ارسل بالهداية، وعلى آله واصحابه نجوم الرواية وشموس الدراية.

اما بعد! محترمه! ستاسو د پوښتنې په جواب كې به داسې عرض وكړم: هو! په ۱۴۰۴هـ ق، مطابق ۱۳۶۳هـ ش، مصادف ۱۹۸۴ ع كال كې په جامعه دارالعلوم حقانيه اكورہ ختيك كې زمونږ دوره حديث يعنې لويه دوره وه، په دې اړه خو خبرې او تفصيلات ډير دي، لکن زه به يو څو غټې او

درنو اورېدونكو او ښاغليو لوستونكو! دخوښۍ او سعادت ځاى بولم چې نن د هيواد او سيمې پر كچه له يوه داسې نوميالي، جيد، محقق او بزرگوار عالم سره چې د زرگونو علماوو، مدرسينو استاذ او مربي دى ناسته او مرکه لرو، له دې مركې څخه مو هدف دادى چې د جناب شيخ صاحب [دامت بركاتهم العالیه] د علمي سير، فيوضاتو او تحقيقي لاسته راوړنو په باب له ده څخه معلومات ترلاسه كړو.

هو! دا دروند شخصيت د افغانستان د اسلامي امارت پخوانى قاضي القضاات، د مركزي دار الافتاء او سترې محكمې مشر فضيلت مآب شيخ القرآن و الحديث مفتي مولانا نور محمد ثاقب صاحب [حفظه الله تعالى] دى.

جناب شيخ صاحب! ستاسو مشكور او منندوى يو چې زمونږ غوښتنه مو ومنله، قيمتي وخت مو راکړ، تر څو ستاسې په علمي ژوند او بېش قيمته تاليفاتو مونږ اودرانه لوستوال او اوريدونكي اگاهي ترلاسه كړو.

نو وړاندې تر دې چې د پوښتنو لړۍ پيل كړو، ستا په اجازه به دا معلومات له خوږو مينه والو سره شريك كړو، چې جناب شيخ صاحب پوره اووه پنځوس (۵۷) كاله وړاندې د افغانستان سمنگان ولايت د تاشقرغان په سيمه كې دې دنيا ته سترگې غړولي، په قوم دولت زى دى، ابتدایي او منځنۍ زده كړې يې په خپله سيمه كې له استاذانو كړي دي، لوړې زده كړې او احاديث يې د هجرت ديار (پاكستان) په مختلفو مدارسو كې ترلاسه كړي او فراغت يې په ۱۳۶۳ هجري لمريز كال كې چې د ۱۴۰۴ هجري قمري كال سره

مختصرې خبرې وکړم، کله چې د کال په پای کې د وفاق المدارس العربيه لخوا سالانه امتحان واخيستل شو، د الله تعالی جلّ جلاله په لوی فضل او کرم ما عاجز بنده د وفاق المدارس العربيه د لويې دورې په امتحان کې په ټول پاکستان کې لومړی پوزیشن ترلاسه کړ او اول نمبر شوم او د مرتبة الشرف الأولى اعزاز راته الله جلّ جلاله راپه برخه کړ (الحمد لله حمداً كثيراً) چې د جامعة العلوم الاسلاميه بنوري تاؤن کراچي حفيظ الرحمن دويم نمبر او د هماغې جامعي غلام مرتضى « اعوان » درېيم نمبر راغلي وو.

په دغه امتحان کې نه تنها د پاکستان د څلورو وارو صوبو، آزاد کشمير او افغانستان د دوره حديث فضلاء شامل وو، بلکې د لسو، دولسو نورو عربي او عجمي هېوادونو څخه د لته د درسونو لپاره راغلي ډير فارغين او فضلاء هم په کې شامل وو.

هغه وخت زمونږ د دوره حديث استاذان: بقية السلف، سابق مدرس او استاذ الحديث د دارالعلوم ديوبند او د جامعه دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک باني شيخ الحديث حضرت مولانا عبدالحق رحمه الله او شيخ الحديث مفتي اعظم حضرت مولانا مفتي محمدفريد رحمه الله او زبدة الاتقياء استاذ الحديث حضرت مولانا فضل الهي رحمه الله وو، د عاجز بنده ددغې علمي بریا او اعزاز رمز نور څه نه ؤ د الله تعالی خصوصي کرم، د استاذانو علوم، فيوضات او دعاگانې، د مور او پلار د دعاگانو برکت او د عاجز بنده د الله له طرفه راکړی ذهني صلاحيت، همت او يو څه اندازه محنت وو.

کله چې د ټول ملک په سطحه د وفاق المدارس العربيه نتيجه اعلان شوه، چې په ډيرو اخبارونو کې لکه: روزنامه جنگ کراچي، روزنامه جنگ لاهور، روزنامه حریت کراچي او داسې نورو اخبارونو کې هم نشر او اعلان شوه نو د جامعه دارالعلوم حقانيه په استاذانو، منتظمينو او ټولو منسوبينو کې ډيره زياته خوښي خپره شوه؛ ځکه چې نهه(۹) کاله بعد دارالعلوم حقانيه په وفاق کې اول پوزیشن حاصل کړ، بيا د دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک باني زمونږ استاذ محترم شيخ الحديث حضرت مولانا عبدالحق رحمه الله په يوه لويه جوړه شوې غونډه او اجتماع کې ما بنده ته په خپلو مبارکو لاسونو

ډير گټور او ارزښتناک کتابونه په انعام کې راکړل او هم يې د خبرو په ترڅ کې بنده ته وويل: دا دارالعلوم حقانيه چې مونږ جوړه کړې دا مو يوه پگړۍ په سر ايښې ده؛ خو کله دا پگړۍ زمونږ له سر نه لويږي چې تاسو غونډې خلک يې بيرته راته په سر ږدي.

پوښتنه: مونږ په هغه وخت کې ابتدائي کتابونه لوستل او د ابتدائيه درجې زده کړيال ؤ، البته دومره پوهېدلو چې تاسې کله تدریس ته مخه کړه نو الله تعالی ډېر شهرت او ځانگړی مقام درکړ، کومې مدرسې ته به مو چې د تدریس لپاره مخه کړه د هغې مدرسې په درسگاوو کې به طالبان نه ځايېدل، او د طلباؤ زيات ازدحام به هلته جوړ شو. نو دا راته وواياست چې ددغه کامياب تدریس علت او مهم وجوهات څه وو که هغه درنو اورېدونکو ته بيان کړئ نو خوشحاله به شو؟

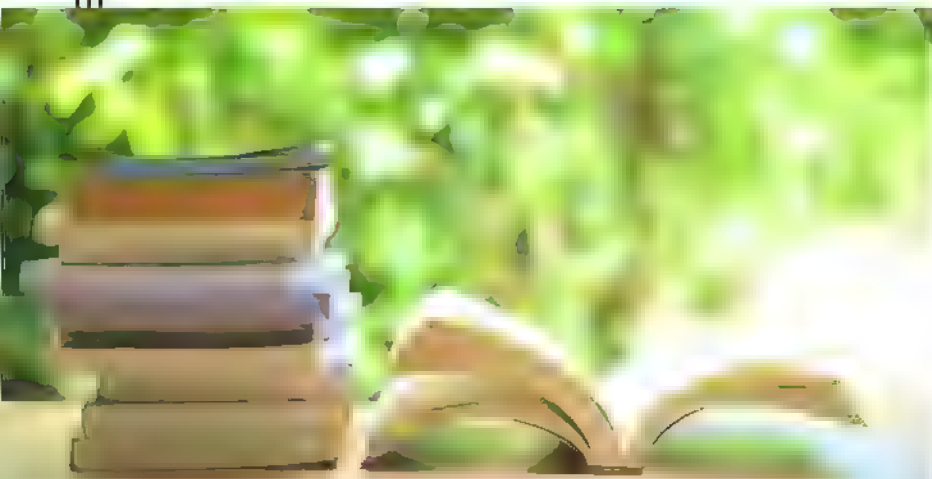
جواب: قدرمنه ! ما بنده له فراغت وروسته متصل په تدریس پيل وکړ، چې د تدریس په اول کال کې په دارالعلوم اسلاميه عربيه ټل کې غټ او اوچت کتابونه لکه: صدری، مسلم الثبوت، مييذي(شرح الحکمة)، ملا حسن، سلم العلوم او داسې نور کتابونه زما په تدریس کې شامل وو.

د تدریس په دويم کال په هماغه دارالعلوم اسلاميه عربيه ټل کې زما په تدریس کې د معقولاتو او منقولاتو د غټو کتابونو ترڅنگ د موقوفة عليها (وړې دورې) د کتابونو تدریس هم شامل شو، چې په دې کال کې د دارالعلوم لخوا د وړې دورې بيضاوي شريف او مشکوة شريف ماته راکړل شول او زما په تدریس کې شامل شول.

د تدریس درېيم او څلورم کال مې په دارالعلوم هاشميه باره کې ؤ، هلته په دويم کال چې د تدریس څلورم کال کېده ما د فنونو د غټو کتابونو او دورې دورې د يو څو کتابونو د تدریس سره د دوره حديث (لويې دورې) د کتابونو په تدریس هم پيل وکړ، چې په دې کال کې د دغه دارالعلوم لخوا د لويې دورې ابو داود شريف ماته راکړل شو او زما په تدریس کې شامل شو.

بيا مې شپږ(۶) کاله مسلسل يعني د تدریس پنځم، شپږم، اووم، اتم، نهم او لسم کلونه د حرکت انقلاب اسلامي

افغانستان په جامعه اسلاميه محمديه چرات کې تدریس وکړ، چې هر وخت به د لویو فنونو کتابونه، د وړې دورې کتابونه او د لویې دورې کتابونه زما په تدریس کې شامل وو.

او یوولسم کال مې بیا په دارالعلوم هاشمیه باره کې په داسې حال کې چې د طالبانو ډیر ازدحام جوړ ؤ ډیر عالي او امتیازي تدریس وکړ. او دولسم کال د تدریس مې په دارالعلوم حقانیه امینیه جلوزو کې ؤ، چې بیا د افغانستان د طالبانو اسلامي تحریک پیل شو.

ما به په تعلیمي کلونو کې د مسلسل تدریس سره د هر کال په درې میاشتني رخصتي کې هم په مسلسل او دوامداره توګه په لوړه او پراخه کچه تدریس کاوه، چې د کچه ګرۍ په کیمپ کې د قران عظیم الشان د تفسیر، د علم المیراث د کتابونو، د علم العروض والقوافي د کتابونو او د علم الرياضي د کتابونو دورې په کې ترسره شوې، چې لله الحمد په زرګونو طلباوو استفادې وکړې، د علم الرياضي په دوره کې به ګڼ شمېر فارغین او مدرسین علماء هم شریک وو، آن تردې چې بعضې شیوخ د احادیثو به هم په کې شامل وو، طالبان به ډیر زیات وو، د علم الرياضي د دورې په وروستي کال کې به اووه نیم سوه (۷۵۰) طالبان یوځای د بنده په درس کې ناست وو.

مونږ به د تدریس په دوران کې ډیر محنت کاوه، ما به ډیره زیاته مطالعه کوله حتی تردې چې په اکثر وختونو باندې به ما تر یوولسو پورې شرحې کتلې، بل د سبق او درس لپاره به مې منظم او منضبط بیان او تقریر تیاروه، داسې به معلومه لکه یو چاسره چې تیار لیکلی تقریر موجود وي؛ خو داسې به نه ؤ، بلکې دا به ما په خپله بیګایي له شروحو څخه را برابر او منظم کړی ؤ، او بل په درس کې به مې مشکل او مغلط تعبیرات نه کول بلکې د طالبانو د فهم په خاطر به مې سهل او آسانه تعبیرات کول، چې ډیر کمزروی طالب به هم ورباندې پوهېده؛ نو ځکه به د طالبانو بیروبار او ازدحام جوړ ؤ، لکه تاسو چې هم د پوښتنې په ضمن کې ورته اشاره وکړه.

د طالبانو د کثرت او ازدحام به یو دوه بېلګې ذکر کړم: په جامعه اسلامیه محمديه چرات کې چې ما درس کاوه، ما به د مسجد په پراخه برنډه کې درس کاوه ځکه چې طالبان به په درسګاه کې نه ځایېدل. او په دارالعلوم هاشمیه باره کې چې ما درس کاوه نو له دې وجې چې طالبان ډیر زیات وو د دارالعلوم هاشمیه مشر، صدر صاحب مولوي عبدالستار پاچا بنده ته وویل: که د درس لپاره لود سپیکر درته ولګوو په نورو درسګاهو کې استاذان په تکلیف کېږي او که لود سپیکر نه لګوو نو آواز به ونه رسیږي ټولو ته، بنده ورته وویل: غم مه کوه زما آواز اوچت دی او زه به نور هم کوشش کوم، آواز به رسیږي ان شاء الله.

پوښتنه: د خپلو هغو یو څو تنو استاذانو نومونه که راته واخلي چې تاسې ترېنه د علومو او فنونو په ترلاسه کولو کې زیات فهم او فیض ترلاسه کړی دی، همدارنګه که ممکنه وي د هغو متبرکو هستیو د علمي او معنوي کمالاتو خاصې خاطرې هم راته ذکر کړئ، تر څو د اوسني دور علماء کرام او طالبان هم ترې مستفید شي او ګټه ترې واخلي؟

جواب: عزتمنده! زما ټول څلوېښت استاذان دي چې ټول ماته په ذهن کې مستحضر دي، اکثر ددوی وفات شوي دي او ډیر کم ددوی څخه په قید د حیات کې دي، کوم چې وفات شوي دي مهربان خدای جلّ جلاله دې ددوی قبرونه په رحمتونو او انوارو مالا مال کړي او په جنت الفردوس کې دې د انبیاء کرامو علیهم السلام سره یوځای کړي او کوم چې ژوندي دي الله تعالی دې دوی ته د صحت او عافیت سره طول حیات او د مخلوق د رهنمائي لپاره مزید فرصت او توفیق ور نصیب کړي..

زمونږ استادان که په افغانستان کې وو او که په پاکستان کې الحمدلله ټول جید او برجسته علماء کرام وو؛ خو لکه څنګه چې تاسو غوښتنه وکړه زه به د بیلګې په توګه د یو څو استادانو د علمي او معنوي کمالاتو یو څو خاطري بیان کړم: په دارالعلوم اسلامیة عربیه ټل کې زمونږ استاد محترم جامع المعقول والمنقول حضرت علامه مولانا عبدالسلام صاحب هزاروي رحمه الله ډیر لوی او متبحر عالم ؤ، د درس به یې داسې کیفیت ؤ چې په یوه مسئله کې به یې تحقیق شروع کړ دا به داسې ؤ لکه لږ غونډې پنبه چې وي او بیا داسې ښه ورژول او وسپړل شي نو داسې ډیریري او زیاتیري آن تردې چې دا ټوله کوټه ترې ډکه شي، نو ده به هم داسې ددې مسئلې تفصیل وکړ او ټول ابعاد به یې بیان او وڅیړل چې یوه لویه تفصیلی مجموعه به ترې جوړه شوه او بله داوه چې دده علم به داسې ؤ لکه محسوس او مجسم، چې درس نه به طالبان راپاڅېدل هر یو به دا محسوس کوله لکه په ذهن کې یې چې د یو مجسم شي په شکل کې علم را اچول شوی وي.

او په دارالعلوم انوارالعلوم گجرانواله پنجاب کې زمونږ استاد محترم حضرت علامه مولانا قاضي حمیدالله صاحب د چارسدې د ترناؤ، هم ډیر لوی او متبحر عالم ؤ، ده به د ورې دورې سره د فنونو غټ کتابونه هم تدریس کول چې ټول به شلو (۲۰) کتابونو ته رسېدل، ټوله ورځ بلکې د شپې په یوه ډیره برخه کې به هم په تدریس لګیاؤ او د مطالعې حال به یې داؤ چې د خیالي غونډې مشکل کتاب به یې د کور نه د راکوزېدلو په حال کې په زینه کې مطالعه کولو، کور یې د مدرسې په بره چټ کې ؤ، روزانه به چې سهاردرسونه ته راکوزېده نو په زینه کې به یې یو یو قدم را اخیسته او خیالي به یې مطالعه کوله، نو تخمیناً په یوه دقیقه کې به یې مطالعه کړه، داسې د نورو کتابونو مطالعه به یې هم ډیره سریعې او په کم وخت کې وه او په عین حال کې به یې روزمره درې ځایه د قران کریم ترجمه او تفسیر کاوه، د مانتام لمونځ نه پس به یې د همدې انوار العلوم په جامع مسجد کې ترجمه کوله، بیا به یې د ماسخوتن له لمانځه وروسته د ښار په یو بل مسجد کې ترجمه کوله او بیا به یې د سهار لمونځ د ښار یو بل مسجد ته رساوه او هلته به یې د سهار له لمانځه بعد ترجمه کوله، ډیر طاقت او همت الله تعالی ورکړی ؤ.

او په جامعه دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک کې زمونږ استاد محترم بقیة السلف شیخ المشائخ حضرت اقدس مولانا عبدالحق رحمه الله د شیخ العرب والعجم حضرت علامه مولانا حسین احمد مدني رحمه الله خاص شاگرد ؤ، وضع او رفع، سیرت او صورت، اخلاق او عادات، د درس طرز او طریقه او هرڅه یې د حضرت مدني رحمه الله په شان وو.

مونږ ته یې په دوره حدیث کې بخاري شریف له کتاب المغازی څخه او ترمذي شریف له ابواب الحج څخه شروع کړې وه، په درس کې به یې داسې فصاحت او بلاغت او داسې فیض او اثر موجود ؤ چې کوم حالات او واقعات او کوم مواضع او مقامات به یې په درس کې ذکر کول داسې به په ذهن، دماغ او سترګو کې جاګزین شول لکه بالکل چې مونږ ددغو حالاتو، واقعاتو او مقاماتو په سترګو مشاهده کړې وي او هلته ور وستل شوې یو.

او په جامعه دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک کې زمونږ استاد محترم قدوة العلماء فقیه العصر شیخ الحدیث حضرت اقدس مولانا مفتي محمدفرید رحمه الله د شیخ المشائخ زبدة الاتقیاء محدث کبیر حضرت اقدس مولانا نصیر الدین غور غشتوي رحمه الله خصوصي شاگرد ؤ، وضع او رفع، عادات او عبادات او هرڅه یې ټول د خپل استاد غور غشتو مولانا صاحب په طرز او طریقه وو.

زمونږ د دوره حدیث اکثر کتابونه له دوی سره وو، حضرت مفتي صاحب رحمه الله ته الله تعالی لوی تبحر علمي، جامعیت او روحانیت ورکړی ؤ، د درس یې دا شان ؤ چې د دوره حدیث د پای او اختتام پروخت ما بنده داسې محسوس کړه چې مونږ سړکال نه تنها احادیث مبارکه وویل بلکې له دې مخکې په طالب العلمی کې چې مونږ کوم علوم او فنون ویلي وو هغه هم ټول مکرر شول.

د حضرت مفتي صاحب نه به مونږ د درس په دوران کې او هم په نورو اوقاتو کې داسې علمي نکات او پرمغز کلمات او جملې اورېدلې چې ډیرې دقیقې او عمیقې، د کاني د کرښې په شان پخې او مضبوطې، قناعت بښونکې او اثرناکې به وې، ډېر مثالونه یې مونږ ته یاد دي؛ خو د هغو بیانول ډېر وخت غواړي، نو ځکه مونږ په دغه اجمالي یادوني اکتفاء وکړه.

پوښتنه: جناب شيخ صاحب! د اوسني وخت تدريسي- بهير ته په كوم نظر گوري؟ د طالبانو د استعدادونو په پياوړتيا او ذهانت كې بايد استاذان كوم ټكي په نظر كې ولري؟ اوسني مصروف اوضيق وخت ته په كتلو داسې ذهني چليري چې تعليمي مروج نصاب اوږد دی خصوصاً د معقولاتو، رياضي، او حكمت كتابونه بايد كم كړي شي او د ضرورت په اندازه ولوستل شي نو تاسې دغو غوښتنو ته په كوم نظر گوري؟

جواب: محترمه وروره! دا يقيني ده چې د پخوا په نسبت اوسنی علمي بهير ډير ضعيف، پنځ او سطحي دی، وجوهات يې ډير دي او ټولو ته تقريباً معلوم دي، كه همداسې حال وي خدا ناخواسته علم به كال په كال تدريجاً نور هم ضعيف شي چې بالاخره به د زوال كندې ته ولوېږي، كه نور هيڅ نه وي په دې خطه او منطقه كې چې د علم او درس او تدريس كوم طرز او طريقه ده دا به خرابه او بالاخره له منځه ولاړه شي او علم به د نړۍ د نورو ملكونو په شان په كتابچو كې د يو څو ليكلو ياد داشتونو څخه عبارت شي او د كتابونو د ويلو همت به په چا كې پاتې نه شي، بناءً ارباب د مدارسو: مهتممين، منتظمين او ټول استاذان بايد جدي توجه وه اوسي او د علم د ساتنې او پياوړتيا لپاره مضبوط قدمونه واخلي، هغه داسې چې د مدارسو استقلال او آزادي وساتي او د هغو خلكو چې مدارسو او د علم سالم بهير ته نقصان رسوي د هغوی مداخلې بندې كړي او بل داچې كتابونه پوره ووايي، هغه كتابونه چې د هغو په ويلو به قوي علماء جوړېدل هغه له ويلو او نصاب څخه حذف نه كړي او دارنگه هر كتاب بالاستيعاب وويل شي او بل د وختونو او حاضريو پابندي لازمي كړي او بل بايد د علم نه بغير په نورو مصروفيتونو پابندي ولگول شي ځكه د علم سره بل شی نه ځاييږي او بل د علم په دوران كې په دغو موجوده جديده وسائلو بنديزونه ولگول شي، خصوصاً د موبايل په استعمال.

او داسې ويل كيږي او معلوميږي چې د طالبانو د علم سره شوق او رغبت په تيزۍ سره مخ په كمېدو دی او ددوی اخلاق ورځ تر بلې خرابيږي، نو په درسونو كې بايد دوی ته د علم د فضائلو او د تربیې او اصلاح خبرې كيږي، بلكې وقتاً فوقتاً دې ددې لپاره ځانگړې غونډې جوړيږي، نو كه دې

اړخ ته جدي توجه وشي هغه مهال بيا د طالبانو څخه څه ناڅه طمع او اميد كيدای شي.

رابطه شو دې خبرې ته چې ځينې خلك وايي: اوسنی وخت تنگ دی او مروج تعليمي نصاب اوږد دی بايد را لنډ شي خصوصاً د معقولاتو، حكمت او رياضي كتابونه كم كړل شي او د ضرورت په اندازه ولوستل شي.

نو زه دا واييم: اول خو اوسنی وخت ولې تنگ دی، علم ته ولې خلك وخت نه ورکوي او دا مروج تعليمي نصاب خو هغه دی چې ددې په ويلو سره د ديويند د اكابرو په شمول دا لوی لوی متبحر علماء رامنځته شوي دي، نو ځكه ددې اهميت او افاديت زيات دی او د معقولاتو، حكمت او رياضي په اړه چې دوی وايي: ددغو كتابونه دې راكم او د ضرورت په اندازه ولوستل شي نو ددوی د خپلې خبرې نه معلوميږي چې ضرورت خو ورته شته او فضوليات نه دي، لکن پېښه داسې ده چې دا راكميږي نو ددغو به هغه ابتدائي كتابونه ويل كيږي او بس، مگر په دې ابتدائي كتابونو هغه زده كيږي نه، لكه د مثال په توگه د زراډي، نجومير او اصول الشاشي په ويلو او په دغو باندې په اكتفاء كولو سره ټول علم صرف، علم نحو او علم اصول فقه نه زده كيږي، نو بيا به هغه ضرورت پرې څنگه پوره كيږي چې دوی وايي د ضرورت په اندازه دې ولوستل شي!

او معقولاتو ته خو يقيناً ضرورت شته؛ ځكه لكه څرنگه چې دلائل نقليه اهم او ضروري دي داسې دلائل عقليه وو ته ضرورت شته او شك نه شته چې د معقولاتو د كتابونو په ويلو سره انسان ته قوت د استدلال حاصلېږي او بل زما خپله تجربه داده چې د معقولاتو په ويلو سره جرئت علمي هم حاصلېږي انسان ته؛ ځكه زمونږ د طالبۍ په وخت كې او همداسې وړاندې او وروسته زمانو كې به چې چا معقولات نه وو ويلي او يا به يې كم ويلي وو نو هغه به داسې ضعيف، بې جرئته او وارخطا معلومېده او چې چا به پوره ويلي وو هغه به قوي، ډاډمن، باجرئته او په هر ميدان كې د حاضرېدو قابل ؤ، هو! شرعي علومو ته بايد ډيره زياته توجه وشي او ډير وخت په كې صرف كړل شي.

نور بيا...

داستقامت، دیانت او تواضع لور منار شهید

مولوي عبدالهادي پشیوال ژوند ته لنډه کتنه

لیکوال: م عبدالنور "رسولی"

مسئولیتونه:

د جهاد په ابتدا کې له الحاج مولوي جلال الدین حقاني صاحب سره مجاهد وو بیا د تبر امارت په دور کې شهید مولوي صاحب په خوست کې د چاراسیاب د خط مسئول شو کله چې نور ولایتونه فتحه شول بیا په لغمان ولایت کې د غونډه مسئول شو د دولت شاه ولسوالۍ د خط مسئول هم وو، وروسته په شمال کې د پروان ولایت د چاریکار د خط مسئول شو.

د افغانستان اکثر ولایتونه په جبهه جبهه سفر وکړه لکه: بامیان، کندز، ننگرهار، پروان، کنړ، چې په پوره میراثي سره یې خپله وظیفه ترسره کړې او د الله په نصرت سره فتوحات یې حاصل کړي دي.

بیا په کال (۲۰۰۱م) کې چې کله امریکایانو په افغانستان کې د اسلامي امارت مشروع حکومت باندې حمله وکړه د نورو مجاهدينو په خبر شهید مولوي صاحب هم خپل ولایت لغمان ته راغی جهاد ته یې ملا وتړله دا چې اسلامي امارت سقوط وکړ او لغمان ولایت هم د رمضان المبارک میاشت کې سقوط شو نو مولوي صاحب یو ځل بیا د یار هجرت ته هجرت وکړ او له موقع نه په استفاده یې خپل پاتې درسونه هم مکمل کړل.

مولوي عبدالهادي پشیوال د ملک عبدالحکیم زوی د لغمان ولایت د علیشنگ ولسوالۍ د گونپال درې راجع کونکلی اوسیدونکی په قوم پشه یي وو.

هجرت

کال ۱۳۶۴ هـ ش کله چې شوروي په افغانستان باندې یرغل وکړ شهید مولوي صاحب (رحمه الله) د گاونډي هیواد پاکستان ضلع صوابی ته مهاجر شو، ابتدایي درسونه یې د هجرت په دیار د صوابی شاه منصور بابا جی مدرسه کې شروع کړل بیا څه سبقونه یې خپل ورور محمد هاشم سره دارالعلوم اسلامیہ تنگي کې د شیخ القرآن والحديث مولانا محمود شاه تیلوي (رحمه الله) په سرپرستی کې وویل بیا څه درسونه یې د زرگري په مدرسه کې هم وویل وروسته په مختلفو مدارسو کې درسونه لوستي دي.

فراغت یې په داگۍ کې له شیخ القرآن والحديث مولانا حمدالله جان داگۍ صاحب نه شوی دی او دوره تفسیر القرآن یې د شاه منصور بابا جی نه کړی وو.

کله چې درسونه به یې د کال په پای کې رخصت کېدل بیا به د جهاد لپاره د افغانستان د خوست ولایت ته تللو او هلته به یې د مرحوم مولوي جلال الدین حقاني (رحمة الله) تر مشرۍ لاندې جهاد کاوه.

سره کيدل شهيد (رحمه الله) چې کاپيسا ته راغی ټول مجاهدين يې راټول کړل د نيت اصلاح، اخلاص او اخوت په اړه يې خبرې وکړې له مجاهدينو سره يو ځای سنگرو کې گرځيده د الله ﷻ په نصرت سره دښمن له سختې ناکامۍ او نامرادی سره مخ شو، د کابل ادارې د امریکايانو په ملتيا د محترم مولوي صاحب په نوم يو کور ي مبار کړ چې په هغه کې (۱۱) تنه کسان شهيدان شول.

د الله تعالی په نصرت په کاپيسا کې د دښمن مهم خطونه د مجاهدينو له لوري مات شول شهيد مولوي صاحب او مجاهدينو د قربانيو په برکت سره فتوحات راغلل د دښمن مهم قومندانان ووژل شول ډيرې ساحې مجاهدينو ته په لاس راغلل، بيا د مشرتابه لخوا امر ورته وشو چې تاسو يو تشکيل برابر کړئ او کونړ ولايت ته د داعشي خوارجو مقابلې لپاره لار شئ په دې کې شهيد مولوي صاحب کنړ ولايت ته سفر پيل کړ په لاره کې کوچنی اختر هم راغی، کله چې لغمان ته ورسیده د لغمان ولايت ټول مشران ملگري او مسولين يې را جمع کړل او کونړ ته د تشکيل خبره يې ورته وکړه د دښمن مقابلې او کونړ ته د لغمان تشکيل يې هم برابر کړ ټولو مسولين او مجاهدين تيار شول بيا په لغمان کې د کونړ ولايت لپاره درې محاذه جوړ شول.

يو د مزار درې محاذ

دوهم د چپه درې محاذ

درېم د کرنگل درې محاذ

شهيد مولوي صاحب پشيوال د مزار درې د محاذ مسؤل وو سفر شروع شو مونږ چی کله کنړ ته نژدې شو د داعیشانو او خوارجو لخوا کمين نيول شوی وو (۱) تن مجاهد ملگری شهيد (۷) کسان زخميان شول د دښمن هم ډير کسان مړه او ژوبل شول کمين د الله تعالی په نصرت سره مات شو، موسم ډير يخ وو ټوله ځمکه باندې واوره پرته وه ځينو ملگرو د يخ په سبب شکايت کاوه ويل يې چې مونږ واپس کيږو شهيد مولوي صاحب ورته وويل موږ هغه وخت پورې نه واپس کيږو تر څو چې داعش خوارج مو ختم کړي نه وي دښمن باندې عمليات شول د الله ﷻ په نصرت باندې هغه گڼ ځايونه الله تعالی فتح کړل.

په کال (۲۰۰۲/۲۰۰۳م) کې کله چې بيا ځل مجاهدينو تحركات شروع کړ مولوي پشه يي وال جهادي بهير بيت له سره پيل کړ.

په کال (۲۰۰۶م) کې شهيد رحمه الله د لغمان ولايت لپاره نظامي مسؤل مقرر کړی شو د جهاد عملي ډگر ته لار او په همدې خدمت کې يې څو کالو پورې خدمت وکړ بيا د مشرتابه په حکم يې د لغمان او کابل ولايتونو معاون په صفت خدمت وکړ.

له هغې وروسته بيا د مرکزي نظامي کميسيون او شمالی حلقه کې عضوه پاتې شوی دی، ورپسې د کاپيسا ولايتو والي وټاکل شو او بيا د مشرتابه په حکم د کنړ په ولايت کې د داعش ضد عملياتو مشري يې په غاړه درلوده چې د الله تعالی په نصرت سره دده د مشر توب په وخت کې کونړ له داعشیانو څخه فتحه او تصفيه شوه چې ورپسې يو وار بيا د لغمان ولايت والي وټاکل شو چې د شهادت تر وخته په همدې مسؤليت کې پاتې وو.

جهادي ژوند:

د شهيد مولوي صاحب عبدالهادي پشيوال (رحمه الله) جهادي کارنامې خو ډيرې دي يو څو به يې دلته ذکر کړم زه په کاپيسا ولايت کې وم شهيد مولوي صاحب د هيتی په شکل کې کاپيسا ولايت ته راغی اول سفر يې نجرا ب ولسوالۍ ته وشو څه موده پس د کاپيسا ولايت والي په چاپه کې شهيد شو بيا د کاپيسا ولايت لپار د والي په هيڅ شهيد مولوي صاحب پشيوال (رحمه الله) معرفي شو د امریکايانو لخوا سخت چاپې او عملياتونه تر

د ننگرهار نوي امنیه قوماندان څرگندونې

پارونکي غیرمسئولانه دي!

او د ننگرهار له والي امرخیل صاحب نه یوه د ننگرهارې ولس غوښتنه!

د امنیې د نوي قوماندان لومړنۍ څرگندونې چې گویا وسله وال مه نیسي- بلکې ویې وژني غیر مسئولانه، غیر اخلاقي، او غیر انساني بلکې خطرناکې او پاروونکې دي.

داسې معلومېږي چې د ننگرهار د امنیې نوي قوماندان نه اسلامي شریعت لوستلی او نه یې هم د جینوا د کنونسیون کومه ماده لوستې ده چې دواړه یې د جنګي اسیرانو وژنه تحریموي او هغه د شریعت اوهم نړۍ وال قانون پر خلاف عمل بولي.

د ننگرهار د نوي امنیې قوماندان ناسمې، غیر اسلامي او غیرقانوني څرگندونې په داسې یوه حال کې نشرېږي چې مونږ افغانان د صلحې په یوه نازک پړاو کې قرار لرو او هره هغه کړنه یا خبره چې صلحه ننگوي او جنګ ته پکې لمن وهل کېږي هغه د اسلام، افغانیت، انسانیت پر خلاف بلل کېږي.

فلهدا افغان مسئولین، چارواکي او د جنګ دواړه طرفونه دې کوښښ وکړي چې د جنګې، حربي ادبیاتو پرځای افغاني، صلحه ایز ادبیات وکاروي او ملت له رواني تشویش او اندېښنو خلاص کړي، ځکه داملت دی چې د جنګ لوړ قیمت پرې کوي.

د جلال اباد نوی امنیې قوماندان له تازه څرگندونو داسې معلومېږي چې تر اوسه یې نه د جنګ خوند ځکلی او نه یې هم شاید په کومه مخامخ جګړه کې برخه اخستې وي نو ځکه (د مړې خیتې فارسي وایي) چې دده دا نامستوله څرگندونې به د سلګونو، بلکې زرګونو بیچاره عسکرو د مرګ او میرسبب شي کوم چې ترشا کورنۍ، بچیان او خواخوږي لري.

فلهدا! د ننگرهار له والي امرخیل صاحب نه هیله ده مخکې له دې یاد قوماندان دنده اشغال او شروع کړي باید بیرته ولېږل شي ځکه دا ډول قوماندان چې هېڅ ډول سیاسي، واقعي تجربه او بصیرت نلري او د ننگرهار له جغرافیا سره هم بلد ندی د ننگرهار د خلکو مشکلات به خامخا زیاتوي دوهم، دریم لاس ته به د هر ډول کړنو لاره هواروي، د انتقام اور به بلوي او بالاخره هغه نسبي امنیت چې ننگرهار ته ستاسو په ولایت کې راغلی، تس نس کوي، هدفي وژنو، چاودنو، ترورونو، اختطاف ته یوځل بیا لاره پرانیزي.

له فتحې وروسته په کنړ ولایت کې د مجاهدینو مورال نور هم قوي شو د عملیاتو په شروع کې ډیر لږ تعداد مجاهدینو ملګرو سره د سهیل تنګي دره د الله تعالی په نصرت فتحه شوه عجیبه واقعه دا وه هلته یوه بودۍ بنځه راغله اویه ورسره وې ویل یې چې د امارت مجاهدین که خدای راوستل زه به په خپل لاس اویه ورکوم هلته اویه هم ډیر په مشکله پیدا کیدل ولسي- خلک له مجاهدینو سر پوره هم کاره وو الحمدلله د افغانستان ملت ټول مجاهد پرور خلک دي.

کله چې شهید مولوي صاحب له دغو عملیاتو وروسته کور ته راغی یو ځل بیا د مشرانو په امر په کونړ ولایت کې د داعش ضد عملیاتو عمومي مشر- وټاکل شو او دی واپس کونړ ته لاړ او دده په مشرۍ الحمدلله بیا ټول کونړ فتحه شو.

خصوصیات:

شهید مولوي صاحب کې دا ځانګړۍ خوی وو چې د مجاهدینو به یې ډیر خدمت کړاوه او په ولسي خلکو باندې ډیر مهربان وو. د ولسي خلکو به یې ډیر خیال ساته دا به یې ویل چې دا د مجاهدینو سرمایه ده.

شهید مولوي صاحب یو نه سترې کیدونکی مجاهد د دښمن دسترګو ازغی وو. بالاخره ماښام مهال خپل کور طرفته روان وو چې کورته نژدې د بزدله دښمن لخوا

۲۰۲۱/۲/۲۷ "نېټه باندې په شهادت

ورسید (تقبله الله)

الله جل جلاله دي شهادت ورته قبول کړي او په جنت کې د بدر او د احد شهداء سره یو ځای کړي.

نحسبهم کذاک والله حسبيهم

تخریب بیش از ۳۰۰ قطعه از تجهیزات نظامیان آمریکا در افغانستان

نویسنده: لورن جیلا / ت: اسد پژمان

بی‌ثباتی رو به رشد که می‌تواند به یک مرحله جدیدی از جنگ‌های خانه‌مانسوز داخلی تبدیل شود.

در پایگاه بگرام، در شمال غرب پایتخت کابل، و پایگاه‌های دیگری نیروهای آمریکایی در حال جمع‌آوری تجهیزات مورد نیاز خود برای بازگشت به آمریکا هستند.

ده‌ها هزار کانتینر فلزی به طول حدود ۲۰ فوت با هواپیماهای C-۱۷ و یا هم‌زمینی از طریق پاکستان و آسیای میانه حمل می‌شوند. در هفته گذشته، ۶۰ فروند هواپیمای C-۱۷ همراه با تجهیزات، از افغانستان خارج شده‌اند. مسئولان در مورد آنچه که باقی می‌ماند و آنچه که می‌رود سری عمل می‌کنند. به گفته مقامات آمریکایی و غربی که نخواستند نام‌شان فاش شود تا آزادانه در مورد سربازان در حال عزیمت صحبت کنند، بیشتر آنچه که به خانه حمل می‌شود تجهیزات حساسی نظامی است.

یکی از پایگاه‌هایی که اخیراً تحویل داده شده است، پایگاه جدید انتونیک در ولایت هلمند است که گفته می‌شود طالبان حدود ۸۰ درصد از مناطق روستایی آن را در کنترل خود دارند. به دلیل شرایط نامناسب و عدم اعتماد بالای رژیم کابل سرنوشت این توده‌های ضایعات تجهیزات و وسایل نقلیه این است که نه تعمیر شوند و نه به نیروهای امنیتی افغانستان تحویل داده شوند.

این یک عمل جدید نیست. همین کار در سال ۲۰۱۴ نیز انجام شد، زمانی که هزاران نیروی نظامی آمریکا و

در حالی که آخرین سربازان آمریکایی و ناتو پس از دو دهه جنگ از افغانستان خارج می‌شوند، هزاران تجهیزات نظامی را بجا گذاشته تا در میدان‌های ضایعات به شکل آهن پاره و ضایعاتی تخریب و نابود شوند. نظامیان آمریکایی پایگاه هوایی بگرام را در هم می‌شکنند و هر آنچه را که به آمریکا منتقل نشود از بین می‌برند. براساس بیانیه‌ی که از سوی ارتش آمریکا صادر شده است، تاکنون در حدود ۳۰۰ قطعات تجهیزات نظامی تخریب شده است. یک مقام به اسوشیتدپرس گفت که قبل از آخرین مهلت عزیمت در ۱۱ سپتامبر، تعداد بیشتری از این تجهیزات تخریب خواهد شد.

این روند به عنوان یک تدبیر امنیتی انجام می‌شود تا اطمینان حاصل شود که تجهیزات نظامی به دست جنگجویان و شبه‌نظامیان نمی‌افتد. با این حال، فروشندگان ضایعات در سراسر افغانستان این را اجناس ضایعات می‌دانند. بابامیر به اسوشیتدپرس گفت: «آنچه که آن‌ها انجام می‌دهند خیانت به افغانستان و افغان‌ها است. آن‌ها باید اینجا را ترک کنند». او گفت: «آن‌ها ما را نیز مانند این وسایط و وسایل نقلیه ویران کرده‌اند». افغان‌ها احساس می‌کنند از میراثی بجا مانده‌ی که حداقل تا حدودی آمریکایی‌ها را مقصر می‌داند، دولت افغانستان یک دولت کاملاً فاسد مورد حمایت ایالات متحده و

میلی به بایدن:

۱۸ هزار ترجمان را از افغانستان خارج کن

ژنرال امریکایی از کاخ سفید خواسته تا تمامی ۱۸ هزار ترجمان افغانستانی را که به نیروهای امریکایی کمک می‌کردند از بیم به قتل رسیدن توسط طالبان، از این کشور خارج کند.

به نوشته روزنامه دیلی میل، ژنرال مارک میلی، رییس ستاد مشترک ارتش امریکا می‌گوید، برنامه‌های برای خارج کردن سریع تمامی ۱۸ هزار ترجمان افغان در نظر گرفته شده اما کاخ سفید از این پیشنهاد حمایت نکرده است.

وی در جریان سفرانی خود در آکادمی نیروی هوایی امریکا گفت: برنامه‌هایی برای خروج سریع ترجمان و تمامی آنهایی که با نیروهای امریکایی در افغانستان کار می‌کردند، وجود دارد. ما نسبت به کمک به این افراد یک تعهد اخلاقی داریم.

نیروهای امریکایی قرار است تا سال روان میلادی از افغانستان خارج شوند اما پرسنل نظامی هشدار داده‌اند که طالبان با دانستن این مساله کنترل بخش‌هایی از افغانستان را دوباره به دست گرفته و شبه نظامیان این گروه به ویژه ترجمانی را که به ارتش امریکا کمک کردند هدف حملات خود قرار می‌دهند

کاخ سفید بلافاصله در مقابل درخواست ژنرال میلی در آمد و سخنگوی شورای امنیت امریکا گفت که برنامه‌های برای خارج کردن این ترجمان‌ها در حال حاضر وجود ندارد.

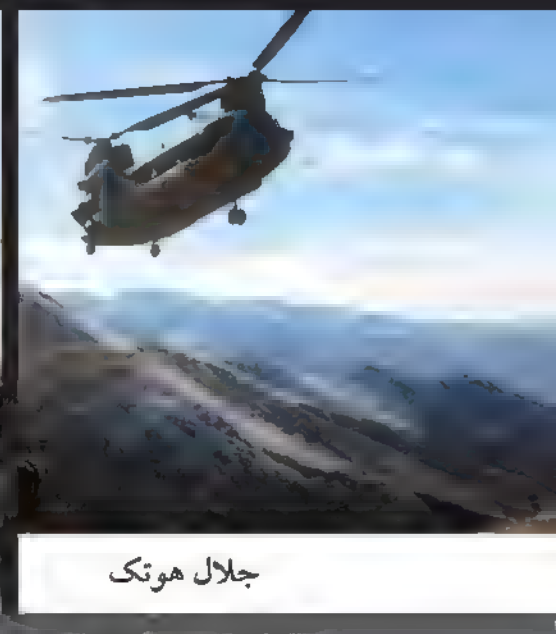
ناتو امنیت افغانستان را به نیروهای افغانستان سپردند و خارج شدند. سخنگوی ماموریت لجستیکی و دفاعی ارتش در ویرجینیا در آن زمان گفت: «بیش از ۲۸۷ میلیون پوند (۱۷۶ میلیون کیلوگرم) ضایعات از تجهیزات و وسایل نقلیه تخریب شده به قیمت ۵.۴۶ میلیون دالر به افغان‌ها فروخته شد».

سادات، یکی دیگر از فروشندگان وسایل دسته‌دوم در بگرام که تنها با همین نام شناخته می‌شود، می‌گوید که سایر گداه‌های ضایعات در سراسر کشور مملو از تجهیزات تخریب‌شده آمریکایی است. او گفت: «آن‌ها چیزی برای ما باقی نگذاشتند و آن‌ها به ما واداره کابل اعتماد ندارند. آن‌ها کشور ما را ویران کردند. تنها چیزی که آن‌ها به ما می‌دهند، ضایعات و ویرانی است»

برای رسیدن به این هدف، او یک داستانی را بازگو کرد و گفت: چند وقت پیش، نیروهای آمریکایی دو عراده تانک هاموی را کشف کردند که به دست طالبان افتاده بود. اما مالکان ضایعات که افغان بودند و ده‌ها نفر دیگر که مواد زائد داخل حیاط‌ها را غربال می‌کردند، تعجب می‌کردند که تردمیل پاره پاره شده چه خطراتی را می‌تواند ایجاد کند، شیلنگ‌های طویل و دراز آتش‌نشانی که قطعه قطعه شده بودند، یا کیسه‌هایی که قبلاً برای ایجاد دیوارهای بزرگ و یا برای موانعی شن و ماسه با پارچه مشبک قدرتمند استفاده می‌شدند، اکنون همه آن‌ها قطعه قطعه شده جزء ضایعات و بی‌فایده است.

ده‌ها چادر و خیمه بریده‌شده و تکه‌تکه‌شده روی هم چیده شده‌بود. در همان نزدیکی بوشکه‌های سوخت و تیل جنراتورهای منهدم شده، زنجیرهای تانک و فلزات ضایعاتی بودند که به موترخودروی حامل‌بار شباهت داشتند. حاجی‌گل با ریش خاکستری، یکی دیگر از فروشندگان ضایعات گفت: «آن‌ها کشور ما را ویران کردند و اکنون زباله‌های خود را به ما می‌فروشند». «ما باید با این روش و رفتار چه کار کنیم؟

منبع: مجله نیوزویک

جلال هوتک

له امریکا سره د غري وهل لیونتوب ده؟

مقدوني سکندر پوځیانو هم دا بندونه ترلي وو، خو نه یوازې د ایماني جذبې او افغاني جوش سیند یې مهار نکړ بلکې څپو یې دوی هم په مخه کړل.

ده ته مې ویل، دا خبره زه نه کوم، دا قران راته کوي، دا لوی خدای جل جلاله راته فرمایي چې ډېر کله یوه وره ډله پر یوه ستره او نه پرتله کېدونکې ډله باندې غالبوي.

استاد به ښايي هغه وخت احساساتي او سطحي بللی وم او یا بې ادبه، خو نن به شاید زما هماغه استاد د رسنیو پر مخ لیدلي وي، چې څه ډول له شوراب او باگرامه د امریکایي بنسټګر د ناولو قدمونو خاپونه په ورکېدو دي.

استاد او د هغه همفکرو ته وایو! موږ به یو او یا به نه یو، خو دا د خدای په عظمت لوړه درته کوو، چې دا خاوره د پردیو او د اشغال د مزدورانو راج نه مني، دا زرخیزه خاوره د میلیونونو مسلمانانو په وینو خړوبه ده او کله هم د سرو کفارو او د هغوی د غلامانو حاکمیت ورته د منلو نه دی.

دا منو چې دلته به څو ورځې موږ د ځمکې له مخ محوه شو خو د کرلو تخمونو په څېر بیا را زرغونېږو او د مزاحمت ځانګې مو تر پنخوا ډیرې پراخېږي.

نو لطفا زور مه وهی او په پردیو متو مه نازیږی

کلونه وړاندې چې د وطن په ځمکه او فضا د اشغالګرو بشپړ راج چلیده، د ښوونځي استاد مو په ټولګي کې د امریکا سیاسي او نظامي عظمت بیانواوه، د هغوی د پیاوړتیا او د مسلمانانو د ضعف کیسې یې کولې او له امریکا او ناټو سره د غره وهل یې د زمري حلق ته لاس تېرول بلل.

ده په افغانستان کې د امریکا په دایمي نظامي حضور دومره باور درلود، تا به ویل د کوم صریح نص او یا هم صحیح حدیث په اساس درته غږېږي.

پر ده که به بله هره لار ورکه شوه، د ثبوت په ډول به یې شوراب او باگرام ادې چې کلونه، کلونه امریکا پکې خواري کړې او د دایمي بیسونو په څېر یې رغولې درته وړاندې کړې او همدا به یې په سیمه کې د امریکا د همیشني حضور نښه بلله.

یوه ورځ مې دده خبرې غوڅې کړې، ومې ویل، استاده! که ټوپکونه له اوږو کوز نکړو، که نیتونه له چټلیو پاک کړو او که د الله په نصرت بشپړ باور لرو، همدا امریکا او ورسره نیمه نړۍ به داسې ماته خوري، څه ډول چې روسي بنسټګر دلته په ګونډو شو!

دا شوراب او باگرام د شګو بندونه دي چې د ایماني جذبې د سیندونو په وړاندې د اوبو د مخنیوي په بې ځایه تمه تړل کېږي. دلته روسانو او انګریزانو او تر هغه وړاندې چنګیز او د

د شهيد ملانېک محمد "رهبر" ژوند ته کتنه

په چاپه کې د قوي مقاومت نه وروسته په شهادت ورسيد ورپسې مولوي نورمحمد حقېال چې داسلامي امارت په دوهمه روانه دوره کې د ننگرهار والي وو، د دښمنانو په يو غلچکي بريد کې په شهادت ورسيد، ورپسې يې بل ورور د ملک عميرگل (عمر) په نوم د صليبيانو د دروند بمبار په پايله کې په شهادت ورسيد.

بل ورور يې د فضل سبحان په نوم چې په کاکا مشهور وو، د داعشيانو له خوا په يوه بريد کې په شهادت ورسيد، همدارنگه د طالب الحق حقېال په نوم يو وراره يې د وحشي-داعشيانو سره په مخامخ جگړه کې لومړی شهيد او بيا يې په ډېره بې رحمۍ سره، سر ورته پرې کړ.

د يادو شهيدانو د شهادت نه وروسته د دوی د کونډو او يتيمانو سرپرستي شهيد ملانېک محمد رهبر "تقبله الله" په غاړه وه، خو له بده مرغه چې د دغو کونډو، لس گونو يتيمانو سرپرست او د يوې پښتنې مورکۍ پنځم زوي هم د يوې نړۍ ارمانونو سره تر خاورو لاندې شو. د دغې مجاهدي کورنۍ وروستنی شهيد ملانېک محمد رهبر تقبله الله دی.

راځئ دلته د ننگرهار ولايت د دې مخکښ غازي او شهيد په ژوند رڼا واچوو، کارنامو او خاطرو ته يې تم شو.

زوکړه: شهيد ملانېک محمد "رهبر" د ننگرهار ولايت د خورپانو ولسوالۍ د وزيرو د سيمې د پيرخېلو کلي کې د الحاج خيرمحمد په کور کې په ۱۴۱۱ هـ ق کال کې دنيا ته سترگې وغړولې، کله چې د امريکا او د هغې د متحدينو لخوا زموږ په هېواد تېری وشو، د اشغال پر وړاندې مبارزه کې يې پراخه ونډه

زموږ په افغاني ټولنه کې ډېرې داسې کورنۍ شته، چې د دين او وطن په دفاع کې يې خورا حيرانوونکې قربانۍ ورکړې دي، يو له دغو کورنيو څخه د افغانستان په ختيځ کې د شهيد ملانېک محمد "رهبر" کورنۍ ده چې په تېر او اوسني جهاد کې د قربانيو وياړنه تاريخي سابقه لري، نېردي څو لسيزو کې يې ټولنې ته د سر داسې سړي وړاندې کړي دي، چې په خپلو وينو يې ملت ته عملاً د قربانۍ او اېثار نمونه وړاندې کړی ده، د روسي او غربي ښکيلا کگرو پر وړاندې يې مخامخ مقابله او مبارزه کړی ده، او په دغه لاره کې يې په مسلسل ډول د کورنۍ شپږ غړي په شهادت رسيدلي دي.

نه بدليدونکي کورنۍ:

که څه هم دغه جهادي کورنۍ د څلورپنځه کلن جهاد په جريان کې د هر ډول تاراکونو، سختيو او قربانيو سره مخ سوه، خو بيا يې هم خپله تگلاره بدله نکره، په منصب، قدرت، دولت او مادياتو څرخ نه شول او نه يې د سنگر ملگرو، کونډو، يتيمانو او شهيدانو سره غدر وکړ.

د سپېڅلو شهيدانو د پاک ارمان د تحقق لپاره يې په سختو پېچونو يون وکړ او د اسلامي نظام د قيام لپاره د ژوند له هر ډول خوښيو او خوږو تېر شول.

څلور شهيدان وروڼه او يو شهيد وراره:

د شهيد ملانېک محمد رهبر تقبله الله له شهادت څخه وړاندې يې څلورو وروڼو او يوه وراره د شهادت جامونه نوش کړل.

تر ټولو وړاندې يې د ملا احمد حنيف په نوم يو ورور د خورپانو ولسوالۍ په مربوطاتو کې د صليبيانو او دهغوي د غلامانو

واخيستله، بالاخره په همدې سپېڅلې لار کې يې خپله پاکه وينه نذرانه کړه او د شهادت په دائمي خوب ویده شو.

د جهاد پيل يې:

نوموړي په داسې وخت کې د خوانۍ په درشل پل کېښود چې غربي اشغالګرو د هيواد په سپېڅلي حريم تجاوز کړی و او د هيواد په لوېشت لوېشت کې د وحشت او بربريت اوړونه بل وه، په همدغه وخت کې د ده ورور شهيد ملک عمرگل "تقبله الله" هم په شهادت ورسيد، د نوموړي د شهادت نه وروسته يې د جهاد بيرغ په خپل لاس کې واخست، عمر يې کم، خو يو دروند مسئوليت ته يې اوږه ورکړه او د هغه خاي ناستې وټاکل شو.

دندې او مسئوليتونه يې:

شهيد رهبر رحمه الله په کم عمرۍ کې د لوړ استعداد څښتن او يو پياوړی تجربه کار مجاهد و، په نظامي چارو پوه او د يو مسلکي قومندان په څېر يې خپل جهادي فعاليتونه پر مخ وړل. د نوموړي د وړتيا پر اساس د اسلامي امارت له خوا په جلا جلا وختونو کې د لمپورې بيا د شيرزادو او بيا د بتي کوټ ولسواليو نظامي مسئول وټاکل شو.

وروسته بيا د کابل د نظامي قطعې مسئول وټاکل شو.

او په وروستيو کې يې د ننگرهار ولايت د نظامي قطعې معاون او مرستيال په حيث دنده اجراء کوله.

د صليبي يرغل پر وړاندې:

شهيد ملاټېک محمد رهبر تقبله الله له ماشومتوبه له جهاد سره بې کچې مينه لرله، هر وخت به يې د خپلو مشرانو ورونو سره په جهادي امورو کې همکاري کوله، د بلوغ نه وروسته چې کله د ملګرو دروند مسئوليت ورته وسپارل شو، دغه امانت يې هم په ښه طريقه يې پر مخ وړلو.

د صليبي يرغلګرو او د هغوي د غلامانو او مزدورانو پر وړاندې يې قوي، منسجمه او دوامداره مبارزه وکړه، سيميز خلک يې د صليبي يرغلګرو له شومو اهدافو او پلانونو څخه خبر کړل او د هغوی له منځ نه يې سلگونه خوانان د صليبي يرغلګرو او د هغوي د غلامانو مقابلې ته تيار کړل.

د ننگرهار په مختلفو سيمو کې يې په صليبي يرغلګرو او د هغوي په اجيرانو چريکي، تهاجمي، هدفې، بمې او استشهادي بریدونو پلانونه جوړول او په کامياب ډول يې تطبيق کول. لنډه دا چې تر وروستۍ سلګۍ د صليبي اشغالګرو او د هغوي له غلامانو سره په ميرانه وجنگيدو او تر شا يې يو وياړلی تاريخ پرېښود.

د داعش فتنې پر وړاندې يې فعاليت:

کله چې د افغانستان په ختيځ کې د داعش فتنه گر ټولي سر راپورته کړ او د ننگرهار ولايت ځينې سرحدي سيمې يې تر خپل واک او اغيز لاندې راوستې نو شهيد رهبر "تقبله الله" د لومړنيو هغو مجاهدينو څخه وو چې د داعش مقابلې ته يې متې رابډ وهلی او د دغه نابنده او وحشي ټولي پر وړاندې يې عملي مبارزه او مقابله شروع کړه، د مجاهدينو قيادت يې په لاس کې واخست او د سپين غر په لمنو کې يې د داعشيانو سره خونړۍ جګړې پيل کړې.

دغه د يوې داسې جګړې پيل و چې مقابل لوري يې د جګړې هيڅ اسلامي او انساني اصول نه مراعت کول، خو د دې ټولو مشکلاتو باوجود نوموړي د دوي پر وړاندې پرېکنده جګړې وکړې، د سپين غر هره دره، ناله او ناو د دوي قدمونو لمس کړه، د ننگرهار هسک غرونه يې د خوارجو لپاره مقبره وګرځوله او تر وروستي سرحده يې داعشيان تعقيب او وزغلول.

په دغه څو کلنه جګړه کې يې په سلگونه د څنګ ملګري دلاسه ورکړل، يو ورور (فضل سبحان کاکا) او يو وراره طالب الحق يې هم د داعشيانو له خوا په شهادت ورسيدل او خپله هم څو ځله د مرګ د ګواښ سره مخ شو.

د داعشيانو له خوا پرې خونړي بریدونه:

شهيد رهبر تقبله الله د داعش پر وړاندې دومره جدي و، چې د هغوی سره يې مبارزه د ژوند له لوړو هدفونو بلله، داعشيانو هم په ننگرهار کې رهبر ته د سخت ترين دښمن په سترګه کتل، تردې پورې چې داعشيانو يې پر وړاندې داسې اعلان وکړ: هيڅکله به د رهبر بيعت قبول نکړي او نه به يې معاف کړي. داعشيان پوهيدل چې زمونږ د پرمختګ پر وړاندې لوی ځنډ ملاټېک محمد رهبر دی.

همدا وجه وه چې داعشيانو يې د وژلو لپاره مختلف پلانونه او امکانات په کار واچول. کمبونه، ريموت کنټرول ماینونه او په واسکت سمبال ځان وژونکي هغه څه وه چې د رهبر د وژلو لپاره

يې استعمال كړل خو رهبر "تقبله الله" د دې ټولو بريدونو نه روغ رمت ووت. د شيرزادو وادي حصار او د خوږيانو د وزيرو په سيمو كې يې پرې بمي انفجارونه وكړل خو د خداي په نصرت د ټولو نه روغ رمت ووت.

داعشي ځان وژونكي:

هركله چې په رهبر رحمه الله د داعشيانو هدفې او بمې بريدونه ناكامه شول نو بيا يې پسې ځان وژونكي راواستوه. يوه ورځ راته شهيد رهبر رحمه الله داسې كيسه وكړه:

د وزيرو ابكو صيب جامع جومات ته مې د وزيرو ملكان، سپين پيري او علماء د يوې مشورې لپاره رابللي وو، چې تعداد يې نژدې اويا تنو ته رسېده.

په مسجد كې د سپينپيرو په منځ كې ناست وم چې په دروازه يو نابنده ځوان چې په څادر كې يې ځان پوښلى و، راننوت، د خلكو پر اوږو يې گامونه راواړول او زما پر لور گرندې راوړلې و. ما فكر وكړ چې كيداي شي كوم مسافر مجاهد وي، كوم پيغام يې راوړى وي او يا څه ضرورت به لري.

كله چې راورسېد، د غيږې راكولو سره سمدستي يې د بارودي واسكت كيلي كښ كړه، خو له نيكه مرغه پټاكى انفجار وكړ او واسكت ونه چاودېد، د ټك اورېدو سره مې يوه ډيكة وركړه او ځان وژونكى پر ځمكه راوغورزېد.

ځانونه وژونكي هڅه وكړه چې په بغل كې ځاي پرځاي كړي تمانجه راواخلي او د دوهم ځل لپاره پر ما بريد وكړي خو زما ترڅنگ ولاړ ملگري (ابوبكر) پرې د كلاشنيكوپ ضربه وكړه او ځاي پر ځاي يې وواژه.

وروسته معلومه شوه چې داعشيانو په بارودي واسكت سمبال يو ازبك ځان وژونكى زما د وژلو لپاره راستولى و، خو خداي تعالى يې بريد ناكامه كړ او زما ژوند يې په معجزانه ډول وژغوره.

ځانگړتياوې:

شهيد ملاټېك محمد رهبر يو شريف، سنگين، خوش اخلاق او جذاب شخصيت و. خداي تعالى د ډېرو ښو صفاتو لورونه پرې كړي وه. د ملگرو، مجاهدينو او عامو مسلمانانو سره يې داسې سلوك او رويه كوله لكه يو مشر ورور چې د كشرانو ورونو

سره كوي، همدا وجه وه چې هر څوك به د شهيد ملاټېك محمد رهبر د ملاقات ترې و.

د ولسي خلكو سره يې نژدې اړيکه درلوده، د هغوى مشكلات به يې په ورين تندي اورېدل، مشكل به يې درك او سمدستي به يې د حل كولو كوشش كولو.

د دې ترڅنگ هغه رحمه الله يو سخي، خوږ ژبې او د نرم زړه څښتن و، ستره حوصله او پراخ زغم يې درلود، هر وخت به د مظلوم تر څنگ ولاړ و.

شهيد رهبر به د ملگرو په منځ كې د يو عاجز، فقير او خادم انسان په حيث ژوند كاوو او په سنگر كې به يو زړور، شجاع او بهادر قومندان و. د شهيد رهبر "تقبله الله" تر ټولو ستره ځانگړتيا دا وه چې په ولس كې يې ژورې رېښې درلودلې، د ښكو اخلاقو په وجه يې د هر چا په زړه كې ځانگړى ځاي درلود او په هر چا زيات گران و. د خپل ځان په اړه يې هيڅكله داسې فكر نه كاوو، چې زه بايد هر وخت تر نورو لوړ و اوسم بلكې د هر ملگري او مجاهد مخكې به يې ښه چلند او تواضع وياړ باله.

شهادت يې:

د يوې داسې زورېدلې سپين سرې موركې پنځم زوي (د زړه ټوټه) د سنگر په لور د تللو اراده لري، چې له دې وړاندې يې د څلورو زامنو او يو لمسي غم په ملا ماته او په زړه داخلي وه.

زوى (رهبر) يې نه غواړي چې د ده له تللو څخه يې غمزيلې موركې خبره شي، مور جانانه او خپل ماشومان په موټر كې كښيږي او د خپلې خور كره يې بيايي ترڅو د ده له تللو څخه ناخبره پاتې شي.

له مور څخه د خپلو ملگرو پر لور راستنېږي او د ملگرو سره يو ځاي د سنگر پر لور حركت كوي، خو ژوند ورسره باري نه كوي، يو څو قدمه وړاندې په لاره كې يې د ژوند شيبې پاي مومي، د ژوند ټاټوبونه يې شلېږي او د ۱۴۴۲ هـ ق كال د رمضان المبارک په ۷ مه د دوشنبې په ورځ ماسپښين شاوخوا درې (۳) بجې د يو غلچكي بريد په پايله كې د ۳۱ كلونو په عمر خپل روح خداي تعالى ته په داسې حال كې سپاري چې وږې، تېرې او روژه يې په خوله وه. انالله واناليه راجعون.

د استقلال توغ

منصور درمان

د استقلال توغ يې ټومبلی د کابل په اور بل
غازي جانان مې داسې ښکاري لکه گل په اور بل
د استعمار د زېږېناک کړو يې غرور مات کړی
هلی! گلان دخو ښی پاش کړی د اقل په اور بل
ستا د غذا د شپېلی شور و، د تکبیر نغمې وې
د سپینو فتحو انوارات دې اورېدل په اور بل
لکه سپین لمر چې د رڼا له غاړې غېږه تاو کړي
دا سې ښکارېږي ستا د سپینې پکړۍ ول په اور بل
ته د غذا څنې را څنډ وهه زما پلو کې
زه به دې کېږمه گلونه د سنځل په اور بل
ته چې فاتح له سنګر راغلي زما ښه یادېږي
چا دې تسبی، چا د سمالونه تېرول په اور بل
له نړۍ خور تا راک دې وگتله سپینه سوبه
منصور درمان دې ځکه لیکمه غزل په اور بل

سره ژوره خواخوږي لري، همدا وجه ده چې د کابل ادارې د وژل
شوو نه پوزې پټوي او د اسلامي امارت د شهید د مخ لیدلو په
ازدحام کې تر خپو لاندې کېږي.

دا هم لري نه ده چې د شهید رهبر جنازه په دومره ستر
اسقبال بدرگه کیدل د هغه ځانګړې کرامت وي، کوم چې د ده او د
سپېڅلي صف (امارت اسلامي) د حقانیت څرګندوي یې وکړه.
بالاخره شهید ملا ټېک محمد "رهبر" تقبله الله د ۱۴۴۲ هـ ق
کال د رمضان المبارک په ۸ مه سهار مهال په خپل پلرني ټاټوبي د
خوږیانو ولسوالۍ د وزیرو په سیمه کې خاورو ته وسپارل شو.
رحمة الله عليه رحمة واسعا.

له کومه وخته چې له تا نه دا نړۍ پاتی ده
زما په ستوني کې همغسې سلګۍ پاتی ده
د ژوند د وړانو نړیدلو دیوالونو لاندې
د جهاد مینه مې همغسې ژوندي پاتی ده.

پای...

هوکې د بژدله دښمن په مردکي د یوې پښتنې مورکۍ د زړه
پنځمه توتې راوپرزیده، د لسګونو یتیمانو او کونډو یوازینی هیله او
اسره د خاورو سره خاورې شوه.

د شجاعت، مېړانۍ، ویاړونو، غیرتونو او ننگونو دنگ غر
راوړید. د مرګي تېره اړه د لوړ چنار په دنگو دنگو ځایونو کې
وچلېده او تاندې تاندې ځانګې یې په سپېرو خاورو کې راپرېوتې.
تر شا یې ډلۍ ډلۍ ملګري یتیمان پرېښودل، چې زوړنه یې
ډک، سترګې یې سرې او د هجران او فراق ساندې وهې.

د ژوند هره شیبه، هره صحنه یې د درد، آه، فریاد او سلګګیو
ژوندې تمثیل وړاندې کوي او په دې ستره دنیاګۍ کې یو ځای هم
ځای نه ورکوي. د خپل مشر او امیر جدایي او بیلتون په سره سینه
لمانځي.

هغه نه وې چې یو کور درېاندې رنګ شي
ډېرې خونې دې په تلو شولې ویجاړې.

جنازه یې:

د شهید رهبر رحمه الله جنازه په ۱۴۴۲ هـ ق کال د رمضان
المبارک په ۸ مه د سې شنبې په سهار خپل پلرني ټاټوبي د خوږیانو
ولسوالۍ د وزیرو سیمې ته انتقال شوه، د نوموړې جنازه د یو پراخ
ولسي استقبال سره مخ شوه، که څه هم دغه سیمه د کابل ادارې تر
واک لاندې ده، خو بیا یې هم د جنازې مراسمو ته په دومره تعداد
خلک راټول شوي وو، چې په دغه سیمه کې یې سارې نه دی تېر
شوی، د ډېر ازدحام له امله ډېرو ونشوه کړای چې د شهید مخ
مبارک و ویني او ځیني بیا ونو ته پورته شول تر څو د شهید په لیدلو
ځان مشرف کړي.

د کابل ادارې تر واک لاندې سیمه کې د یو طالب قومندان
جنازې ته په دومره ستر تعداد کې د خلکو راټلل د لاندې خبرو
څرګندوي کوي:

- معلومیږي چې شهید رهبر رحمه الله د ولس سره ژوره
اړیکه درلودله، خلکو ورسره ځانګړې مینه لرله چې په اساس یې
ټول ولسونه د وروستي دیدن ته تېرې تېرې رامات ول او دهغه د
وروستني حق (جنازې) اداء کولو لپاره په ستر تعداد راټول شول.

دا هم څرګندیږي چې ولس د چاسره مینه لري؟ اگر که د
کابل رژیم واک لاندې سیمه کې اوسېږي خو په حقیقت کې د
اسلامي امارت تر څنګ اوږه پر اوږه ولاړ دي او د امارت د افرادو

د شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله ستري لاسته راوړنې

عبدالولی خلیل

د بيلگي په ډول که يې يادونه وکړو په ۲۰۰۳ ميلادي کال او په ۲۰۰۸ ميلادي کال کې دوه ځله يې د کندهار زندان مات کړ او په دواړو وارو کې يې تر يو نيم زر زيات بنديان خوشي کړل.

له دې وروسته د ارواښاد ملا صاحب له لوري چې شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله ته د اسلامي امارت د نيابت چاري ورسپارل سوې دغه وخت يې هم په خورا مسلکي توگه ټول تشکيلات رهبري کول، دا له ۲۰۰۷ م څخه نيولې بيا تر ۲۰۱۳ م پوري موده ده، دا هغه وخت وو چې د امريکايي ولس مشر لخوا افغانستان ته ۳۰۰۰۰ پوځي ځواکونه رالېږل سوي وو، د هيواد په لراوړ کې پوځي جگړې په ډېر شدت سره روانې وې او په اسلامي امارت تبليغي فشارونه هم ډېر زيات وو خو منصور صاحب هڅه کوله چې په اسلامي امارت کې کومه خلا رانه سي او د مجاهدينو حوصله نوره هم لوړه سي، هماغه وو امريکا په خپله اعتراف وکړ چې يوازي په ۲۰۱۰ ميلادي کال کې د دوی (۷۷۰) پوځيانو هلاک سوي دي.

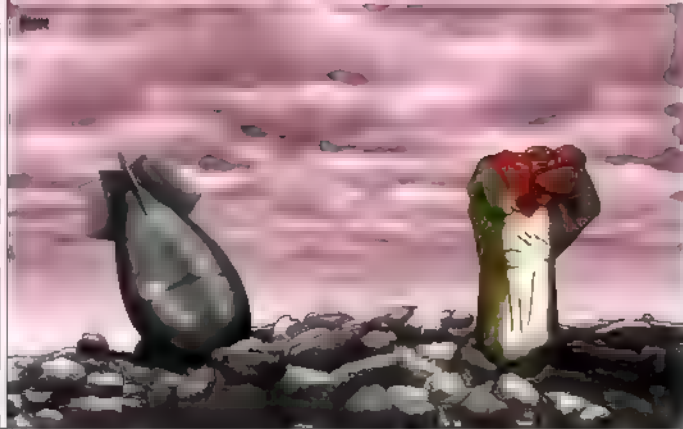
دې موده کې د شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله يوه بله ستره لاسته راوړنه د قطر د سياسي دفتر پرانيستل و، نوموړی ددې کار لپاره له وخته لا په جريان کې و او مرحوم ملاصاحب يې دده په سپارښتنه د پرانيستلو اجازه وکړه.

په ۲۰۱۳ ميلادي کال کې چې کله اميرالمؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله له دنيا وکوچېد، شهيد منصور صاحب د اسلامي امارت غير رسمي امير وټاکل سو، دغه وخت کې يې هغه بې ساري کارنامه ترسره کړه چې د نړۍ ټولې استخباراتي

شهيد اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور رحمه الله تعالی يو له هغه اشخاصو څخه و چې الله تعالی پرې د قائدانه صفاتو، مبتکر شخصيت، سياسي بصيرت، زړورتيا او شجاعت لوړينه کړې وه، د ژوند ستره برخه يې د کفر شر او فساد په وړاندې په مبارزه کې تېر کړ، هغه هم په داسي توگه چې تل به د قيادت او مسؤليت چاري ورله غاړې وې، خپل مسؤليت به يې په خورا جدي توگه ترسره کاوه، د کارونو د ښه انسجام او پرمختگ ځانگړې ملکه به لرله، په خپل ژوند کې يې ډيري لاسته راوړنې او کارنامې درلودې، که يې ژوند ته ژوره کتنه وسي نو د ژوند هره شيبه يې يوه ستره کارنامه وي چې په يوه لنډه ليکنه کې راغونډول يې له وس وتې خبره ده خو د مشت نمونه خروار په توگه يې مهمې لاسته راوړنې راوړو.

شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله تعالی که د شوروي ښکيلاک، شر او فساد په وړاندې مبارزه کړې ده هم يې تاريخ د مېړانې او شجاعت کيسې کوي، او که يې د اسلامي امارت په دوره کې کوم مسؤليتونه ترسره کړي دي هم په ښو ياديري، خو تر ټولو کارنامه سازه دوره يې هغه ده چې د امريکا په وړاندې جهاد کې يې د نظامي مسؤليت، د اسلامي امارت د نيابت او په وروستيو کې د زعامت په توگه تېره کړه.

د روان جهاد په اوائلو کې شهيد امير المؤمنين رحمه الله تعالی ته د نورو مسؤليتونو سره سره د کندهار ولايت مسؤليت هم وروسپارل سو، نوموړی چې د کندهار والي و په دې پړاو کې مجاهدينو په کندهار ولايت کې ډيري تاريخي کارنامې ترسره کړي.

له اسرايېلو سره په ۱۱ ورځنۍ جگړه کې په غزه کې ۲۵ زره کورونه ړنگ شوي او ۲۵ زره نور زيانمن شوي

د غزې چارواکي وايي له اسرايېلو سره د حماس او اسلامي جهاد په ۱۱ ورځنۍ نښته کې لږ تر لږه د هستوگنې ۲۰۰۰ کورونه ويجاړ شوي او ۲۵ زره نور زيانمن شوي.

په غزه کې د عمومي خدماتو يو مسوول ناجي سرخان ددې شمېرې د تايد تر څنګ ويلي، چې د دغې ۱۱ ورځنۍ جگړې له امله ۲۶۰ تنه فلسطينيان شهيدان شوي. ناجي سرخان اوشويتد پريس ته ويلي، چې د اسرايېلو په هوايي بريدونو کې ۴ مسجدونه او د پوليسو لسگونه مرکزونه هم ړنگ شوي. د سرخان پر وينا ياد کورونه يا بشپړ ړنگ شوي او يا يې درنه صدمه ليدلې. له دې وړاندې د وژل شويو فلسطينيانو شمېره ۲۵۸ تنه ښودل شوې وه.

د اسرايېلو او حماس تر منځ په دغه ۱۱ ورځنۍ نښته کې حماس پر اسرايېلو نږدې څلور زره توغندي وتوغول. اسرايېلو هم په پرلپسې توګه له زرو زيات هوايي بريدونه وکړل، چې له امله يې ياده مرګ ژوبله او د هستوگنې کورونو ته تلفات واوښتل. ملګرو ملتونو پر دواړو لوريو غږ کړی، چې رامنځ ته شوی اوربند دې مراعت کړي. ملګرو ملتونو اندېښنه ښودلې، چې په غزه کې د اوښتي زيان له امله به روغتيايي اندېښنې زياتې شي. اسرايېلي پوليسو له اوربند لږه شېبه وروسته په اقصی مسجد کې پر هغو فلسطينيانو يو ځل بيا د گازي مرميو بريد وکړ، چې پر اسرايېلو يې د برياً خوښي لمانځله. اسرايېل او حماس دواړه ددې جگړې د گټلو دعوي کوي.

د دغې جگړې پر مهال دوه ځل د لبنان له خاورې هم پر اسرايېلو توغندي واړ شول، چې په غبرګون کې يې د اسرايېلو توپخانې د لبنان خاوره په توپونو وويشته.

شبکې يې وګواښلې، څه باندې دوه کاله يې د لوی ملاصاحب په ناسوبيا کې د اسلامي امارت چاري داسې تشکيل کړې چې نه داخلي نه خارجي کړۍ په دې وتوانېدلې چې د اسلامي امارت پر تشکيلاتو دې د ګوټي نيولو ځای پيدا کړي، بلکې د مرحوم ملاصاحب د ژوند په څېر ټول کارونه منظم او په کامله توګه ترسره کېدل.

په ۲۰۱۵ ميلادي کال کې چې کله د اميرالمؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله وفات اعلان سو او منصور صاحب رسمي امير وټاکل سو، دغه موده د شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله د امارت مرحله ده چې که څه هم ډېره لنډه وه خو په سياسي، نظامي او اقتصادي برخو کې ډېری مهمې لاسته راوړنې لري.

په سياسي برخه کې شهيد اميرالمؤمنين رحمه الله په خپله ډېر فعال و، دې لنډه موده کې په مخفي توګه بېلابېلو هېوادونو ته سفرونه وکړل، نړيوالو ته يې خپل موقف وړاندې کړ، د اسلامي امارت د استحکام او د يرغل له منګولو څخه د خلاصون هڅې يې پيل کړې.

په نظامي برخه کې يې چريکي جنگونه په ډليزو جنگونو بدل کړل، د ولايتونو او ولسواليو په سطحه يې لسگونه نظامي قطعاتې تشکيل کړې، د هيواد په ګوټ ګوټ کې يې د نظامي تعليماتو معسکرونه فعال کړل، په درست هيواد کې د دښمن په وړاندې پراخ نظامي عمليات ترسره کېدل او د مختلفو ولاياتو ډيرې ولسوالۍ تر کنترول لاندې راغلې، د کنډوز ښار فتحه سو، د کندهار، هلمند، فراه، غزني او ارزګان پراخي سيمي د مجاهدينو لاسته ولوېدې، همدا ډول په ټول هيواد کې پر دښمن بريالي عمليات ترسره کېدل.

په اقتصادي برخه کې د پام وړ پرمختګونه وکړل، دده د نږدې ملګرو په استناد چې په اقتصادي برخه کې ډېر تمرکز پر دې وي چې له مشروعو لارو څخه څه ترلاسه کړي او د هيواد په نفعه يې وکاروي؛ ځکه خو دده زعامت په وخت کې د اسلامي امارت اقتصاد تر مخکې ډېر پياوړی و، مجاهدينو چې به کومې اقتصادي ستونزې لرلې هغه ټولې رفعه سوې، د نظامي مجاهدينو، معسکراتو او فرهنگي چارو ته ځانګړي پندونه وضعه سول. پای

پخوانی علمي او جهادي شخصیت
(مولوی محمدنبی محمدی رحمہ اللہ)
۱۳۶۷ لمريز

زه بندی دیارد زلفو په تار خوښ یم
سوی سکورد عاشقی په انکار خوښ یم
عشق له خپل و له پردیو بی پرواکرم
زه په دغه استغناء استکبار خوښ یم
که رقیب راباندې وایي تهمتونه
زه دیارد تهمتو په انبار خوښ یم
نه څه اورم نه څه وایمه وچاته
پته خوله له هر عبثه گفتار خوښ یم
هیڅ الفت مې له دې خلقو سره نه شپې
زه گوشه له هر بې عقل او هوښیار خوښ یم
زړه مې هسې شان ټوکلې دی غمونو
چې له دوست او له دینمن نه بیزار خوښ یم
د ریاله عبادته مې توبه ده
د اخلاص په میو مست او خمار خوښ یم
چې د پلکو په جامه کی نپاکي کا
زه کنار له داسې ټک او غدار خوښ یم
که هر څو زه مختورن یمه خالق ته
دمخلوق له غداری نه کنار خوښ یم
گوښه توب له دې علامه مې زړه غواړې
داغیار و له صحبت په غار خوښ یم
زمانې دتمدن نه مې زړه بډوده
زه وحشي سر په صحراء او کوهمسار خوښ یم
سیاست دزمانې مې زړه وهلی
زه د فقر وغریبی په روزگار خوښ یم
له چوکی او له کرسی نه توبه کاریم
ناست دخاورو دایرو په انبار خوښ یم
تاج او تخت دی چې یې اهل دنیا غواړي
زه فقیر په خاورو ناست په دستار خوښ یم
آشنایی دخلاقو واره خرڅاړي ده
له داهسی خرڅاړي په خرکار خوښ یم
نه توانیږم چې له ژونده لاس په سر شم
له دې ژونده دمرګي په ناتار خوښ یم
محمدی نوره کیله وشکوه بس کړه
پته خوله په غم کې ډوب غم کسار خوښ یم

کلک خونه

شعر

هر مرد شتر دار او بس قرنی نیست
هر شیشه گل رنگ عقیق یعنی نیست
هر سنگ و گلی گوهر نایاب نگرده
هر احمد و محمود رسول مدنی نیست
بر مرده دلان پند مده، خویش نیازار
زیرا که ابو جهل مسلمان شدنی نیست
با مرد خدا پنجه میفکن چون مرود
این جسم خلیل است که آتش زدنی نیست
خشنود نشود دشمن اگر کرد محبت
خندیدن جلاد ز شیرین سختی نیست
جایی که برادر به برادر نکند رحم
بیگانه برای تو برادر شدنی نیست
صد بار اگر دایه به طفل تو دهد شیر
غافل مشوای دوست که مادر شدنی نیست
مولانا

طالب جانې قافلې

شعر: مولوي منصور درمان

له حسنه ما لامالي طالب جانې قافلې دي
پلازمېنې د هېواد ته را روانې قافلې دي
کابله! مبارک دې شه، اوزېرې مې درباندي
را درومي ستا ټپي زړه ته درماني قافلې دي
د تور اشغال ټبريې دايمن په توره ټول کړ
په سپينې ازادۍ باندي قربانې قافلې دي
وطنه! ستا پاره يې گاللي کړا وونه
دمه يې کړه په غېږه کې ستومانې قافلې دي
هماغه د اصيلوپرکنو اصل بچي دي
هماغه د مرحوم ملا صيب گرانې قافلې دي
په ځلووويې زمزمې د لا اله الا الله دي
دخدای پاک په توحيد باندي ودانې قافلې دي
د لطف، عاطفې او محبت په تار پېښې
له کرکو، نقرتونو سره وړانې قافلې دي
غونچې د شفقت به د ملت په سرور کې دي
په شونډو د يتيم د مسکا ځوانې قافلې دي
د توروو حشونو تور ټبريې دې څير لۍ
منصور درمانه! لمر غوندي روښانې قافلې دي

۱۴۴۲ / ۹ / ۲۱ دوشنبه

بهير

بهره بهر دې ځاي ته بهير
لږ لږ دې ځاي ته بهير
لږ لږ دې ځاي ته بهير
لږ لږ دې ځاي ته بهير
تايه ټپ نه کو سپين نښانه تايه هسک گرځوو
ته د هيواد پر دنگو غرو ووهه وزري د عشق
موږ د اوبو پر ځاي وړ کړي د زلميو ويني
گوره ټمر ته رسيدلي دي شجري د عشق
ورکي نه مې شته جانان وي به زخمي ياشهيد
بيا د غزا څخه راستون سوله ملگري د عشق
د تصور په تال کې وځنګوي ټوله نړۍ
د تښتېدونکو د تښتېدونکو د تښتېدونکو
د تښتېدونکو د تښتېدونکو د تښتېدونکو
راته سره زړه شي داکاني او کودري د عشق

ورکښ

هیر کړی رانه رنگ دي انقلاب دی د زړه سره
زړگی مې ستا لیدو پسي کباب دی د زړه سره
اخ دنگه، غمښتګه له کلونو څخه ورکه
در مات دي په ښکلا پسي کلاب دی د زړه سره
په څومره لوړ هنر او ستر همت دي مهار کړی
د غرب د یرغلونو لوی سیلاب دی د زړه سره
دا ځکه زماني درېسي دومره ټوړي گرځي
لیدلو کې دي اېښی رب ثواب دی د زړه سره
سپېڅلي ازادی پسي را ورکه له کور کلي
راځه ستړی اولس دوتنه بې تاپ دی د زړه سره
د حورو په دي ولي تلوسه نه وي لیدو ته
په سرو وینو دي گل اوجود سیراب دی د زړه سره
مشهود ته ضرورت د زونو او ځنځیر نسته
تر لۍ ستا د مینې په تناب دی د زړه سره

غزل

ای نسیم سحر ارامځه یار کجاست
منزل آن مه عاشق کُش عیار کجاست
شب تار است و ره وادی ایمن در پیش
آتش طور کجا موعد دیدار کجاست
هر که آمد به جهان نقش خرابی دارد
در خرابات بگوید که هشیار کجاست
آن کس است اهل بشارت که اشارت داند
نکته ها هست بسی محرم اسرار کجاست
هر سر موی مرا با تو هزاران کار است
ما کجاییم و ملامت گری بی کار کجاست
باز پرسید ز گیسوی شکن در شکنش
کاین دل غمزده سرگشته گرفتار کجاست
عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو
دل ز ما گوشه گرفت ابروی دلدار کجاست
صاف از باد خزان در چمن دهر مرنج
فکر معقول بفرما گل بی خار کجاست

خبر او تبصره

خبیر احمد

سرتېرو دمرگ ژوبلي ترڅنگ يې دوه زره ميليارده ډالره هم ولگول خوبيايې هم طالبانوته شکست ورنکړای شو او سوله يې ورسره وکړه.

تبصره: جواب يې بائيډن ډيرېښه ووايه هغه د عسکرو دويستلو د اعلان په وخت له سپيني ماڼۍ څخه وويل، که مونږ د دوحي تړون پرېکړه نه وای منلي دابه مودنورو زرگونو نورو عسکرو مرگ ژوبلي ته زمينه سازي کړي وای مونږ خپل ټول تکتیک په افغانستان کې استعمال کړله سولي پرته موبله لارنه لیده اړومرو به مونږ له خطرناک افغانستان څخه د وتلو په خاطر د سولې تړون ته غاړه ايښودله.

خبر: استراليا وايي له افغانستان څخه د خپلو عسکرو ويستوسره جوخت په کابل کې تر نامعلومې نيتي سفارت هم تړي

تبصره: داسې ښکاري چې سفارتونه هم يواځې له امريکايي پوځيانو سره راغلي وه او اوس د هغوی له وتو سره بېرته خپلې دروازې تړي، اوس بايد د نظام له دعوو دارنو پوښتنه وشي چې ستاسې د دپلوماسۍ د ستگاه چېرته ده؟؟ په کومه خوله د نظام دعوه کوي؟ ايا ستاسې نظام او نړيوالې اړيکې همدا وې؟؟

خبر: امرالله صالح: ضعف استخباراتي حکومت باعث شد تا شاگردان مکتب "سيد الشهداء" کشته شوند!

تبصره: چرا نمی گوید که خود استخبارات این کار را کرده است تا فضا متشنج شود و خروج قوای امريکايي معطل گردد و شما به اريکه قدرت نامشروع و مفسد خویش دوام بدهيد

د مشرانو جرگې مسلمانان: په نننۍ عمومي ناسته کې مو د ډيورنډ فرضي کرښې هغې غاړې ته امريکايي

نيويارک ټايمز: د امريکايي پوځيانو له وتلو سره د افغان ځواکونو مورال راټيټ شوی.

تبصره: مورال به څنگه جيگ شي سراغلی قومندان اومرستيالان يې په ارگ کې مزي کوي فيسبوکي ډوزي ولي دهغوی زامن امريکا او هندوستان عيش نوش او شراب وهي د غريب په زوی قرباني ورکوي د عسکر بېچاره به څنگه مورال جيگ شي چې څوک يې پوښتنه هم نه کوي په سنگر کې وچه ډوډۍ او اوبه نه ورسيږي خو په ارگ کې ۱۸ قسمه غوښه خوړل کيږي، عسکر مجبور دي بيزونه ولسوالۍ او پوستي طالبانوته تسليم کړي.

خبر، محقق: "به صلح با طالبان اميد ندارم و در حال مسلح سازي افرادم هستم"

تبصره: هيچ کاري از دست ات پوره نيست باز دلت است رقص مرده و در فرق مردم ميخ بکوبی از احساسات مر هزاره ديگر استفاده سو کرده نمیتواند اگر بسيار شوقی بودی فرزندان ات را از دبی و ترکیه بخواه و جبهه گیری کن.

خبر، رئيس غني: نړيوال ځواکونه په عزت او احترام سره وځي، ايا تاسې زموږ کوم تشويش وليد؟ هماغسې چې راغلي وو بېرته ځي.

تبصره: زرگلن بابا شړونگا بابا !!!

د فيسبوک اوميډيا په مخ همدغه دډاډ خبرې بدي ندي ګنه په حقيقت کې خوله تانيولي بېرته تر تاپوري د امريکا پرستو خلکو ته ولاکه ځمکه ځای ورکوي، له ډار او تشويشه په اسهال ناروغيو اموخته شوي دي زړو زړو خويي دوه دوه پيمپرونه اچولي.

خبر: ستارز انډ سټرايپس ورځپاڼې ويلي، امريکا د طالبانو د ماتولو لپاره افغانستان ته تللي وه خو د زرگونو

دو پیام از دو آدرس!

رئیس امنیت ملی: خبرنگاران نباید به
نقم طالبان اخبار به نشر برسانند.
#طالبان: خبرنگاران باید واقعیت ها را
بیطرفانه بازتاب دهند.

اشرف غنی، داکتر عبدالله، سیاف، محقق، سالیگی،
مخب، اوکوت ماکوت ټولو پاسپورتونه اوبیکونه تیارکړي
محب وايي، له افغانستان څخه د امريکايي ځواکونو
وتلو وروسته دځان دفاع کولی شو!

تبصره: غلامگيه دومره باتور نه يې څوک به دي په
سترگو هم ونه وينی

څلک به حيران کړي چي په کومه و تنبتيدي .

ټول به هندوستان ته تنبتي داروپا اوامريکا
پاسپورتونه مو نور ناچله دي مخ به يې هم ونه گوري !!!

اشرف غني : تر ځکمي لاندې د اوبو مدیریت کولو پر
يو پلان کار کوو چې ډېر ژر به يې عملي چارې پيل شي.

تبصره : دگابل دکوڅو او سرکونو اوبه خودې داسې
مدیریت کړي چې کله باران وسي بيري پکې گړزی ، هغه
کونر سيند خو دځمکي په سر بهيږي هغه اول مدیریت که
بيا دځمکي تل ته کوز سه

امراالله صالح : طالب زندانيان دې اعدام کړل شي !!

تبصره : سالیگل دې هومره مړی خولي ته پورته
کړي چې څومره هضمولی شي؛ دالله په مرسته به پاتي
او ټول زندانيان داسې خلاصیږي لکه هاغه ۵۰۰۰ زره تنه
چې په خپل قوت او عزت ازاد شول(غلام تباہ اوبرباد ده)

محب : نظام فاسد بهتر از بی نظامی است!

تبصره : بلی؛ برکت ! نظام فاسد است که بانوی اول
رئیس جمهور و بانوی مشاور امنیت ملی یهودي
ونصرانی است !!!

پوځي هډو د جوړېدو، د هېواد مختلفو سيمو کې د جگړو د
شدت په اړه مو د بحث لپاره داخله وزير او دملي امنیت
رئیس راغوښتی و.

تبصره : چې پاکستان سل اډې هم امريکا ته ورکړي
افغانان ورسره کومه ستونزه نلري، لکه څنگه چې
پاکستان ته اجازه نه ورکوو چې زمونږ په کورنيو چارو کې
مداخله وکړي، دغسې ځانته هم ددې اجازه نه ورکوو چې
د بل هيواد په چارو کې بېځايه مداخله وکړو دامريکا
داډوځسېره تاسې ته بده وای تاسې، رژيم جرگو
اوچارواکوموولي کوکي اوبوغي وهلی او اوس یی هم
وهی چې امريکايان دی له افغانستان څخه نه وزی

داکتر غني: هيچ قدرتی در دنيا نمی تواند من را وادار
کند که سوار هواپیما شوم و این کشور را ترک کنم.

تبصره: امانطور کی توره کی اورده .انطور خواهد برد
هیچ تشویش نکو پیشی ما مزدور مزدور است .

خبر، دملي امنیت رئیس سراج: یو شمېر لوړ پوړي
دولتي کارکوونکي طالبانو سره د اړیکو جوړولو هڅې
کوي.

تبصره، ههههه، دا خو هغه حالت ده چې ته ورباندې
خبرېې هغه پټې رابطې چې دقول اردوگانو په سطحه دې
له هغو دې خدای مه خبروه

خبر ، یوازینی افغان یهود، که طالبان بیرته راشي
هیواد پرېږدم.

تبصره، ځکه ولاړ شه چې دگلیسا لښکر ټول کچه په
شا سو روان دي او دگلیسا ساتونکي اومزدوران لکه

مهمه، خو عادي پوښتنه:

د روانې جگړې بنسټيز لامل څه دی؟

خالق یار احمدزی

پر افغانانو تحميل کړي او د ميرمنو او بيان لغړې آزادۍ ته ترويج ورکړي، خو مقابل لوری يې ورسره نه مني.

له همدې کبله اشرف غني هره وينا کې [جمهوريت] خپله سره "کرښه" يادوي، خو د اسلامي نظام په هکله هيڅ هم نه وايي.

که ارگ دا يوه سوژه "اسلامي نظام" ومنې، جگړه په سراسر افغانستان کې د يوې شيبې لپاره هم دوام نه پيدا کوي او که ترې انکار وکړي، جگړه به د لسيزو لپاره غځيږي.

بالمقابل؛ که طالبان په خپلو ټولو قربانيو پښه کېږدي او د جمهوريت او ديموکراتيک نظام منلو ته چمتو شي، نو سملاسي به د کفرې نړۍ له خوا د نازولو او معززو افغانانو په توگه ومنل شي؛ خو دا چې اوسمهال دواړه ناشوني ښکاري، نو اټکل کېږي چې تر هغو چې يو فکر پر بل نه وي بريالی شوی، دا جگړه به روانه وي؛ چې له يوې خوا به يو افغان د جمهوريت ساتنې په صف کې د خپلې بېچارگي او بچيانو د ساتنې له امله د خپل مسلمان ورور وژنې ته ورگډيږي او په دې باطله لار کې به مري، له بل لوري به يې د اکا زوی د اسلامي نظام د حمايې له امله په مرگ گواښل کېږي.

پورته تحليل ته په کتو سره جوته کېږي چې تيره ۴۰ کلنه جگړه که له هيواده د جغرافياوي دفاع جگړه وه، خو مهم اړخ يې ديني شهامت وه، چې افغانانو له خانه څرگند کړ، يوه لسيزه يې له کمونيزم سره دغړې ووهلې او اوس يې له سيکولريزم سره وهي؛ نقطه د اشتراک يې هم لا دييت وه او بس.

ولې سيکولريزم مهم دی؟

سيکولريزم د ټولو انساني چارو سمبالولو په موخه يوازې پر انساني عقل زور اچوي، په شخصي ژوند کې د خدای منلو ته اجازه ورکوي، خو خپلې ټولنيزې چارې همدغه خدای ته نه ورسپاري. پانې سيکولريزم پخپله يو "نظام" دی.

يوه عادي خو تر ټولو مهمه پوښتنه؛ ولې افغانان سره جنگيږي، څوک يې جنگوي، د څه لپاره او موخې يې څه دي؛ هغه سوال چې د هر افغان او د نړيوالو په خوله جاري دی خو ټول ترې مختلف ځوابونه لري.

څوک يې د کفر او اسلام جگړه يادوي، ځينې يې د پاکستان /امريکې استخباراتي جگړه بولي، څوک يې د روس او امريکا ښکروړه دښمني يادوي، چاته بيا د مافيايي کړيو لخوا تنظيم شوې اقتصادي معرکه ښکاري؛ خو واقعاً او رښتيا څه دي او په دې برخه کې څه ددې لامل شوي چې د اشغال له خاتمې وروسته يې هم د جگړېزو سکروټو د "جبل ساتلو" امکان زيات کړی دی.

له گڼو مشرانو، د نظر له خاوندانو، علماؤ او پوهانو سره زما د مرکو او بحثونو نتيجه داده چې دا جگړه نه کوم جغرافياوي اړخ لري، نه يې اقتصادي گټو ته څوک گوري او نه هم ترې د بلې دنياوي متاع د ترلاسه کيدو څرکونه شته.

د دوی په وينا، ددې جگړې لوی سبب پخواني امريکايي ولسمشر ۲۰ کاله مخکې روښانه کړی وه. "جورج ډبليو بوش" په ۲۰۰۱ز کال کې دې معرکې ته د صليبي اسلام ضد جگړې نوم ورکړی وه او د ديموکراسۍ او سيکولريزم پر حاکميت يې د ټينگار له امله د افغانستان په څير کوچني هيواد باندې د لوړې کچې بريد وکړ، ترڅو دلته ديموکراتيک نظام برپا او غربي کلتور پلې شي؛ خو د تريليونونو ډالرو تر خسارې، د زرگونو عسکرو تر وژل کيدو او نړيوال اعتبار له زيانمنيدو پرته يې هيڅ هم ترلاسه نه کړل.

ولې دا سوژه دوی ته مهمه ده؟

وراندې مې يادونه وکړه چې ددې جگړې بنسټ د صليبي جگړې په نوم اېښودل شوی او دا مهال ياده جگړه د يوه سيکولر "ديموکرات" نظام او يوه اسلامي نظام پر سر روانه ده؛ ارگ او ملاتړي يې هڅه کوي د جمهوريت او ديموکراسۍ اصل ته په کتو سره يو آزاد سيکولر نظام برپا کړي، ټاکنې د ديموکراسۍ د يوه اصل په توگه يې

دې چې ډېرې مبارزې ورسره وشوې؛ خو د لارويانو په هڅو يې بيا هم مسلمانان په پښو ودرېدل.

افغانستان کې؛ په لسگونو تلویزيوني چينلونه، چې يو يو يې شايد ميليارډونه ډالر بوديجه ولري؛ په سلگونو راډيويگانې، مجلې، کتابونه، اشتهارونه، کانفرانسونه، سيمينارونه، سفرونه او په نورو داسې بيلا بيلو هڅو تر اوسه دومره بې اندازې بوديجه مصرف شويده چې څو وارې د دې هيواد د ستونزو د له منځه وړلو لپاره بس وه. دغه مصارف لا روان دي، خو تر اوسه د يو څو څرخو شوو پرته نور هيڅوک يې هم د سيکولريزم ددغه ناولې پديدې په اهميت او قبلولو باندې قانع نه شو کړای او يواځې د يو څو ضميمې پلورونکو سړو او ميرمنو د پاروونکو فعاليتونو، د يو څو څرخو شوو رسنيو د سيکولريزم د ډول د غږولو او په يو نوم او بل نوم فقط د فعاليتونو د ترسره کولو پرته يې نوره هيڅ پايله هم نده ورکړې.

د وصال کيف

وينو مې ثناء ويل ، دردونو مې ثناء ويل
داسې عشق کې ورک وم چې زخمونو مې ثناء ويل

غوښې د وجود مې ، په خاورينو وينو پټې وې
زړه چاته په طمعه ؤ ، هډونو مې ثناء ويل

څه د لامثاله کيف ، په غېږکې درد نيولی وم
ستا سپېڅلي شان ته، په درودونو مې ثناء ويل

گرد ده سنگرو مې په ژوبلۍ بدن پورې وو
عشق راته حيران ؤ ، ارمانونو مې ثناء ويل

څه دکيف شېبه وه، څه احساس راسره مل ؤ چې
بېلا بېلو غوښو ، او رڼونو مې ثناء ويل

جنگ ؤ په دين ننگ ؤ ، جهادي لښکرې مستې وې
زه ډگر کې پروت وم، احساسونو مې ثناء ويل

يوه مذهب “دين” ته هم پر ځان د برلاسي اجازه نه ورکوي. که کوم مذهب غواړي د دوی تر سيوري لاندې و اوسي، دوی کومه ستونزه نه لري.

توپير يې څه دی؟

سيکولريزم چې ځان د بشر په لاس يو بشپړ جوړ شوی “دين” بولي، تر هغو غلی وي چې مذهب مداخله نه وي کړې، که مذهب لاسوهنه وکړي، سيکولريزم يې پر وړاندې راپاڅي او خوځښت پيلوي. سيکولريزم او ليبرال ديموکراسي شايد د لويديځ د عنعناتو سره برابره او د هغوی د ټولنو د پرمختگ لپاره گټوره وي، خو په هيڅ ډول هم دغه مفکوره د مسلمانانو او اسلامي ټولنو لپاره گټوره نه شي ثابتيډای.

هغه مفکوره، چې د يوملت د عقيدوي مسائلو، ديني ارزښتونو، ملي نواميسو او تاريخي غرور سره ټکر لري، هغه به څنگه د هغوی د پرمختگ وسيله جوړه شي؟!

سيکولرانو ته د دين وړه خبره ستر جرم ښکاري؛ له همدې کبله د اسلام او سيکولريزم ترمنځ ټکر دی؛ اسلام او نور مذهبونه بيخي سره توپير لري. اسلام هغه دين دی چې د ژوند هر اړخ په پام کې نيول شوی او هر څه ته خپل قوانين لري.

دا هغه دين دی چې د ژوند هر لوري ته يې پام کړی او هيڅ جزئي مسئله يې هېره کړې نده.

اسلام مقننه قوې “پارلمان” او نورو بنسټونو ته دا اجازه نه ورکوي چې له الله او د هغه رسول نه په سرغړاوي د اکثريت رايو په نامه پريکړې وکړي؛ اسلام هېڅکله د بل قانون تر سيوري لاندې نه شي اوسېدلی.

اسلام خپلو لارويانو ته وايي چې که هر چېرې سيکولريزم يې مخ کې ودرېد، په پوره ځواک دې هغه لرې کړي، تر هغو به هڅې کوي، تر څو يې چې ټوله نړۍ کې اسلام نه وي خپور کړی.

اسلام د پادريانو غوندې د انسانانو زړه او فکر نه بندوي، ساينسي څېړنې مني، پر کایناتو او طبيعت ژور غور کول، پټ حقيقتونه يې رابرسېره کول، پر بېلابېلو مخلوقاتو ريسرچ او څېړنه د اسلام فطرت دی.

اسلام هغه دين دی چې ډېرې پېړۍ بريالۍ پاتې شوی؛ مسلمانانو د نړۍ پر ستره برخه، خورا ډېر وخت حکم وچلاوه. سره له

د استاد او شاگرد تر منځ رېښه ډېر زيات ضروري دي او همدا زموږ ديني مدارسو امتيازي شان دي؛ زموږ د مدارسو د قيام هدف خلکو ته يواځې د معلوماتو انتقال ندي بلکې سالمه روزنه هم ډېر ستر هدف دی، له رېښه او تر اوږته د شاگرد روزنه، نه شي کېدای.

نوميالی عالم او پياوړی ليکوال مفتي عبدالکريم حسن زوی

داسې مو اورېدلي چې د سعودي په ابها کې علماء شخصي درسونه لري چې د دولتي جامعاتو په پرتله پکې زيات کتابونه په ښه طريقه درس کېږي.

ماته چې څومره معلومات دي په؛ جنوبي افريقا، برتاني، آسټراليا، کاناډا او امريکا کې هم د جنوبي آسيا علماء کرامو داسې مدرسې جوړې کړيدي چې همدا نصاب پکې درس کېږي.

خو افغانستان، پاکستان، هند او بنگله ديش بيا د نړۍ هغه هېوادونه دي چې علماء او شخصي مدارس پکې الحمد لله ډېر زيات او ددې څلور واړو هېوادونو په کابو ټولو مدارسو کې همدا واحد قوي نصاب رائج دی.

رښتيا داده چې دا نصاب په ډېر دقت جوړ شوی؛ څومره چې قوي دی هغومره اشمال هم دی؛ د تفسير، حديث، عقايد، فقه، اصول فقه، دعربي ژبې د علومو تر څنگ پکې فارسي ادب، خطاطي، علم طب، علم هېئت، منطق، رياضي او فلسفې ته هم ځای ورکړل شوی و چې دا ټول د وخت اشدې اړتيا وه.

که په صحيح معنو يو طالب دغه پوره کړي؛ اول دهر علم په ابتدائي کتاب ځان پوه او بيا يې لوی کتابونه ووايي څه په پوره اطمینان دا ويلي شم چې داسې طالب نه يواځې دا چې ښه عالم جوړېدای شي بلکې ښه منتظم، ښه ويناوال، ښه سياستوال او د انساني ټولنې د اخلاقي تعمير ښه معمار او فعال خدمتگار هم جوړېدای شي.

دا داسې مدعی ده چې فکر کوم اوس به يې د دلايلو دوړاندې کولو اړتيا هم نه وي، (عيان را چه بيان؟) موږ د امارت په تېرې دورې او اوس د صليبي اشغال په مقابل کې د جهاد پر مهال وليدل چې کومو مسئولينو چې ښه علمونه کړي وو؛ ښه عالمان وو هغوئ خپل مسئوليتونه په ډېر ښه شان سره ادا کړل.

نو کوم طالبان چې فنون او خصوصاً نحو او صرف يې سم نه وي ويلي؛ ځان يې پرې نه وي پوه کړی او هسې دلاندې نه پورته

پوښتنه - جناب مفتي صاحب حسن زوی مدظله العالی که يو طالب العلم خپل فنون او اهم نظامي کتابونه په پابندۍ، دقت، ژوره مطالعه ونه وایي موقوف عليه اوهم به يې دلوی دورې دويلو په کال له څه ډول مشکلاتو سره او عدم فهم سره لاس اوگريوان وي او چې کله د تدريس په مسند کيني هلته به له څه ډول حالت او امتحان سره مخ کېږي؟

جواب: الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبی بعده اما بعد، د څرک مجلې محترم مدير صاحب په درانه حضور کې دا عرض کول غواړم چې ډېرې پرځای، مهمې او د وخت د غوښتنې سره سمې پوښتنې مو راپورته کړيدي؛ داسې مهمو پوښتنو ته سم ځواب ويل دلویو علماءو کار دی؛ زما ناچيز نه تاسې درانه د دې پوښتنو د جوابونو غوښتنه کړيده نو د دې لپاره چې د حکم تعمیل وشي هڅه به وکړم چې په اختصار سره داسې څه وليکم چې درانه او خواږه طالبان ترې يوڅه گټه پورته کړي خو مشوره مې دا ده چې يو وخت همدا پوښتنې د يو لوی، زیرک، تجربه ناک خداپرسته مشرعالم نه هم مطرح شي.

که داسې يو عالم دا پوښتنې تفصيلي ځواب کړي او د يوې کوچنۍ رسالې په شکل چاپ شي نو زموږ دراتلونکو نسلونو لپاره به دلارې مشال وگرځي.

د پوښتنې د اصل جواب نه وړاندې په لنډ ډول دومره عرض کول غواړم چې پخوا چې زموږ په درسونو کې کوم کتابونه ويل کېدل يا اوس زموږ په مدارسو کې د درس نظامي په نوم کوم نصاب رائج دی دا ډېر قوي نصاب دی؛ له افغانستان، پاکستان، هند او بنگله دېش پرته د نورې اسلامي نړۍ په يو هېواد کې هم داسې قوي ديني نصاب عمومي رواج نه لري.

په زاهدان کې د سني مسلمانانو په مدرسو کې هم همدا نصاب درس کېږي؛ له جنگ نه وړاندې په يمن او شام کې هم د مسلمانانو په څو نا دولتي مدرسو کې قوي نصابونه رائج وو.

درجې ته په تللو خوشاله شوی وي هغه دوه کرښې عبارت سم نه شي ویلي نو په جلالین، بیضاوی، په دریمې او څلورمې هدایه به څه پوه شي؛ دابېخي واضحه خبره ده؛ دطالبې او تدریس په ټوله زمانه کې ما کوم داسې طالب ندی لیدلی چې صرف او نحو یې نه وي یاد او په نورو کتابونو دې سم پوه شي.

داسې کمزوري طالبان چې فارغ شي نو خبره په تدریس کې دمشکلاتو نده بلکې دوئ هیڅ د تدریس اهل نه وي؛ په ځینو مدرسو کې چې دمهتمانو کمزوري زامن یا نور قریبي خپلوان مدرسین شوي وي په لسگونه کلونه یې د تدریس ووهي خو طالب ورته ترپایه په یو کوچني کتاب کې هم مطمئن نه شي.

په لویو مدرسو کې داسې گڼ مدرسین هم شته چې دښه علم درلودلو له امله نه بلکې دکومې بلې وړتیا درلودلو له امله مدرسه کې اخستل شوی وي خو یو یا دوه کتابونه هم تدریسوي؛ داسې ملایان سپین ږيري شي خو طالبان ورته نه څه زده کړي او نه ترې خوشاله شي.

زما هدف دا ندی چې گیني چا طالبې کې صرف او نحو زده نکړل نو وروسته یې نه شي زده کولای یا پرې نه شي پوهېدلای.

له فراغت نه پس هم که څوک خپل دې کمي ته متوجې او ازاله یې وکړي ښه عالم ترې جوړېدای شي؛ موږ دیوشمېرلویو عالمانو په باره کې اورېدلي دي چې دطالبې زمانه کې کمزوري وو؛ کوشنونه یې نه و کړي خو د فراغت نه پس یې دکوم ښه عالم نه دصرف او نحو یو یو کتاب ویلی یا ذهینان وو او دتدریس په زمانه کې یې خواري کړي وي نو ترې بیا ښه عالمان جوړشويدي.

یوښتنه - استادان دطالبانو دزدکړي په ابتدای، منځنیو او لوړو زدکړو په مرحلو اودکتابونودتدریس په وختونوکې څومره رسالت اومسؤولیت لري چې هم طالب له عبث وخت تیرولو وساتي اوهم یې ذهین اوخبرک وروزي نوستاسې له نظره هغه کوم حکمت عملي اونکات دي چې استادان یې بائید دخپلو طالبانو په باب په نظرکې ولري؟

اول خو د دې ډېره اړتیا ده چې هره مدرسه لیلیه ولري؛ د درس، مطالعې، تکرار، تلاوت، لمونځ، ډوډۍ خوړلو، خوب، لوبو او تفریح اوقات یې معلوم او منظم وي؛ طالب العلم باید په همداسې مدرسه کې دننه وه اوسپړي تر څو یې وختونه دضایع

کېدو نه بچ شي؛ په پابندی سره تېر سبقونه تکرار او راتلونکي مطالعه کړي؛ په طالبې کې په کتابونو د پوهېدلو لپاره د تکرار او مطالعې ډېر زیات اهمیت دی.

دا چې په اوس وخت کې د عصري او دیني علومو د زده کونکو لپاره تر ټولو مهلک شي موبایل تلیفون دی نوځکه زموږ مدرسو کې دموبایل تلیفون په کارولو بندیز وي، په مدرسه کې دننه د اوسېدلو لویه گټه دا هم ده چې دموبایل کارولو او د ورته هر تاواني شغل نه به طالب العلم په امان کې وي. استاذ باید خپل هر شاگرد په نوم وپېژني او په نوم یې راوبلي؛ که وکولای شي داوسېدلو دځای، اقتصادي وضعیت ستونزو او مشکلاتو نه دې یې ځان خبر کړي.

ټولو طالب العلمانو ته برابره توجهپکار ده؛ دنورو ملگرو تر مخه د یو طالب العلم رتڼ او سپکول دطالب العلم په روحیاتو ډېره بده اغیزه کوي نوترې ځان ساتل ضروري دي.

دمبتدي طالب العلمانو نه د زوړ درس اورېدلو ته ځانگړې پاملرنه پکار ده؛ ترڅو چې ټولو زوړ درس نه وي یاد کړی پرمخ تلل ندی پکار؛ که یو طالب العلم دصرف او نحوې یو یو کتاب یاد کړي او پرې پوه شي دا داسې ده لکه په ټولو علومو چې پوه شو؛ دطالب دپوهې او ناپوهۍ ټول مدار په بنسټ دی که بنسټ یې سم و طالب به لایق وي او که یې بنسټ کمزوری و نو به نا لایق وي، کوم کتاب چې ویل کېږي عبارت یې هره ورځ په نوبت نوبت یوطالب ووايې؛ استاذ یې ترې په غور واورې او خطاوې یې ونیسي؛ پدې طریقه به د طالب د نحوې او صرف تمرین کېږي چې ورته اجراء ویل کېږي؛ اجراء ډېره ضروري او ډېره گټوره ده؛ که یو طالب ډېر هم لایق وي خو چې اجراء یې نه وي کړي نو دعربي عبارت په لوستلو کې ورته خطاوې زیاتې کېږي؛ پخوا چې زموږ په درسونو کې د استاذ تر مخه د عبارت ویل نه و رواج نو ښه عالمان به وو خو که به یې عربي عبارت ویلو نو خطاوې به پکې ډېرې وې.

دخپل هر شاگرد د استعداد تر څنگ د هغه د احساساتو نه د استاذ خبرېدل هم ډېر اړین دي ترڅو یې دافراط او تفريط دواړو نه بچ او دشریعت دمزاج سره سم یې د اعتدال په لار د روانولو هڅې وکړي.

استاذ چې دشاگرد دحال نه ځان خبروي په همدې سره د دواړو تر منځ تړاو جوړېږي.

الله تعالی دلور له طرفه لمسی و؛ ډېر خواري کښ او په سبق دطالبانو دپوهولو زیات حریص و؛ په طبیعت کې یې ډېره سادګي او ژوند یې ډېر بې تکلفه و؛ پرما یې خصوصي شفقت دا و چې دجمعی په شپه به یې کورته راغوبستم او د درس ترمذي په څلورم جلد کې به یې رانه کار اخیستلو.

دریمه هدایه مو دمفتي عزیز الرحمن صاحب نه ویلې وه؛ مفتي صاحب د سوات دستر نامتو عالم برتاني بابا ورور دی؛ مفتي صاحب د ډېر ښکلی صورت او سیرت څښتن دی؛ الله تعالی ډېر ستر سیاسي بصیرت ورکړیدی؛ دالبلاغ مجلې مسئول مدیر دی او ورته ډېره ښه جامعه سرمقاله لیکي؛ ډېر محقق عالم دی؛ په طالبانو کې دا مشهوره وه چې مفتي صیب هغه خبره کوي چې یې ورباندې سل په سلو کې یقین وي او چې ورباندې یې یقین نه وي نو په نه پوهېرم ویلو کې هیڅ عار نه محسوسوي؛ الله تعالی ډېر عالي اخلاق ورکړيدي؛ دکراچۍ دعلماء ژوند ډېر مصروف او منظم دی؛ څوک یې چې بې ځایه یوه دقیقه هم اخلي سخت پرې خفه کېږي خو مفتي صیب سره به که د اولي درجې طالب ودرېدلو تر څو به چې ترې طالب اجازه نه وه اخستی مفتي صیب به نه روانېدلو.

مابه ترې د درس په جریان کې پوښتنې کولې بیا پوه شوم چې ډېرې پوښتنې طالبانو باندې ښې نه لګي نو که کومه پوښتنه به مې لرله مفتي صاحب به چې دماز یګر لمانځه نه پس کور ته تللو ورسره به پوښتنې کولو لپاره یوځای شوم؛ له لاس نه به یې ونیولم؛ تر څوبه چې ما د هغه لاس نه و پرېښی زما لاس به یې نه پرېښودلو؛ د درس د اسانولو او دطالبانو دپوهولو ډېر لوړ استعداد الله تعالی ورکړیدی، الله تعالی دې ورته اوږد صحت مند ژوند ورکړي.

څلورمه هدایه مو دمولانا افتخار احمد اعظمي صیب نه ویلې وه؛ مولانا افتخار احمد صیب د ښه علمي استعداد ترڅنګ ډېر ښه مقرر دی، ډېر خوش طبعه انسان و؛ که به یې درس په ساعتونو روان و څوک به یې په درس کې نه تنګېدلو؛ موږ ته یې په شپږمه درجه کې جلالین هم ویلې و، ځوی یې خلیل احمد اعظمي هم موږ سره په شپږمه درجه کې و خو دهغه شتون داستاذ محترم دخوش طبعی، او ټوکو ټکالو مانع نه ګرځېدلو؛ هندوستانیان ډېر نازک طبیعتونه لري خو مولانا افتخار احمد صیب ډېر بې تکلفه او جفاکش انسان و؛ موږ چې موقوف علیه کې وو په رخصتۍ کې استاذ محترم زموږ د درس پنځو ملګرو

د استاذ او شاګرد ترمنځ ربط ډېر زیات ضروري دی او همدا زموږ د دیني مدارسو امتیازي شان دی؛ زموږ دمدارسو دقیام هدف خلکو ته یواځې دمعلوماتو انتقال ندی بلکې سالمه روزنه هم ډېر ستر هدف دی، له ربط او تړاو پرته دشاګرد روزنه، نه شي کېدای زموږ د اسلافو همدا طریقه وه؛ دشاګرد او استاذ په منځ کې به ډېر قوي ربط و نو چې څرنگه به استاذان لوی خلک وو شاګردان به یې هم لوی خلک وګرځېدل؛ اصلاً دا طریقه پیغمبرانه طریقه ده؛ د رسول الله صلی الله علیه وسلم د او دهغه د شاګردانو تر منځ د خورا قوي اوبې ساري ربط په برکت اصحاب کرام کاملان رجال وګرځېدل.

پوښتنه - مفتي صاحب تاسې وړه اولویه دوره چیرته اوله چاڅخه لوستې اوچې کله فارغ شوی اودستارفضیلت مو وتاړه خپلومشرانو استادانوتاسې ته هغه کومي مهمي توصیې وفرمایلي چې دتدریس په مهال یې باید په جدي توګه په نظر کې ولری ترڅوهم الهي رضا حاصله کړی اوه دتدریس شانداره موقع په لاس درشي اودخلکومنځ کې مقبول وګرزی؟

وړه او ستره دوره مې په جامعه دارالعلوم کراچۍ کې کړيدي. وړې دورې کې مو بیضاوي شریف د مولانا شمس الحق صاحب رحمه الله نه ویلې؛ مولانا شمس الحق دمنقولاتو ترڅنګ دمعقولاتو هم ډېر ستر عالم او په صحیح معنو د جامع المعقول والممنقول لقب وړ و؛ نوموړی دمفتي محمد رفیع عثمانی اومفتي محمد تقی عثمانی هم استاذ و؛ بلکې په دارالعلوم کراچۍ کې له دوه درې استاذانو پرته د ټولو استاذانو استاذ و؛ الله تعالی دې یې قبر منور او فردوس اعلیٰ نصیب کړي.

اول مشکوة مو دمفتي محمد شفیع دلمسۍ مولانا محمود اشرف دامت برکاتهم نه ویلې؛ مولانا محمود اشرف صاحب درس ډېر برکتی درس و؛ په اول مشکوة کې یې نه اړین مباحث او نه هم دکوم حدیث ترجمه پرېښې وه خو کتاب یې ډېر مخکې ختم شوی و؛ ډېر غوره مربي و او دطالبانو داصلاح ډېره هڅه به یې کوله؛ دتشدد، افراط او تفريط او دجمهورو علماءو نه د مخالفت اوشزوژ نه دځان ساتلو ډېر کلکه توصیه به یې کوله؛ که رښتیا ووايم دارالعلوم ته د تللونه وړاندې مې فکر کې اعتدال نه و؛ که اعتدال مې وپېژندلو دا دهمده استاذ محترم د توصیو په برکت؛ الله تعالی دې اوږد صحت مند ژوند ورکړي.

دوهم مشکوة مو د درس ترمذي دمرتب مولانا رشید اشرف رحمه الله نه ویلې؛ مولانا رشید اشرف دمولانا محمد شفیع رحمه

د اردو کومه شرح یا د مشرانو استاذانو د پښتو کوم تقریر مطالعه کوم؛ پکار همداسې ده چې د عربي شروحو نه استفاده وشي ځکه چې د اردو یا پښتو په شروحو او تقاریرو اکتفاء ورو ورو دسړي استعداد کمزوری کوي خو که د مشرانو عالمانو دغه شروح یا تقریرونه مدرس ددې لپاره یو ځل وگوري چې خپله پوهه پرې وتلي او دا ورته معلومه شي چې خپلې مطالعې کې چې څنگه پوه شوی آیا سم پوه شوی که نه؟

اوس چې مکتبه البشري کوم صحيح البخاري چاپ کړی دا هم ډېر لوی غنیمت او ورسره لویه اساني راغلی؛ چاپ یې اعلی دی او پکې د سهارنپوري صاحب تعلیقات، د علامه سندی رحمه الله تعالی حاشیه او د شیخ زکریا رحمه الله ابواب او تراجم دي.

دمشکوة د درس لپاره خو څه دغور غوشتو مولانا صیب حاشیه، مرقاة المفاتیح او طبیبی گورم، بلې شرحې ته مې تر اوسه اړتیا نده راغلی.

دترمذي شریف
لپاره خو دشیخ الاسلام
محمد تقی عثمانی
صیب مشهوره شرح
(درس ترمذی) تقریباً
مشکل حل کړی؛ شاید
داسې مدرس به نه وي
چې یاده شرحه ونه لري
خو ترڅنگ یې دمفتي

محمد فرید رحمه الله منهاج السنن او دعلامه بنوري رحمه الله معارف السنن شتون هم ډېر گټور او اړین دی.

پوښتنه - ددرس تدریس په مهال له خپل ځاني کوشش، ستومانۍ او ځیرکتیا باوجود ځاني تقوا، دعا اوریاخت خومره سړۍ دکامیابی او بری مقام ته رسولی شي؟

د رس تدریس لوی عبادت او د دین ډېر ستر خدمت دی؛ که د دیني علومو د درس تدریس او تعلیم اوتعلم نه وي نو دین؛ دیني علوم او صحیح عقیده او فکر به هم نه وي؛ د دین خدمت په قابلیت ندی بلکې په قبولیت دی؛ الله تعالی خپلو مقبولو بندگانو ته د دین خدمت توفیق ورکوي؛ ډېر ذهین او زیرک خلک وي خو چې اخلاص؛ خدا پرستي او عاجزي پکې نه وي نو د دین دا عظیم خدمت یې نصیب نه شي.

سره یو ځای تر خیبر او گلگت پورې یوځای په تفریحي سفر تللی و؛ ملگرو ویل: په سفر دروانېدو پر مهال استاذ محترم وویل: دارالعلوم ته بېرته تر رارسېدو به ملگرتیا وي استاذي او شاگردي ختم!

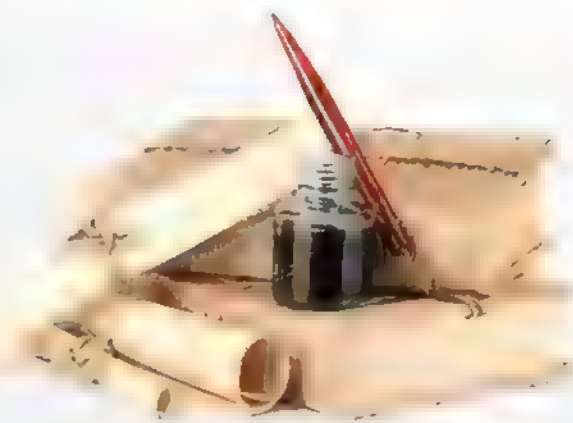
په ستره دوره کې مو نسائي موطاً امام مالک موطاً امام محمد هم له مولانا افتخار احمد اعظمي نه ويلي و؛ ترمذي ثاني د مولانا محمود اشرف صیب نه، مسلم ثاني د مفتي عزیز الرحمن صاحب نه؛ مسلم اول دمفتي رفیع عثمانی صیب نه ابو داود دمولانا شمس الحق صیب نه، ترمذي اول دشیخ الاسلام مفتي تقی عثمانی صیب نه او بخاري دواړه جلدونه مو دسیدي ومړشي شيخ سبحان محمود صیب رحمه الله تعالی نه ويلي و.

مفتي محمد رفیع عثمانی او مفتي محمد تقی عثمانی خو هرڅوک پېژني او شيخ سبحان محمود صیب په معنوي لحاظ دومره عظیمه هستي وه چې ماسره یې دبیانونولو لپاره الفاظ نشته.

پوښتنه - دبخاري، ترمذي اومشکات کومي شرحي ستاسې زیاته تنده ماتوي اوتاسې ته دا حادیتو ددغومهمو زخیرو دتدریس په مهال کماحقه کمک کوي اوگټه ورته اخلي؟

تاسې د ۳ کتابونو دشرحو په هکله پوښتنه کړیده؛ د احادیثو د کوم کتاب کومه شرح بهتره ده؟ ددې جواب زما نه بلکې دلویو علماءو کار دی؛ ماچې د بخاري درس پیل کړ دکتاب دحل لپاره مې مختلفو شروحو ته مراجعه کوله خو زیاتره به مې مشکل په فتح الباري او نصرالباري حل کېدلو؛ نصرالباري اردو شرح ده د شیخ الاسلام حضرت سیدحسین احمد مدني رحمه الله تعالی شاگرد مولانا محمد عثمان غنی لیکلی ده؛ ترتیب یې ډېر ښه دی؛ دحضرت شیخ سلیم الله خان رحمه الله شرح کشف الباري ډېره بهترینه شرح ده خو اوږده ډېره ده.

له عربي پرته له نورو شروحو نه موږ خپل شاگردان منع کوو؛ مدرسین هم چاته دا حال نه وايي چې څه دکتاب دحل لپاره

د ديني مدرسو په باب د مفتي تقی عثمانی حفظہ اللہ

ارزښتناکه ارزونه او توصيه :

زما قدرمنوا نن سبا د دېرو خلکو دا ذهنت جوړ شوی، چې د ديني مدرسو له تعليم نه علاوه، نورو ټولو تعليمونو نه مقصد مال، او دولت گټل دي او دا يو عالمي حقيقت گرځيدلی.

او بل طرف ته ديني مدرسو کې دا ذهنت ورکولی کيږي چې د علم حاصلولو نه مقصد دالله تعالی رضا حاصلول، او د دين اسلام نشر او اشاعت ده؛ نو اوس دې خبرې ته د دنياوالو ذهن نه رسيږي، چې طالب او عالم به مال، او دولت سنگه گټي، نو ځکه هغوی هميشه پدې کوشش کې دي چې د مدرسو په نصاب کې سنگه عصري تعليم ور داخل کړي.

د مدرسو په نصاب کې د عصري علومو د داخلولو دوه هدفه کيږي: يو بلکل سهي ده، او بل بلکل غلط.

که په ديني نصاب کې د عصري علومو شاملول په دې معنی وي چې، علماء او طلباء د دنياوالو په نظرياتو، سوچ او فکر ځان پوه کړي، او سبا په ښه طريقه د هغوی د اعتراضاتو جواب ورکړي، او د دين اسلام طرف ته دعوت ورکړي، نو دا فکر بلکل صحيح ده.

او که په دې معنی وي چې سبا د دې دنياوي تعليم په مټ بيا مونږ ځان حکومتي منصب اوچوکۍ ته ورسوو، نو دا فکر بيا بلکل غلط او غمونکی ده.

د پند خبرې

که غواړئ د يو چا اخلاق معلوم کړئ، نو د غوسې حالت کې يې وگورئ.
که غواړئ د يو چا د شخصيت لور تيا معلومه کړئ، نو هغه چا سره يې چلند وگوره چې بد يې ورسره کړي.
که غواړئ د يو چا د عقل پخوايي معلوم کړئ، نو هغه چا سره يې چلند وگوره چې د نظر سره يې مخالفت لري.

د دې لپاره چې يو مسلمان عالم په دنيا کې ډېر علمي خدمت وکړي او دا خدمت يې مقبول او داجر او ثواب باعث شي ورته د اخلاص؛ دگناهونو نه دځان ساتلو او ډېرو دعاگانو اړتيا ده.

پوښتنه - محترم مفتي صاحب طالبانوته دې په مشخص ډول نصيحت او يادونې څه دي چې داوسني دور طالبان ورسره لاس او گريوان دي او بايد په هر قيمت ځانونه ترينه ليري وساتي؟

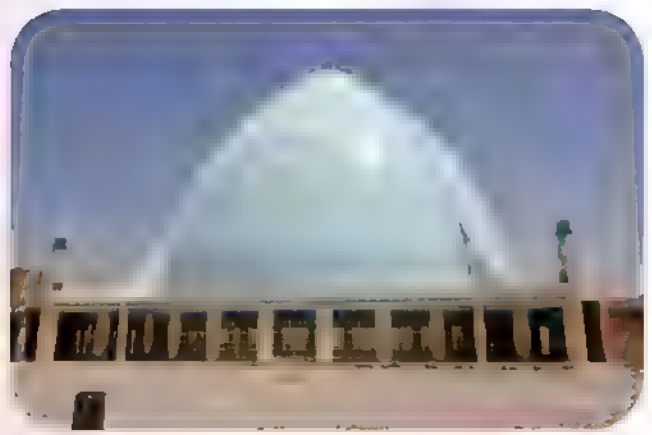
څه کوچنی سړی يم؛ له خپل لوري به څه ووايم؟ ښه به دا وي چې د خپلو مشرانو استاذانو يودوه نصيحتونه رانقل کړم؛ موږ ته څو ځلې مفتي محمد تقی عثمانی صاحب او مفتي محمد رفيع عثمانی صاحب فرمايلي و چې موږ ته به خپل والد محترم مفتي محمد شفيع رحمه الله تعالی فرمايل: د دين د لږ او ډېر خدمت نه زياته مهمه داده چې د دين د خدمت په نوم د دين، علم او اهل علم د بدنامۍ سبب ونه گرځي! که کله پوه شوی چې دين بد نامېږي؛ د علم او اهل علم وقار او عزت ته تاوان رسېږي نو بيا له مدرسې وځئ! او مدرسې ته ښه ستر قلقونه واچوئ! په داسې حالت کې بيا تاسو د مدرسې په روان ساتلو مکلف نه ياست.

موږ بايد عامو مسلمانانو ته ډېر دقدر په نظر وگورو، پرې ښه گومان او رحم وکړو؛ ورسره دخبرو کولو او برخورد طريقه زده کړو؛ او موږ علماء په خپلو منځونو کې د داسې خبرو او حرکتونو نه ځانونه وساتو چې زموږ دبدنامۍ سبب گرځي؛ اوس کشران عالمان ډېرو مشرانو ته دمنظرو چيلنجونه ورکوي او په منظرو کې يو بل ته بدې ردې وايي چې دا ډېره بده ده؛ اوس خو هرڅه ثبتېږي؛ عام خلک، دپوهنتونونو شاگردان او استاذان او بهرنو هېوادونو کې مېشت مسلمانان چې دا حالت وويني ملایانو ته به په کوم نظر گوري؟

دا ټول کار موبایل خراب کړي؛ دځان ښودونکو خلکو هڅه دا وي چې دخپل ځان داسې صحنې ثبت او خلک ترې خبر شي چې پرې مشهور شي؛ موبایل پدې وخت کې دعلم لپاره ډېر لوی آفت دی؛ که څوک سم علم کول غواړي بايد ترې ځان ډېر لرې وساتي.

دارالعلوم کراچۍ کې به زموږ استاذانو تل دا فرمايل چې که ځانو نه سم انسانان جوړول غواړئ نو بايد د کوم متبع السنه او خداپرست مرشد سره خپل اصلاحي تړاو جوړکړئ او چې هغه څه وايي پرې عمل وکړئ!

الله تعالی دې ټولو ته دعمل کولو توفيق ورکړي.

مرکه کوونکې - م احمدالله نظامي

د مرحوم عاليقدر امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد ۸۰ تلين په مناسبت د ښاغلي مولوي عتيق الله عزيزي سره تاريخي مرکه

دړنو قدرمنو ليدنکو اورېدونکو!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته! دا چې تاسو په جريان کې ياست دوه نيمې لسيزې وړاندې په افغانستان کې د فساد، انارشيزم ملوک الطوائفي، او د قومندان سالاري او جنگ سالاري يو اوج او افغانان نور ددغه نارواوو توپک سالاريو ظلمونو څخه ترپوزې راغلي وو او نور يې د صبر او زغم کاسه ډکه وه او دې ته سترگې په لار و چې ددغو ناخوالو، مشکلاتو، درېدريو څخه به د نجات له پاره څوک راپورته شي چې نور ددې ظلم او استبداد تغیر وړتول کړي او موږ ته نجات راکړي

اسلامي ارزښتونه مو خوندي شي د د جهاد او قربانيو ثمره په لاس راکړي زموږ هيلې اميدونه راوتوکوي.

بيا هغه و چې متعال خدای ج د همدې مظلوم ملت له غېږې يو داسې ځوان مرد قلندر مجاهد امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په شکل يو داسې حرکت او تنظيم پيل وکړ چې د دغو ټولو درېدريو ناخوالو قومندان سالاريو او د شر او فساد گلم يې په ډېره کمه موده کې ورتول کړ.

او د خلکو مقدسو ارمانونو او غوښتنو ته يې ليک ووايه

بلاخره ملا صيب رحمه الله اته کاله وړاندې په کال ۱۴۳۶ هجري کې له فاني نړۍ څخه سترگې پټې کړې او يو لوی تاريخ او ستر وياړ او عظيمه رهبري يې تر شا پرېښوده او دا چې اوس د لوی ملا صيب اتم تلين دی غواړو چې د هغه د شخصيت او کارنامو، د

هغه بصيرت او جرأت د هغه پياوړی دريځ او کلک عزم په اړه له هغه چا سره مرکه و لرو چې هغه د تېر امارت د واکمنۍ پر مهال هم په مطبوعاتي ډگر کې يو ځلېدلی او نمايا مهم کردار ادا کړی ټول حالات يې تر سترگو تېر شوي او هرڅه يې له نږدې څارلي، لوی ملا صيب رح يې له نږدې ليدلی د خپلو سترگو لېدلې جالبې خاطري په ذهن کې لري او په دغه روان جهادي بهير او مقاومت کې هم پراخه ونډه لري چې هغه محترم الحاج مولوي عتيق الله عزيزي صيب دی نو غواړو چې په دې اړه له ښاغلي عزيزي صيب يوه لنډه مرکه او پوښتنې ولرو هيله ده چې تر پايه يې راسره واورئ او د ملا صيب د شخصيت او کارنامو په اړه کړه او د سترگو ليدلي مالومات چې محترم عزيزي صيب يې وړاندې کوي له هغې خوند واخلو او نوي مالومات تر لاسه کړو.

۱- محترم عزيزي صيب په پيل کې که د مرحوم لوی ملا صيب په جهادي سياسي ټولنيز ژوند په اړه که داسې مختصره رڼا واچوې لوی ملا صيب خپل ټول ژوند څرنگه تېر کړ؟

بسم الله الرحمن الرحيم په پيل کې تاسو او محترمو اورېدونکو، کتونکو ته سلامونه او احترامات وړاندې کوم او د سعادت، افتخار ځای دی چې نن د ددې امت يو لوی او خواخوږی محسن د افغانستان د وياړمن تاريخ د يوه ځلانده ستوري او د افغانستان اسلامي امارت او د طالبانو د اسلامي تحريک مؤسس مرحوم عالي قدر امير المؤمنين ملا محمد عمر

مجاهد نورالله مرقده د وفات د اتم تلين په وياړ باندې موږ تاسې سره ټول شوي يو، مرکه لرو او تاسو دا مناسبه وبلله چې زموږ يو څو ساتي گودې خبرې تاسو ثبت او درج کړئ او اورېدونکو، کتونکو ته يې وړاندې کړئ

محترمه د مرحوم ملا صيب په اړه زما له ډېره وخته دا ذهن کې تاوېدله چې کوم داسې يو لقب ورته وکاروو که څه هم لوی ملا صيب رحمه الله وفات دی اوس دلته نه شته خو په ذهن کې مې دا خبره وه چې کوم عنوان ورکړو خو له نيکه مرغه په دې وروستيو کې د افغانستان اسلامي امارت د مطبوعاتي ملگرو په برياليو هڅو باندې د لوی ملا صيب د وفات په اتم تلين په مناسبت باندې يو ډېر جامع ټولنيز کتاب د ثالث عمر په نامه باندې چاپ شو، نو که رېښتيا ورته ووايم دغه عنوان او نوم راته ډېر مناسب ښکاره شو، ځکه چې ملا صيب مرحوم رحمه الله کوم ژوند کوم سياست، کومه تگلاره او کوم موقف يې چې و هغه د اسلام د مقدس دين په اساس باندې ولاړ و د افغانستان په ملي ارزښتونو باندې ولاړ و، په هغه ملي مفاهيمو او منافعو باندې ولاړ و، يو اسلامي او ملي غرور يې درلوده د افغانستان په خلکو باندې درد مند و، د مظلوم ولس له آهونو فريادونو څخه آگاه و او دا ځکه چې مرحوم ملا صيب د تېر جهاد يو نوميالی جهادي قومندان او يو لوی غازي هم تېر شوی و، د هغه له زياترو ملگرو سره چې زه کښېناستلی يم او خبرې مو ورسره شوي د بېلگې په ډول به يې ووايم د افغانستان اسلامي امارت سياسي مرستيال الحاج ملا عبدالغني برادر صيب او له هغه نه مخکې شهيد ملا عبید الله اخند چې دا د اسلامي امارت د دفاع وزير و او تر هغې راوروسته بيا د امريکايانو سره د جهاد پر مهال شهيد ملا عبید الله اخند او ملا برادر اخند د نايينو په صفت دنده اجرا کوله، نو له دوی څخه مې اورېدلي چې په تېر جهاد کې کوم چې د روسانو او کمونيستانو په خلاف روان و، نو دده کوم شجاعت او کومه دلاوري، هغه قائدانه صلاحيتونه چې پکې و، که د مجاهدينو له لوري به په روسانو کومه حمله کېدله او کوم عمليات تر سره کېدل نو ملا صيب به په لومړۍ کړنښه او لومړي صف کې ولاړ و او د جنگ قوماندانه او رهبري به دده په لاس کې وه او زياتره ملگري يې وايي چې په هغه وخت کې ملا صيب مرحوم د روسانو د ټانگونو، د هغوی د وسايطو او د کمونيستانو د کاروانونو

له منځه وړلو کې د يوه ښکارزن په څېر مهم رول او کردار درلوده، همدغه وجه وه چې ملا صيب مرحوم رحمه الله د روسانو او کمونيستانو په خلاف جهاد کې څلور ځله زخموڼه اخيستي چې په ورستي ځل يې يوه سترگه هم له لاسه ورکړه، نو ويلای شو چې ملا صيب مرحوم رحمه الله د تېر جهاد يو وياړلی مجاهد، غازي جهادي قومندان و، نو د ملاصيب په اړه په مختصر ډول دا ويلای شم چې ملا صيب د افغانستان تاريخ ته يو نوی رنگ وياړ افتخار ور په برخه کړ. اسلامي امت ته يې د ويښتابه د رايبداړېدو يوه رحبه ورکړه او دا يې ثابته کړه چې څوک د الله ج له پاره را اوچتېږي او قرباني ورکوي نو الله ج يې همداسې نه پرېږدي نو همدغه يې علت و چې الله تعالی دده په دغه ستر کار چې هغه د فساد، انارشيزم، ملوک الطوائفي د پاتک سالاری، د وحشتونو چې کومو په مقابل کې ده کوم قيام کړی و او د نورو مجريو مجاهدو په همکارۍ چې ده سره و او ټول مخلص خلک و، څه شهيدان شوي او څه ژوندي پاتې دي د هغوی په توسط باندې چې دا يو عظيم کار يې شروع کړ الله تعالی يوه نيکه ثمره پرې مرتبه کړه افغانستان کې د امن او ثبات يوه فضا راغله څرنگه چې دې مخکې يادونه وکړه د افغانستان پنځه نوي فيصده خاوره د امن او ثبات او د اسلامي حاکميت تر وزرو لاندې پټه شوه اسلامي نظام حاکم شو د افغانستان سرحدات خوندي شول افغانستان له تجزيې کومه طرحه او پلان چې جوړ شوی او په قومي ژبني مسائلو باندې چې افغانان سره وېشل شوي د ملا صيب او د هغه د ملگرو د قربانيو په برکت سره دغو ټولو ناخوالو بد امنیو ته د پای ټکی کېښودل شو نو ويلای شو چې ملا صيب د اسلامي ويښتابه دالله ج په ځمکه د اسلامي نظام حاکميت ددې پېړۍ يو مجدد و.

۲- پوښتنه: ارواښاد ملا صيب رحمه الله خو په لومړيو کې يو غير مشهور جهادي قومندان و څرنگه يې وکولای شول چې يو تاريخ جوړونکی حرکت پيل او منسجم کړي په ډېره کمه موده کې يې نېږدې ټول افغانستان تر خپلې سلطې لاندې راوست او تر ټولو مهمه لا دا چې د افغانستان ديني او مذهبي قشر يې په ځان راټول او متفق کړ سناسې په فکر د دغو مهمو کارنامو او لاسته راوړنو اصلي لامل څه و او کوم داسې قوي ځواک ورسره و؟

جواب: ما مخکې عرض وکړ چې تېر جهاد هم ملا صیب ډېر په پاکه مینه او سپیڅلې عقیده شروع کړی و په قندهار، روزگان، هلمند او شاوخوا ولايتونو کې چې په هغه وخت کې د روسانو په مقابل کې د مجاهدينو طالبانو علماؤ کومې جبهې وې په هغه کې يې نوم درلوده او په دې يې پېژانده چې دا يو پاک او سپیڅلی مجاهد ده د تواضع او ملنګۍ او د بردبارۍ د اخلاص يوه نمونه وه نو په هغه

وخت کې چې دده کوم جهادي ملګري و او بيا وروسته له ده سره ملګري شول، نو هغوی ټولو د ملاصیب په دیانت د ملا صیب په تقوی د ملا صیب په عزم باندې کلک باوري ول د ملاصیب سره ډېر کلک قوي قوي ملګرو و د تېر جهاد، نو هغوی ټولو په دې باندې د تائيد لاس کېښود چې ملا صیب ددې وړ دی چې د دغه حرکت او د دغه نظام سرپرستي وکړي.

او بله جالبه خبره په زه دا درته وکړمه چې ملا صیب سره به څوک کيناستل د ملا صیب ژوند به يې وليد او د هغه خبرې به يې واورېدې د هغه د عمل او وينا توازن به يې چې وليد، که به هر څوک و او له هر ډول تبليغاتو سره راغلی و که به دوست و یا به دېمن و له دغه ځايه به يې ډېر نیک تاثيرات له ځانه سره وړل، زه به يې يو څو ژوندي مثالونه ووايم چې استاد سیاف چې د افغانستان د تېر جهاد يو جهادي تنظيم مشر و يو ډېر خله وړ سړی او د هغه د علمي شهرت او د حدیثو د استاذۍ خبرې خو يې هر چاته مالومې دي، هغه په دې ډېر ټينګار کاوه او ډېره خبرې به يې په خپلو تقاویمو کې کولې چې موږ د دغه حرکت او د دغه خوځښت او د دغو طالبانو په رابطه باندې مونږه شکوک شبهات لرو نو موږ دې ته انتظار کوو چې تر څو مو يو خپل قوي وفد نه وي لېږلی د خپلو پوهانو او خپلو علماؤ په توسط باندې، د دغو علماء له جملې څخه يو مشهور عالم و چې د اتحاد اسلامي د اجرائي شورا غړی و اوس وفات شوی مولوي رحيم الله زرمټی صیب نورالله مرقده نو هغه موږ ته دا کیسه کوله چې استاد سیاف موږه قندهار ته د يو وفد په شکل کې ولېږلو او دا سپارښتنه يې راته وکړه چې تاسو به له ملا صیب سره وينئ د هغه معاونين به وينئ د هغه شورا به وينئ او د طالبانو کرښې به وينئ او له خلکو نه به پوښتنې کوئ، که چېرته تاسو موږ ته مثبت تاثير راوړ او تاسو ورنه مطمئن شوی زما بلکل

تاسو سره وعده ده چې زه به طالبانو سره يوځای کړم نو کیسه يې کوله چې موږ قندهار ته لاړو او د اتحاد اسلامي د شورا نور برجسته مخور خلک هم راسره و کله ورسېدو دغه ټول مسائل مو داسې بند په بند باندې تعقيب کړل، ملا صیب سره مو مجلسونه وکړل، پوښتنې مو ځنې وکړې چې څنگه را پيدا شوی چېرته او چا اکمال کړئ؟ تحریک مو ولې راپورته کړ ولس سره مو څه وکړل اوس ورسره څه کوئ اينده څه فکر لرئ او بيا دده د معاونينو د شورا له غړو سره مو وليدل د دوی کردار مو وڅارو او بيا د طالبانو عملي کرښې مو وليدې د شرعي نظام تطبيق مو وليده نو موږ خو هلته ټول په دې باندې ډاډه شولو چې دا يو پاک سپیڅلی حرکت دی او ملا محمد عمر مجاهد ريښتيا چې يو سپیڅلی مجاهد ده، نو بيا چې کله راغلو استاد سیاف سره چې کيناستو نو موږ چې کوم تمثيل هغوی ته وړاندې کاوه ماته خپله ژړا راتله چې دا داسې ملنګان او سپیڅلي خلک و گواکې تعبير مې نه شواي کولای او دا اجرائي شورا تمامو غړو دا خبره په همدغه ډول ورته تشریح کړله البته چون دی تر هيټ او رعب لاندې راغی البته په سیاف کې دغه يو مرض د تفاق په زړه کې موجود و.

نو بيا يې دا خبره وکړه چې سهي ده تاسو خو تاثير ښه راوړی خو موږ به هم يو څه نورې پلټنې هم وکړو، نو پلټنې يې هغه وکړې چې بيا د اسلامي امارت په مقابل کې ودرېد

بله خبره به دا درته وکړم چې د افغانستان د علماؤ نه علاوه د پاکستان يو مشهور عالم دی شيخ حسن جان رحمه الله، په علمي لحاظ الله ج هغه ته يو بحر او مستقنا ورکړې وه يو فراست يې ورکړی و هغه به د چا صفت نه کاوه هغه خپله خبره کوي موږ د صدر مشرف دور کې يې طالبانو ته ولېږلو، دا هغه مرحله وه چې امريکايانو په افغانستان حمله کوله نو موږ ته يې داسې وويل چې تاسو لاړ شئ طالبانو ته ووايئ چې له امريکا سره يوه سياسي روځه

جوړه وکړئ يانې دا مانا چې دا د اسامه موضوع ورسره حل کړئ هغه وايي چې کله موږ لارو او د پاکستان ځيني نور متبحر علماء هم موجود ول کله چې د ملا صيب په دربار کې کيناستو خبرې اترې مو سره پيل کړې نو کله چې موږ د ملاصيب خبرې واورېدې نو ته په خدای اعتبار وکړه چې موږ د ملاصيب ديوې خبرې د جواب هم نه و که څه هم موږ په علمي لحاظ ځان ته يو څه ويلې نو موږ دا توان لاره چې په خپل علمي ځواک ملاصيب ته جواب ورکړو او د هغه خبره ور رد کړو علاوه له دې چې کله مې د لوی ملا صيب کلک عزم وليد کله چې د ملاصيب دربار څخه را بهر شو نو ملگرو ته مې وويل چې ماته خو ددې سړي په ولايت کې د يوې ذرې اندازه شک هم نه شته، او زه دا وایم چې موږ سره څومره علماء دي او دې سره نور هم را يو ځای کړې د لوی ملا صيب ايمان ته او دغه عزم ته نه شو رسېدلی، نو په ملا صيب مرحوم کې دغه ډول اثرات او کمالات و،

او يو بل مثال به يې درته ووايم چې د پاکستان يو مشهور عالم دی مولانا منظور مينگل صيب شايد تاسو يې خبرې اورېدلې وي، هغه په دې ورستيو کې ويل که څه هم دا د هغه الفاظ دي چې شيخ سليم الله خان صيب نورالله مرقده دې کې شک نه شته چې يو لوی محدث او نوميالی عالم و، يو مؤلف و يو د قدر او منزلت وړ شخصيت و يانې دا زما په خوله نه شي راتللی البته د مولانا منظور مينگل حکايت کوم هغه وايي که چېرته ماته څوک ووايي چې د مولانا سليم الله خان او د لوی ملاصيب مقایسه او منزله او رتبه يې يا تر منځ پرتله څه ډول کوي که څه هم مولانا مينگل د سليم الله خان صيب شاگرد دی، نو د دې په جواب کې وايي چې زه سليم الله خان او يو ملا محمد عمر نه سره برابروم، خو هغه وجه څه وه داسې نه چې د ملاصيب يا ځواني ښه ځواني وه يا دنيا دار ډېر و يا دنيا کې په شاهانو باندې نازولی و خو خبره په دې کې وه چې مرحوم ملا صيب هغه کار وکړ چې هغه زه سليم الله خان به يې نه شي کولای چې هغه د الله ج په ځمکه د الهي نظام حاکميت و او بل دې ټولې مغرورې دنيا ته ويل و چې ته کومه خبره کوي هغه ناحقه ده هغه خبره درسره منم چې هغه حقه وي باطله خبره نه منم غلامي نه منم نو دغه جواب دغه استدلال دغه قوت د دنيا له هيڅ بادشاه سره نه و په کوم وخت کې چې بش دغه خبره وکړه

چې يا به څوک له ماسره کېږي يا به د هغه په اصطلاح له تروريستانو سره کېږي، نو په سرزمين خدا کې د ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله او د هغه د ملگرو بله اسره نه وه پرته دالله ج له قدرت نه نو څوک چې دغسې يو عزم لري دغه ډول يوه راسخه عقیده ولري او دغسې تأثر ولري دغسې اخلاق ولري دغسې ديانت ولري نو خود بخوده به دغسې خلک پرې راټولېږي هغه به قائد جوړېږي هغه به د اميرالمؤمنين په صفت باندې بيعتونه ورسره کېږي نو دا يوه طبعي خبره وه.

۳- پوښتنه: په خپلو فيصلو او پرېکړو کې څومره جدي او قاطع و؟ تر کومه حده يې خپله پرېکړه عملي کوله؟

جواب: د ملاصيب لويه ځانگړتيا همدا وه چې هغه د دنيا د باطلو فيصلو او پرېکړو تر تاثير لاندې نه راته ملا صيب په خپل مزاج باندې پښه ايښې وه، خپل مزاج يې د اسلام او شريعت تابع گرځولی و نو دغه د امريکا په مقابل کې د اشغال پر وړاندې چې کومه مبارزه شروع شوه اساس يې کينودل شو تاسو چې مقدمه کې ورته اشاره وکړه نو دغه که د ملا صيب پرېکړه جدي نه وای ځکه ورستی پرېکړه خو ملاصيب کوله ممکن ډېرو خلکو ملاصيب ته دا مشورې ورکړي وي چې ته له امريکا سره، ناتو سره، دا يو څلوېښت ملکونو سره په کوم قدرت او په کوم ځواک مقابله کوي؟ او د خلکو په اصطلاح په لوی لاس دغه افغانستان د اور يوې بڼې ته ور اچوي خو ملاصيب به همدا خبره کوله چې امريکا او متحدينو يې چې افغانستان باندې د يرغل اراده کړې دا هدف يې نه دی چې دلته شيخ اسامه دی يا دلته مجاهدين دي يا يې دلته پتېځايونه دي دا يې هدف نه دی دوی اصلاً غواړي چې دلته داسې يو نظام چې هغه ددوی خبرې ته نه وايي او دوی خپلې پرېکړې په خپله کوي نو دغسې نظام بايد په سرزمين خدا کې وجود ونه لري او بايد ټول ددوی تر تسلط لاندې وي نو زياتره وخت به چې ملا صيب ته وفدونه ورنلل ملاصيب به ورته ويل چې زه که سلخه هم د اسامه په موضوع باندې له هغوی سره خبرې وغواړم هغه له موږ سره نه کېښي نو د اسامه په موضوع باندې ملاصيب دنيا ته وويل چې موږه حاضر يو چې په يوه اسلامي ملک کې دې ته يوه عادلانه محکمه جوړه شي تاسې هم خبره وکړئ چې ده حمله کړې دی به هم خپل دلايل وړاندې کړي چې ما نه ده کړې موږ به يې دې ته

اماده كړو چې دى دا خپل جرم ومنې او يا ووايي چې ما دا كار نه دى كړى نو هغوى دې خبرې ته هم حاضر نه شول بيا په كابل كې شاوخوا دوه زره علماء راټول شول دوى دا خبره وكړه چې امريكا له افغانستان څخه د اشغال مخه اړوي نو موږ به ملاصيب او طالبانو ته ووايو چې اسامه تشويق كړي چې په خپله خوښه له افغانستان څخه ووځي خو موږ په هغه وخت كې هم واورېدل چې موږ هرو مرو په افغانستان يرغل كوو نو د امريكا يا دهغوى د متحدينو او غلامانو ددغه غرور په مقابل كې له شك پرته چې د ملاصيب په خپله پريكړه كې قاطعيت موجود و او علاوه له دې نه چې ملاصيب داسې هم نه و چې په ټولو پريكړو كې به ملاصيب خپل مزاج چلاوه، تاسو به اورېدلي وي چې كله ملاصيب ته د اميرالمؤمنين لقب وركول كېده د افغانستان يو نيم زر علما قندهار ته ټول شوي وو نو هغوى ته ملاصيب په خپل خطاب كې دا وويل چې گورئ زه يو طالب يم د هغوى په اصطلاح د كنديا، قطبي يا بديع الميزان طالب يم داسې څه د كتابو نومونه يې ورته واخيستل نو موږ د شريعت په تطبيق باندې دومره نه يو وارده لكه تاسو علماء نو تاسې علماء زما مشاورين يئ تاسې به ما له كېږو لارو رانيسئ او په ورځ د حشر باندې چې الله تعالى ج له ماڅخه پوښتنه كوله چې له تاڅخه دغه كار خراب شوى و زه به د تاسو علماء و گريوانونه تيسم او رېښتيا هم همداسې وه چې كومه مشوره چې ملاصيب د علماؤ استاذانو او د نيكو خلكو اورېدله مثال به يې تاريخ كې هم څوك ثابت نه كړي.

۴ - پوښتنه: ملا محمد عمر مجاهد نورالله مرقده خو يوازې و او په يوازې خان خو دغه ټولې چارې په بشپړ ډول عملي كول خو ناشونې دي څرنگه يې ټولې چارې ترسره كولې خامخا به يې ترڅنگ داسې مهم ملگري او مشاورين درلودل چې نوموړي سره يې كليدي ملگرتيا او مرسته وكړه او ملا صاحب يې ډېرې تر ساحله ورساوه؟

جواب: دې كې شك نه شته چې ملاصيب د تېر جهاد د وخت ډېر غښتلي مجاهدين ملگري درلودل او د تېر جهاد هغه ملگري چې هغه ټول نخبه گان و ټول داسې اشخاص و لكه ملاصيب يا د ملاصيب په څېر داسې خلك و چې زياتره مونږه لېدلي وو او هر يو به دې چې لېده نو د ملاصيب ددغه ارمانونو او د

ملاصيب ددغه عهد او پيمان مينه به دې پرې ماتېدله داسې د مثال په توگه به يو څو ووايم، مرحوم ملا محمد رباني اخند چې هغه په حاجي معاون صيب باندې مشهور و چې په تېر جهاد كې د مولوي محمد يونس خالص رحمه الله تنظيم پورې مربوطه يوه جبهه يې زابل كې او قندهار كې يې هم جبهې درلودلې، دهغې مشهورې جبهې معاون و چې هغه هم ټول طالبان او عالمان په كې وو نو حاجي معاون صيب په تقواي ديانت فراست كې ساري نه درلوده، زه به خپله د حاجي معاون صيب يوه خاطره درته ووايم كله چې طالبانو د كابل چهاراسياب ولسوالۍ ونيوله نو يو څه وخت د كابل ادارې سره د اورېند خبرې كېدلې نو زه او يو څه نور ملگري دغه سعادت لرو چې د هغه د خدمت له پاره موظف و نو د لوگر يوه سيمه وه كنجك يې بولي شفاخانه وه موږ به هلته پېره كوله ته دا باور وكړه چې كوم ځل به ما را وكتل د شې حاجي معاون صيب به په تهجد يا په تلاوت باندې مشغول، نو د حاجي معاون صيب ټول كردار كړه وړه ذاتيات هر څه يې په شريعت پورې تړلي و، نو دغسې خلك له ملاصيب سره موجود و حاجي ملا محمد اخند و چې نظامي قومندان و چې ډېر يو غښتلى سړى و، شهيد ملا بورجان اخند و شهيد ملا مشر اخند و شهيد مولوي احسان الله احسان صيب و د دوه و جهادونو نوميالى مشر- جهادي قومندان مولوي جلال الدين حقاني رحمه الله، شهيد اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور رحمه الله و، شهيد ملا عبيدالله اخند رحمه الله شهيد مولوي اختر محمد عثمانى رحمه الله و شهيد قاري احمدالله صيب و او نور ډېر داسې غښتلي مشران ورسره و

په ژونديو كې الحمدلله چې اوس هم وجود لري لكه د بېلگې په ډول يې يادولای شو لكه ملا برادر اخند حفظه الله ملا محمد حسن اخند او د وزيرانو شورا مرستيال مولوي عبدالكبير صيب او لوى محقق عالم مولوي نور محمد ثاقب صيب ملا امير خان متقي صيب، نو دغسې په سلگونو په زرگونو ملگري ورسره و چې له ده سره يې همكاري كوله او هغوى ته يې مسئوليتونه وركړي مشورې وركولې نو خامخا ملاصيب خو په دغه كار كې يوازې نه و.

۵ - پوښتنه: دا چې عام خلك او نور نړيوال په دې اند دي چې ملا صيب يوازې يو نظامي سړى وو او يوازې په جنگ يې باور درلود، په نورو ملكي چارو كې لكه د بيا رغونې چارې،

اقتصادي، علمي سياسي او پرمختيايي چارو ته يې ډير ارزښت نه ورکاوه په دې اړه ستاسو مالومات څه دي؟

جواب: نه دا خبره حقيقت نه لري لکه څرنگه چې تا مخکې يادونه وکړه موږه مخکې هم په تېر امارت کې مطلوباتو کې وخت تېر کړی او دغه ډول ټولو مسائلو ته به متوجه و دغه د تيايي پروژه چې اوس يې خلک بولي له ترکمستان څخه د گازو يوې ليکې په شکل باندې چې د دې پروژه دا مشهوره چې د اسلامي امارت د طالبانو تحريک پر مهال ددې اساس کينودل شوی و په دې کې د ملا صيب خاصه دلچسپي وه هغه ويل چې د افغانستان خلک په دې کې مصروفه شي او د افغانستان خلکو ته د ژوند ذرايع برابرې شي د افغانستان خلک يوه مشغله پيدا کړي افغانستان ته عوائد پيدا شي نو دا د ملا صيب په موافقه باندې دا کار سرته رسېده په دې دوه کمپنۍ يونو کال او بريداس په نامه باندې يوه امريکايي وه او يوه بريداس ارجنټا سره يې تعلق درلوده چې سعودي عربو هم په کې شرکت درلوده نو د ملا صيب ډېره دلچسپي دا وه دېکې چې دغه ليکه له افغانستان څخه تيره شي بيا پاکستان او هندوستان او نورې نړۍ ته نو په دې بابت به يې بار بار وفدونه ليرل د هغه وخت د افغانستان خارجه وزارت مسئولين او د کانونو صنايعو کوم مسئولين و په دې اړه يې ډېر سفرونه کړي کتابونه هم پرې ليکل شوي دي زه به يو څو مثالونه درته وړاندې کړم چون په افغانستان کې چې کله طالبان حاکم شول دغه نظام په صفر حالت کې و له صفر څخه يې کارونه شروع کړل ته دا باور وکړه چې موږ به کله يو ولايت ته لاړو او هلته به مو هغه شعبي فعالولي نو په دېوالونو کې يې هغه واړه لينونه هم دې شر او فساد ته و پرېښي دروازي او کرکي، تعميرونه او سيخان خو يې څه کوي نو طالبان په دغه وخت کې په افغانستان واکمنان شول نو له دغه حالت څخه د بيا رغونې کارونه پيل کړل د افغانستان سرکونه دومره کندي کندي او ويجاړ ول د کندهار او کابل په لاره به چې څوک تلل موټر به پکې ورکېده جلال آباد طورخم او کابل او نور دغه سرکونه يو هم روغ نه و پاتې نو د افغانستان د هغه وخت د وزيرانو شورا اقتصادي مرستيال مولوي عبدالکبير صيب ماته خبره کوله دغه راز د هغه مهال د فوآند عامې مولوي سعدالدين صيب هغه دا خبره کوله چې موږ ملاصيب ته ورغلو او د ځينو اقتصادي پروژو يادونه مو ورسره

وکړه ملاصيب دومره دلچسپي په دغه کار کې وښودله دا يې وويل چې تاسو دغه کار کله عملي شروع کوئ؟ ماته يې د عمل خبره کوئ دا خبرې ماته مه کوئ چې دا دومره مراحل لري داسې يا به هغسې کېږي د عمل خبره راته کوئ او په ما هم کار واچوئ زه څه کولای شم؟ که څه اقتصادي خبره يا د پيسو خبره وي نو زه به د خپلو ظروفو او شرايطو ته په کتو امکانات درته برابر کړم، او بله خبره مولوي سعدالدين صيب دا کوله چې زياتره وخت به داسې و چې موږ دغه د کابل او کندهار سرک شروع کړی و او هاخوا ته د کندهار اوهرات داغکيري سرکونو باندې مو کارونه شرع کړي و د ملا صيب ته دا د بيا رغونې او وطن د ابادۍ کارونو دومره زيات خوند ورکاوه چې خپله به يوه دوه ورځې بعد به ورته راته او هلته به يې له انجنيرانو او ملگرو پوښتنې کولې کله کله به موږ نه و ملاصيب به راغلی و او پوښتنې به يې کولې چې دوه يا درې ورځې بعد به دغه سرک کوم ځای ته رسېدلی وي؟ دا ټول هغه څه دي چې د ملاصيب دغه کارو سره دلچسپي او محبت په ډاگه کوي.

مولوي صيب عبدالکبير چې د وزيرانو شورا معاون و ماته يې يوه ورځ دا خبره کوله چې زه يوه ورځ ورغلم او ملاصيب ته مې وويل چې دغه د کابل او جلال آباد سرک ډېر خراب ده که ددې له پاره څه ترتيب وکړو نو ملاصيب راته وويل چې څه کولای شو ماته ووايه وای ما ورته وويل چې نور خو موږ سره نه دنيا کومک کوي او نه په خزاني چا دومره پيسې موږ نه پرېښي چې کار پرې پيل کړو نه کوم مؤسسات شته او نه هم نور کوم دا عايدات لرو نو په خپلو ظروفو شرايطو به يې کوو نو ملا صيب راته کړل چې څه ظروف او شرايط؟ وای ما ورته کړل چې دغه د حق العبور په پيسو باندې موږ دا کار شروع کړو ځکه د اسلامي امارت په مهال خو ډېر سپڅلي صفا ستره خلک و هلته خو غلا او فساد اختلاس نه و نو په دې باندې متيقن و چې همدغه خپل ظروف او شرايط مو څه دي کار به پرې شروع کړو نو ملاصيب راته وويل چې بلکل پيشنهاد وليکه نو ما داسې پيشنهاد وليکه چې دغه د مشرقي ولايتونه کنړ، لغمان ننگرهار چې کوم حق العبورونه اخيستل کيږي په دې به موږ داسې نوبت وار شکل باندې دغه سرکونه جوړوو مثلاً اول د کابل او جلال آباد سرک بيا د جلال آباد اسمد آباد د کنړ سرک بيا تر هغې وروسته د جلال آباد ښار او لغمان سرکونه به پرې جوړ کړو

نو هغه وخت کې د ملا صيب يو سکرتر و هغه وويل چې دا خو نورو ولايتونو ته ډېر په ځنډ باندې نمبر ورسېږي دا خو مشکله ده وای هغوی ورته وويل چې ملا فلاڼکی اخنډ په کې ځنډ او ځنډ مه اچوه احکام ورته وليکه چې کار شروع شي نور به موږ ته څوک دا سرکونه جوړوي؟ نو ملاصيب دغه ټولو کارونو ته ډېره دلچسپي درلوده، ډېر اهميت يې ورکاوه حتی د فواید عامې وزير راته وويل چې هلمنډ کې يو لوی پل و چې غالباً د خواجه بورا په نوم که څه و، هغه ته يې د کندهار د شورا يو مهم غړی ورته مؤظف کړ چې دغه کار به ته انجام ته رسوي دغه پل به ته جوړوي چې خلکو ته اسانتياوې رامنځ ته شي، نو ملاصيب مرحوم رحمه الله دغو ټولو مهمو مسائلو سره ډېره ښه علاقه لرله خو متأسفانه مشکلات دا وو چې دنيا نه پرېښودل او مرستې يې ورسره نه کولې.

۶ - پوښتنه: دا چې د مرحوم لوی ملا صيب رح په موجود گۍ کې دده د قاطع او پياوړي دريځ له امله د امارت او هيواد رهبري ډېره کاميابه او منسجمه وه سوال دا پېدا کېږي چې دهغه په غيابه او رو پوشي کې يې د اشغال په وړاندې جهاد او مقاومت په احسن ډول رهبري کړ آن تر دې چې دوه کاله يې له وفات ورسته هم نوې دوره له کوم نقص او تزلزل سره مخ نشوه تاسې يې کوم رمز او مهم وجوهات گڼئ؟

جواب: ما مخکې هم عرض وکړ چې د اسلامي امارت په ليکو کې په قيادت کې په اساس کې داسې خلک و چې دا ډېر نېک باخدا، له خدای څخه وېرېدونکي سره يو ځای شوي و او موجود و او دوی چې ملا صيب سره يو ځای شوي و يا يې د دغه حرکت اساس کيښوده نو په يو سپېڅلي هدف په يوه مرام او ارمان سره يو ځای شوي وو داسې کلک عزم يې ورسره کړی و او دا يې ورته ويلي و چې د مرگ وروستۍ سلگۍ پورې به موږ له تاسې سره يو.

نو په دې کې شک نه شته چې د ملا صيب له وفاته او غيابه وروسته هر چا دا اټکل کاوه چې دغه نظام او حکومت به پاشل کېږي همدا وجه وه کله چې زه به درته يو مثال ووايم بلکې يو مالومات به درکړم؛ کله چې افغانستان باندې امريکايانو تېری وکړ اول ځل باندې دا د افغانستان ټول هوايي ميدانونه نه وو؟ دلته دا

رادارونه طيارې او وسائط يې وويشتل، په دويم قدم کې يې د ملاصيب کور وويشت له نيکه مرغه ملاصيب خو بيا په دغه کور کې نه و بل ځای کې و او دا خپل ماشومان هم ورسره و په موټرو کې به ورسره و ملاصيب چېرته ودرېد نو په دغه وخت کې بل توغندی راغی د ملا صيب له څنگه په بل موټر ولگېده، دی او فاميل الله تعالی وژغورل له هغه څخه ورسته ملاصيب پوه شو چې زه تعقيب يم له دغه ځايه يې خپل ماشومان يو جومات ته بوتلل او ملاصيب دغه زخميان چې په ياد توغندي ولگېدل په خپله يې کندهار ته د تداوي له پاره يوړل ځکه څوک نه و هغه مهال بيا ملا صيب راغی او خپل ماشومان يې له جومات څخه وويستل يو څو لحظې وروسته دغه جومات هم امريکايانو بمبار کړ، نو له دې دا مالومېدله چې مکارې دنيا او نورې نړۍ دا فکر کاوه چې ملا صيب نه وي نوغه نظام به خدای ناکرده پاشلی او له منځه تللی وي، خو له دې نه و خبر چې دلته د ملاصيب هر ملگری ملا محمد عمر مجاهد دی او د ملاصيب د اهدافو مثل دی د هغه د عزم او دريځ پيروانان دي نو دغه اوس موجوده اسلامي امارت چې دی د امريکا په مقابل کې کوم جهادي پوځي نظامي او سياسي برياوې لاس ته راځي او د افغانستان اسلامي امارت سره يې د اشغال د خاتمې ددوحې تړون لاسليک کړ او له افغانستان څخه يې د ځواکونه ويستلو پرېکړه وکړه او ماته يې ومنله او د خپل شکست سند يې اسلامي امارت ته ورکړ نو اوس خو ملا صيب نه شته کنه؟

خو چون دغه اساس ډېر روغ اساس ده ډېر په اخلاص کېښودل شوی دی او د مرحوم ملاصيب هغه خاصې دعاگانې چې دغيابت پر وخت يې دغه تحريک او نظام ته يې کړي الله تعالی ته به هغه قبولې شوي وي او کومې هغه پاکې وينې چې تويې شوي دي، کومو فدايانو چې په دې کې سربښندنې کړي دي نو دغه هرڅه او دعاگانې خو هدر نه ځي او زه دا دعوه لرم چې دغه نظام او دغه حرکت که دنيا هر څومره دسيسې ورته جوړې کړي په دې خوشباوري کې دې دوی نه ځي چې په دې نظام کې دا زمونږه سړی دی او دا د هغوی سړی ده، دا نرم ديځی ده او دا سخت دريځی ده طالبان ټول معتدل دي لله الحمد چې اساس پا ايښودل شوی و، قائد مخلص و، دعاگانې الله ج ته منظوري وې لښکر صفا ستره ده او صفوف يې صفا دي نو دا به الله تعالی لکه څرنگه

چې د هغه په موجودگي کې پياوړی، منظم او بريالی ساتلی
همدغسې به بريالی روان وي ان شاء الله.

۷ - پوښتنه: له ولس سره د لوی ملا صیب تعامل او خواخوږي څومره او څه ډول وه؟

جواب: د اسلامي امارت یو نوميالی مشر- دی مولوي امیر
خان متقي صیب خبره کوله چې یو وخت موږ له ملاصیب سره په
یو مجلس کې ناست و نور خلک هم راغلي و نو په دې کې یو
کس و خبره یې وکړه چې غالباً زابل کې یې د کوم پانک یا څنځیر
یادونه وکړه که هلمند یې یاد کړ چې ددغه ځای مسئولین عام خلک
زهیروي زوروي یې، مشکلات ورته جوړوي، نو ده دغه مهال دغه
خبره ډېره په جذبه وکړه بیا دغه موضوع خلاصه شوه

مجلس بل خوا لار کله چې مجلس ختم
شو نو موږ خو دا فکر نه کاوه چې
ملاصیب ته به دا خبره یاده وي

ځکه منځ کې یې نورې
خبرې راغلې نو کله چې
مجلس ختم شو خلک
سره خواره شول، نو
ملاصیب هماغه سړي ته
ورغږ کړ چې فلانکی اخند

راځه چې څو! یاد سړي ورته وویل

چېرته څو، ملاصیب ورته وویل چې تا

ویل کته دلته یو پانک ده خلک زوروي مشکلات ورته

جوړوي وای موږ ډېر ورته وویل چې بیا به شي اوس به نه څو نو
ملاصیب راته وویل چې تا خبره راورسوله اوس زمونږ مسئولیت
جوړ شو چې د دغه خلکو پوښتنه به خامخا کوو ځکه زموږ مقصد
او مرام همدغه ده چې د همدغه وطن خلکو ته اسانتیاوې برابرول
او دوی ته امن راوستل دي نو ملاصیب په خپله ورغی او هغه
خلک یې پیدا کړل او رایې وستل او بله خبره به دا درته وکړم چې
ملاصیب را پورته شوی و انگېزه یې همدغه وه چې ملاصیب خپله
کیسه کوي چې ما دغه حرکت او نظام شروع کړ د دغو ظلمونو او
ناروا په خلاف و زه به چې په کوم سرک یا دمیر باندې تېرېدم
مدرسې ته به تلم نو په لارو کې مې چې کوم فجائع لیدلي و له عام

ولس سره عامو خلکو سره چې زورول کېدل ژوندي خلک به یې
وژلي و په لاره کې به یې نیغ درولي و له نارینه هلکانو سره به نکاح
کېدلي خلکو څخه به په وچ زور پیسې اخیستل کېدلي ټول وطن
توپکسالاري نېولې وه، کابل په څلورو بادشاهيو ویشل شوی و د
هرچا ځان ځان ته بادشاهي وه نو ملا صیب خو راپو ته شوی د
همدغه ولس په درد او غم و.

۸ - پوښتنه: مرحوم ملا صیب چې د ټولې کفرې او پرمختللي نړۍ او په هر ډول عصري وسله سمبالو قوتونو په مقابل کې په خالي لاس مقابلې ته راودانگل ستاسې په اند ملاصاحب په خپل دغه عزم کې کامیاب شو؟

جواب: بلکل کامیاب شو د الله ج په فضل او نصرت

سره ملاصیب هغه مهال هم امریکا او نورې

مغروړې نړۍ ته دا وویل چې تاسو

د افغانستان د هضمولو د

اشغال کوشش مه کوئ دغه

کار به مو بیا پېښمانه کړي

بیا به نادمین یئ او پوه

خبره به یې دا هم کوله چې

اوس موږ درته وایو چې

موږ خبرو ته امداد یو غواړو

چې د افغانستان کشاله او مو

ضوع د خبرو له لارې حل کړو، خو

داسې وخت به راشي چې تاسې به بیا وایئ چې

موږ خبرو ته تیار یو خو موږ به بیا نه یو تیار نو الله تعالی د

ملاصیب په دغه عقیده او عزم کې په دغه کلک دریځ کې برکتونه

کینودل اثرات یې کېښودل امریکایان دلته له ماتې سره مخ شول نه

یوازې دا چې په ماته یې موږ تبصره وکړو بلکې یو څوک چې تاته د

ماتې سند په لاس کې درکوي چې زه نور له افغانستان څخه وځمه

ما سره د روغې جوړې لاره ونیسه امریکا په تاریخ کې تر اوسه

چاته د ماتې سند نه دی ورکړی، په تېر جهاد کې د روسانو په وخت

کې نو امریکایان او روسان چې کله د مجاهدینو د کامیابۍ مرحله

راورسېده نو دوی دواړه د خیر په غونډۍ کیناستل نو دوی دغه سند

روسانو هم افغانانو ته نه دی ورکړی چې ویلي یې وای مونږه دلته

ماتې وخوړه او تاسو سره روغه کوو بلکې تاسو او د کابل رژیم سره کېنئ په خپلو کې سره روغه وکړئ نو هغه وخت هم مجاهدینو روسانو ته وویل چې نه د کابل رژیم بډاران خو تاسو یې د هغوی واک خو ستاسو په لاس کې ده هغه ستاسو غلامان دي موږه څرنگه هغوی سره کېنئ؟

نو اوس هم اسلامي امارت امریکایان دې ته اړ کړل چې ته به دا منې چې تا دلته یرغل کړی او دغه خلک تا دلته په طیارو کې راوستي دا نظام تا ورته جوړ کړی اول ته راغلی یې بیا دې دغه خلک طیارو کې راوستي څوک دې بادشایان کړي څوک دې وزیران کړي څوک دې اجرایه رئیس کړی څوک دې سفیر کړی څوک دې والي کړی دا تا کړي دا خاک خو مخکې نه و، نو ملا صیب په دغه عزم کې کامیاب شو الله تعالی امریکایان او د دوی حواریین او ملګري غلامان یې مات او شکست خورده کړل او بله دا خبره ملاصیب کړې وه چې افغانان به ستاسو په خلاف ټینګه مبارزه وکړي او جهاد به وکړي نو افغانانو په واقعي معنا باندې د اسلامي امارت ملا وتړله د افغانستان نارینه او ښځینه و سپینږیرو او ماشومانو اسلامي امارت سره د سر په قیمت چې د دوی به د ټول کور له منځه تلو ویره وه خو د مجاهد ساتنه یې وکړه شپې یې ورکولې دودۍ یې ورکوله لار یې وربښودله نو ملاصیب په دغه خبره چې افغانان به ستاسو پر وړاندې جهاد پیل کړي او راپورته به شي هم افغانان کامیاب شول او هم ملاصیب کامیاب شو او بل چې دغه اوسنی نظام چې کوم چلیبري د اسلامي امارت او په سیاسي میدان کې تر پخوا ډېر غښتلی او پیاوړی ډېر منلی او په پوځي کې هم ډېر غښتلی او منلی دی ځکه دلته عملاً مقابله وشوه امریکا ناتو، یوځلویښت هیوادونه دا ټول راغلل دلته خو یې له طالبان سره څه د ورژش لویه نه کوله دلته یې هغه وسلې وکارولې چې نورې یې نه درلودې یوازې اتم یې استعمال نه کړ، دلته چې کوم کار وشو کوم نظام دلته موجود ده کوم پرمختګ وشو هغه که په سیاسي برخه کې ده که نظامي کې ده، که فرهنګي کې ده، که علمي میدان کې ده چې په کوم کامیاب شکل وجود لري نو دا ټول د ملا صیب کامیابي ده.

۹ پوښتنه: محترم عزیز صیب دا چې اوس لوی ملا صیب وفات دی او ښاغلی ارجمند مولوي صاحب محمد

یعقوب مجاهد حفظه الله د اسلامي امارت د مرستیال په توګه مقام او حیثیت لري تاسو به له نږدې مولوي صاحب هم لیدلی وي څومره د خپل میړني والد ګرامي په نقش قدم روان دی او څومره اثرات یې په کې دي؟

جواب: مولوي صیب ما له نږدې لیدلی او له نورو مشرانو څخه مې د هغه اړوند مالومات کړي مولوي صیب کې د ملاصیب ځینې ځانګړتیاوې شته چې یو په هغه کې خوشطبعي، ترحم، سخاوت او په خبر کې قاطعیت او تواضع نو دغه کړنې چې کوم امېر کې موجودې وي او بل چې په دغه څو کلونو کې دوی دغه اداره پر مخ روانه کړې ده نو د اسلامي امارت خو ډېر نوميالي او ورزیده مشران دي ورسره کښي ولاړېږي نو هغوی ټول وايي چې موږ کومه خبره یا کومه موضوع ورته وړاندې کړې ده نو مولوي صیب موږ ته داسې قناعت بخشونکی جواب موږ ته راکړی چې موږ ډېرې مطمئن یو نو دوی ټول وايي چې موږ پوره مطمئن یو دغه کومه عهده او دنده چې ورته ورسپارل شوې ده دا په ډېره احسته او ډېره په ښه توګه ترسره کوي له مجاهدینو سره مینه لري له ولس سره مینه لري او په خاص ډول دا ملګري زیاتره وايي چې د مولوي صیب له مجاهدینو وروسته چې په ولس باندې څومره خوا بدېږي ساری یې په ډېرو مشرانو کې نشته.

۱۰ پوښتنه: داسې ویل کېږي چې لوی ملاصیب د اسلامي امارت رژیم له سقوط وروسته خپل اولادونه بچیان بیا آن تر مرګه ونه لیدل او دغه حالت خو یقیناً خورا دروند او له زغم څخه وتلی دی څرنگه یې دغه وخت تېر کړ؟ دا خبره حقیقت لري؟

جواب: هو دا خبره ریښتیا ده ما مخکې هم وویل چې امریکایانو او د هغوی ائتلافیانو جاسوسانو او شیطانانو غوښتل چې ملاصیب ته صدمه ورسوي د ملاصیب کورنۍ پیدا کړي او د کورنۍ له لارې څخه ملاصیب پیدا کړي نو ملاصیب د دغو امنیتي ستونزو له کبله به غالباً مناسبه بللي وي چې له خپل قامیل څخه لېرې واوسي خو بیا هم ستا په خبره چې دا خو ډېره سخته وي محبت وي د اولاد نو زه بیا خپله چې د ملاصیب مرحوم هغه عزم ته ګورم او د هغه دریځ ته ګورم غرور ته یې ګورم شاهد هغه دا فکر کړي وي او ان شاءالله چې دا به ریښتیا هم وي چې دغه نور خلک

له خپل فامیل او بچیانو څخه لېري دي څوک په گوانتنامو کې پراته دي څوک په باگرام کې پراته دي څوک د قندهار په جيلونو کې پراته دي څوک د بحر په جزېرو کې پراته دي څوک د نورو گاونډيو هېوادونو په ځورونکو زندانونو کې د اسارت شپې ورځې سبا کوي آيا هغوی خپل فامیل خپل مور پلار او اولاد نه لري؟ نو شايد ملاصیب همدا فکر کړی وي او بله يوه خبره به دا درته واضحه کړم چې ملاصیب په ټول تاريخ کې يو ځل گاونډي هېواد پاکستان ته سفر کړی چې هغه هم دده سترگه شهیده شوې وه او د تداوي له پاره تللی و او نه هم دا د اسلامي امارت د واکمنۍ پرمهال تللی و، که څه هم د پاکستان له خوا په کراتو مراتو له ملاصیب څخه د ياد هېواد سفر غوښتنه شوې خو ملاصیب يې غوښتنه نه ده منلې او نه هم په دغه وروستيو وختونو کې چې ده ته کوم تکليف او مريضې ورته لږېدلې وه يا هغه په ظاهري اسبابو ددې وړ وه چې ددې تداوي وشي او ددې ايجاب يې کاوه چې بايد خارج ته سفر وکړي خو ملاصیب نه دی تللی ده به ويل چې د نورو افغانانو دلته تداوي او د مرضونو علاج کېږي خو زمونږ دې هم دلته تداوي وشي او دا ملاصیب يو بل افتخار هم و چې نه يې اولاد وليده او نه يې کوم گاونډي هېواد ته سفر وکړ، ويل کېږي چې يو ځل يې د ستلايت تليفون له لارې يې له خپل ورور او خپل فرزند ارجمند مشر- زوی مولوي يعقوب سره خبرې کړي دي نورې خبرې هم نه دی شوي.

۱۱ — محترم عزيزي صيب په پای کې که راته ووايست چې په خپلو سترگو مو لوی ملا صيب څو ځلې ليدلې؟ او که کومه جالبه خاطره يې لري چې په خپلو سترگو مو ليدلې وي له ليدونکو او اورېدونکو سره يې شريکه کړې؟

جواب: الحمدلله ملاصیب څلور ځله ماليدلی، يو ځل قندهار ته د لوگر د اطلاعاتو او کلتور د مسئول په توگه زه تللی وم د قندهار په مېلمستون کې د علماءو يو وفد و ملاصیب ورسره ناست و،

دوهم ځل چې د کابل چهارسياب ولسوالۍ نيول شوې وه او کابل لا نه و نيول شوی لوگر ته ملاصیب دوه ځله راغی ددغو خطونو مشرانو سره يې مشوره کوله چې کابل موږ څنگه ونيسو؟

هلته مې هم ليدلی خوشبختانه له ملاصیب سره مو په يوه موټر کې يوځای تر غزنی پورې سفر هم وکړ او بيا قندهار ته.

او بل ځل مو له هغه نه مخکې چې د قندهار د محاکمو له پاره يې له ټول افغانستان څخه درې درې تنه علماء کرام ورغوښتي و نو د لوگر څخه د علماءو د خدمت په وفد کې زه هم وم نو هلته هم ما ملاصیب او حاجي معاون صيب او دا نور ځينې ملگري وليدل، مرکه هم اوږدېږي او نوره به يې پای ته رسوو، يو جريان به له ناسو او ملگرو سره شريک کړم ما په نېر امارت کې په ننگرهار ولايت کې د اطلاعاتو او کلتور رياست کې دنده تر سره کوله نو هلته بيمار شروع و امريکايانو ډېر سخت بيمار کاوه نو دغه عام خلک چې و له دولتي ځايونو څخه ټول وتلي و او د سرشاهي په نوم يو کيمپ و هلته ټول ميشت شوي و د بيمار له وېرې نه نو بيا د بي بي سي يو خبريال چې غالبا د سعادت په نامه و دا راغلی و نو موږه هم ورسره ولاړو خو زه ورته ډېر متوجه نه شوم لږ لېرې ولاړ وم نو دغه خبريال د بي بي سي پښتو سرويس خبريال و له خلکو يې پوښتنې کولې چا به څه او چا به څه ورته ويلې خو يوې ماشومې څخه يې پوښتنه وکړه چې دلته امريکايان بيمار کوي او غواړي دلته راشي په اړه يې څه وايي؟ نو ماشومې څه ښېرا وکړې چې امريکايان دې خدای تبارک کړي خدای دې رسوا کړي هغوی بيمونه اچوي په موږ باندې موږ ښېرا ورته کوو تقريبا چې د اوو اتو کالو ماشومه وه بيا هغه خبريال ورته وويل چې امريکايان وايي اسامه موږ ته تسليم کړی کته او چې اسامه موږ ته تسليم کړی نو دغه موضوع خو نور حل کېږي بيمار به نه کېږي نو هغه ماشومې ورته وويلې چې نه ولې هغه خو مسلمان ده ولې يې کافرانو ته په لاس ورکړو؟ وای خو بيمونه درباندي اوږې ماشومې ورته وويل ودې اوږې، دغه مرکه بيا له بي بي سي څخه نشر شوه او په هاغه وخت کې يې موږ ته هم چندان تفاوت نه درلوده خو مال څه خبرې يې وکړې دا مرکه بيا مرحوم ملاصیب اورېدلې وه له بي بي سي څخه سبا ته له مخابري لارې ننگرهار ته حال رالېږلی و د وزيرانو د شورا مرستيال مولوي عبدالکبير صيب چې د جلال آباد والي هم خبر يې ورته رالېږلی و چې دغې ماشومې دا خبرې له بي بي سي سره په مرکه کې کړي دي دا ماشومه پيدا کړه او زما له خوا نه ورته يولک روپی انعام هم ورکړه نو چې کله دا خبره منځ ته

شهيد منصور د ميراني، شجاعت او مردانگي تاريخ جوړ کړ!!

م - مبصر

په داسې يوه حالت کې چې د صف د انشعاب او پاشل کېدو اندېښنې تر بل هر وخت ډېرې مطرح وې، منصور رحمه الله په همدې سخته شېبه کې د علماء کرامو پر صف د لوی خدای يوه بې ساري پيرزوينه وه.

نن د هغه په شهادت کلونه اوږي، خو د لاس نښې يې لاهم ددې ستر صف په هر کونج کې ښکاري.

هغه رحمه الله د مبارزې په تاريخ کې يو نه تکرارېدونکې خبره وه.

هغه که به هر لوري ته مخ کړ، رقيبانو يې مخه نه لیده. بس تابه ويل تقدير ټولې مېرې د همدې عظيم شخصيت د غوښتنو په اساس قطار کړې دي او يو بشپړ هيواد د همدې د مټو په محور جوړلي.

د هغه رحمه الله څو بعدي شخصيت دده رقيبان حيران کړي و، چې اخر په کوم ميدان کې ددې اوسپنيز سړي په وړاندې ودرېږي.

هغه په جگړه ييز ډگر کې د يوه تکره قومندان بله غوره کړې وه او په سياسي ميدان کې د يوه پياوړي ډيپلومات په حيث لوبېده.

منصور رحمه الله په يوه تر ټولو ناهيلې شېبه کې د امارت (عامت ته اوږه ورکړه، خو د يوه هڅاند رهبر په څېر يې د صف د کشرانو او مشرانو هيلې وغوړلې.

هغه رحمه الله خپلو دوستانو ته يو ښه ملگری ثابت شو او د نا اميدۍ په اوج کې يې هغوی په لوړه حوصله د ځان تر څنگ ودرېدل، مگر پر رقيبانو د تلدر په څېر پريووت او د صف د انشعاب ناولې فکرونه يې د هغوی له اذهانو ومينځل.

د وطن دا عظيم بچۍ د نړۍ منافقت له موږ وخور، خو يو عظيم تاريخ يې شاته پرېښود.

هو! د ميراني، شجاعت او مردانگي تاريخ.

راغله موږ هم ورته متحير شو اوس به دا څرنگه پيدا کوو؟ نو دلته چې دا کوم کسان نېردي و دا مو هم له خانه سره واخيستل او د سرشاهي کيمپ ته لاړو هلته مو پوښتنې پيل کړې چې دلته پروڼ يوې ماشومې مرکه کړې وه هغه چېرته وه؟ هغه چا ويل هلته ده او چا ويل هغه خيمه کې ده خو بالاخره هغه مور او پلار يې وډار شول چې هسې نه کومه خطرناکه خبره نه وي ترېته شوي ماشومه يې را څخه پتوله بيا موږ ورته وويل چې هيڅ د تشويش خبره نه شته موږ راغلي يو څه مواد ورکوو خو بيا يې هغه ماشومه راپيدا کړه، هغه ما په خپل موټر کې له خانه سره کښېنوله او د ننگرهار والي صيب ته بوتله بيا هغه ورته وويل چې تا دغه مرکه کړې ده نو د هغې په انعام زموږ امير يو لک روپۍ انعام درته مقرر کړی دا به له خانه سره ساتې بيا مولوي صيب دا خبره هم ورته وکړه چې دلته زموږ په دغه کيمپ کې څومره ښځې دي ددې ټولو په سر ته مشر شوي دومره باغزوره او با احساسه ماشومه وه نو د ملا صيب دغه ظرافت او دغه توجه وه له ولس سره نو دا هغه شيان دي چې ما هغه بله ورځ هم د ثالث عمر په نوم کتاب له ليکوال سره خبرې کولې چې د ملا صيب مرحوم رحمه الله په هره يوه غټه او وړه موضوع ځانگړې کتابونه ليکل کېږي، نو الله تعالی دې په ملاصيب رحمه الله باندې رحمتونه نازل کړي او الله تعالی دده دغه ټولې سعې او کوششونه او دغه مېړانې او اتلولۍ يې چې کړي الله تعالی دې قبولې او منظورې کړي او دغه اوسنی نظام او حرکت چې ده ان شاء الله د کاميابۍ په ساحل کې ده نوره هم بريا او کاميابي ورته غواړو له تاسو څخه هم منته محترمو لوستونکو! د افغانستان اسلامي امارت پرمهال د اطلاعاتو او کلتور رياست مسئول او د فرهنگي چارو کميسيون اوسنی مسئول الحاج مولوي عتيق الله عزيزي و چې د مرحوم عاليقدر امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد نورالله مرقده په اړه يې له مونږ او تاسو سره د سترگو ليدلي جالب مالومات شريک کړل له ملتيا مو منته

تر ټولو سخته جمله "بنځه دې هم راولم" نو ځکه به څاروالان خپله سزا ويني؟

احمدالله څرگند

په دغه دهليز کې ۱۸ اطاقه دي او په هر اطاق کې ۹ يا لس نفره دي. په شپه او ورځ کې دوه ځله د تشناب نوبت رسيږي، نو اوبه او خوراک ډېر مه کوه.

که د اوداسه ضرورت وو، په دغه طشت کې ئې تازه کوه، خو اسراف به نه کوي.

که د پښتورگو يا مثاني مشکل لري نو له خالي بوتلونو استفاده وکړه، بې نوبته دي تشناب ته نه پرېږدي.

او له کارمندانو سره جواب مه وايه ډېر بې آبه خلگ دي.

يو بل نفر کرار په غوږ کې را ته وييل، چي له جاسوسانو سره هم پام کوه.

شپږمه ورځ ئې و غوښتم. ډنگر ځوان د دهليز له دروازي سره ولاړ وو، په سختۍ سره ئې پښتو ويل. تر لنډ روغې وروسته ئې را ته وييل چي زه ستا څارنوال يم راځه راپسې. د تحقيق تر اطاق پوري مي په لار کې ځني وغوښتل، چي اطاق ډېر يخ دى، کارمندان کمپله نه راكوي، ته يوه دانه ورځه راواخله. په مسكا ئې راته وييل، "ته په دوزخ كې آيسكرېم غواړې."

له دوو دهليزونو تېر سوو، يوه ساره اطاق ته ئې داخل كړم. مخامخ پر چوكۍ راته كښېناست. دوسيه يې خلاصه كړه. له لږ څنډ وروسته پرته له دې چي راته وگوري وئې ويل، "كوزده هم لري؟" ما ويل هو. د اظهاراتو خالي پاني ئې له دوسيې را ايستې او په ترڅه لهجه ئې راته وييل، "گوره دروغ به نه راته وايې كه نه بنځه دي هم دلته راولم!"

هلته زه پوه سوم، چي ولې څارنوالان وژل كيږي...

په رياست نوډ کې مې ۱۵ ورځې تېرې کړې وې، خو پنځه ورځې کېدې چي تحقيق ته ئې نه وم ايستلى. د اطاق ملگرو به ويل چي تحقيق دي پاى ته رسېدلى دى، يا به دي چهل ته يوسي او يا به دي پر عمومي جاده ايله کړي. يو وردگ ځوان، چي مخکي هم يو ځل بندي سى وو راته وييل، "په موټر کې مو وړي، که ئې راسته خوا ته ورگرځولې خلاص سوې او که ئې موټر چپ خوا را وگرځاوه نو د چهل کشکي ډوډى، حتيا درباندي خوري."

اوولسمه ورځ سهار شاوخوا لس بجې وې د کوتې ور خلاص سو، زه ئې را و ايستلم. مخصوص اسماني رنگ کالي ئې راڅخه وکښل او خپلي شخصي جامې مو واغوستې. توري کڅوړې پر مخ کش، لاس تړلي ئې موټر ته پورته کړو، غالباً ۷ نفره وو. د کوتې له راوتلو بيا موټر ته تر ختلو پوري مي په زړه يو الله خبر وو، چي کومي خوا ته به مو وگرځوي، جادې ته که تيارې ته؟ د موټر له حرکت سره مي د زړه درېى زياتېدې، دوې دقيقې نه وې تيري سوي چي موټر چېي ته خوا ته و گرځېد.

يو ساعت وروسته ئې په تور بخونه سرو جامو کي يو کوچني اطاق ته دننه کړم. په دغه درې متره اوږد او دوه متره پلن اطاق کې زه نهم نفر وم. په کوټه کې يو شل لېتره د اوبو ترموز، يو پلاستيکي طشت، څو خالي بوتلونه هم پراته وه. هلته په لومړي ځل پر اړخ خوب کولو ته مجبور سوم. له معرفت وروسته د اطاق مشر له ځينو مقرراتو هم خبر کړم:

یادونه: هغوی چې له خپل امتیزي مقام ناسمه گټه پورته کوي، له سیاسي او غیر سیاسي بندیانو سره بد اخلاقي او تشدد کوي او له انساني، اسلامي حدودو تیری کوي، حتیاً پوهیږي چې د دغه عمل عکس العمل به څومره سنگین او خط ناک وي.

نوا مخکې له دې چې له بل چا سره حساب کوې اوغ واپې قانون پلی کړې، لومړی له ځان سره حساب وکړه، خپله میرمن، بچیان، کورنۍ در په یاد کړه او بیا له هر بندي او ځوان سره تحقیق وکړه ترڅو د هغه درد او حقوق در په زړه وي که دا کار ونکړې حتیاً به پښیمانه شي مگر د پښیمانی لپاره به وخت ونلري.

بله خبره: افغانان هرڅه منی خو ظلم، سپکاوی نه مني که نه یې منې له روسانو او هم غریبانو پوښتنه وکړه چې دغه غیرتي او انتقام اخیستونکی قوم ولي ورسره جنگیدو؟

د افغانستان دننه جنگي مجرمین څوک دي؟

ویل شوي! د افغان حکومت د عدلیې وزیر (فضل احمد معنوي) او خارجه وزیر (محمد حنیف اترم) د نړیوالو جنگي جرمونو محکمې سره غواړي افغانستان کې په جنگي جرمونو ککړ کسان دغه محکمې ته معرفي اوسحاکمه کړي.

پوښتنه دا ده چې اوس جنگي مجرمین څوک دي؟ ایا په هیواد کې د جنگي جرمونو لپاره کوم معین او واضح تعریف لرو؟ د بهرنیو قواوو تر وتلو وروسته څنگه دا انگیزه پیدا شوه چې په جنگي جرمونو کې بحث وشي؟ ایا په جنگي جرمونو کې بهرنیان ککړ دي که داخليان؟ په دغه اړه به شفافه څیړنه او بحث څوک رامینځ ته کوي؟

اخي پوښتنه! ایا د نړیوالو جنگي جرمونو محکمې تر اوسه د نړۍ په کچه کوم جنگي مجرم یا کوم دیکتاتور ملت وژونکي مشران او نظامیان چې د خپلو لسونو یا نورو هیوادو په جنگي او جنایي سیاسي جرمونو کې تر غوړونو ککړ او ملوث دي کوم یو یې محکمه کړی، که محکمه کړی یې وي نو کله چیرې او څنگه؟

افغانان باید د بهرنیو وتل په نیک پال ونیسي!

امریکایانو بالخصوص رئیس جمهور جوبایدن ښکاره وویل چې دغه جگړه مونږ ته سخته زیاته تاواني تمامه شوي، هغه په حقیقت کې امریکایې پوځ ته نجات ورکړ، بلکې د امریکا اقتصاد او امن ته یې نجات ورکړ، د جوبایدن اوسنی سیاست د بل هر امریکایې مشر په پرتله حکیمانه او رغوونکی بللی شو.

جوبایدن غواړي نړۍ کې د امن یو حالت رامینځته کړي چې دا د امریکایې ولس په څیر هم ده او دا سبب دی چې له افغانستانه یې ټول قوتونه پرته له قید او شرط ویتلو لږۍ شروع کړه.

نو مونږ افغانان هم باید دغه وتل یو مثبت او ښه گام وبولو چې الحمدلله ددوی په وتلو سره مو خپلواکی ملي حاکمیت ترلاسه کړ اوس خبره دا ده چې خپلمنځي مسائل سره په عجله حل او د یوه ارام او سوکاله افغانستان د جوړیدو شاهدان اوسو او هرډول مغرضو حرکاتو ته چې ملي او دیني هویت ته زیان رسوي مخه ونیسو او پر خپلو شخصي-غوښتنو زیات ټینگار ونکړو یو بل ته معقول اړین تنازل وکړو.

ملي مصالحه رامینځ ته کړو یو نوی ملي، اسلامي باب قایم کړو او دغه زرین فرصت له لاسه ورنکړو.

اسلامي ښوونه او روزنه

ليکنه شفيق الله بهير

د اسلام په نامه سر ښندونکی نسل بايد د تل لپاره د اسلامي تاريخ يو ځانگړي او مشخص اړخ ته په خاصه توگه پاملرنه وکړي، ځکه چې د تاريخ دغه اړخ د اسلامي ښوونې پر څرنگوالي او نوعيت باندې يو خاص اثر لري، نو له همدې کبله په کار دی چې د اسلامي ښوونې توغ وچوتونکي که په هر هيواد، وخت او زمان پورې اړه لري د تاريخ په دغه اړخ ژور فکر وکړي.

د تاريخ دغه اړخ ددې ستر حقيقت څرگندوونکی دی چې اسلامي ښوونه د الهي کتاب (قرآن کریم نبوي احاديثو) د تعليماتو په رڼا کې يو وخت داسې بې مثاله او غوره نسل روزلی و، چې ساری يې په اسلامي تاريخ کې څه چې په ټول انساني تاريخ کې هم نه موندل کېږي، نو له همدغه ممتاز نسل څخه زموږ مراد د رسول الله صحابه کرام دي، د صحابه کرامو رضوان الله عليهم اجمعين معلم او ښوونکی رسول الله ص و، نو له همدې کبله د اسلام په مقدس دين کې د اسلامي ښوونې او روزنې مدرسو او معلم يو ځانگړی امتياز لري، الله تعالی علماء کرامو، معلمينو او مدرسينو ته خورا ستر مقام ورکړی دی، هغه دا چې الله ج په قرآن کریم کې ربانين نومولي دي او فرمايلي دي.

ولکن کونوا ربانين بما کنتم تعلمون الكتاب وبما کنتم تدرسون (سورة ال عمران، ایت ۷۹)

ژباړه: او ليکن شئ تاسو عالمان روزونکي په سبب ددې چې تاسو ياست چې خلکو ته د کتاب (د شرعي احکامو) ښودنه کوئ او په سبب ددې چې تاسو د کتاب الله تدريس کوئ.

امام بخاري رحمه الله ددې آيت په تفسير کې ويلي دي، په تحقيق سره رباني هغه چاته ويل کېږي چې په کوچنيوالي کې د خلکو روزنه او تربيه کوي مخکې له دې چې هغوی ستر شي لکه

څرنگه چې ابن عباس رضی الله عنهما ويلي دي، معنا د رباني دا ده چې تاسې حلیم عالمان اوسېږئ،

امام طبري په تفسير جامع البيان کې د پورتنی ایت تفسير داسې کړی دی.

تاسې حکيمان عالمان شئ يا په بله معنا عالمان متقيان شئ بيا يې ورپسې ليکلي دي چې په فقه او حکمت پوهه عالم له هغو مصلحتينو څخه دي چې وگړي د هغوی په چارو کې په تعليم او ښېگړې وړښودلو سره تربيه کوي او هغوی هغه څه ته دعوت کوي چې د هغوی لپاره گټور وي، په همدې اساس رباني هغه څوک دی، چې هغه په علم، فقه، سياست، تدبير او د خلکو د چارو په سمون پوره وي او ترسره کوي يې، او هغوی ته د هغه څه ښودنه کوي چې په دين کې هم گټور وي او په دنيا کې هم.

په همدې اړه امام غزالي رحمه الله په خپل کتاب احياء علوم الدين کې ليکلي دي، هغه څوک چې عالم شو او په خپل علم يې عمل وکړ او نورو ته يې درس کړ نو دده د عظمت ستاينه په اسمانونو کې کولی شي، ځکه چې داسې عالم د لمر په شان دی چې نورو ته رڼا ورکوي او په خپل ذات کې منور وي، او د هغو مشکو په څېر دی چې نورو ته هم خوشبو ورکوي او په خپله هم خوشبويه وي.

له همدې امله د ښوونې او روزنې دنده خورا عظيمه دنده ده، هغه څوک چې الله تعالی يې د خلکو معلم وگرځوي هغه ته يې عظيم امانت ورسپارلی دی، ځکه چې دا د ټولو انبياء عليهم السلام دنده وه او هغوی ټول ښوونکي او معلمين مبعوث شوي دي، لکه څرنگه خاتم النبيين محمد صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي، په تحقيق سره زه ښوونکی ليرلی شوی يم، دغه راز نبي عليه السلام د تعليم او تعلم عظيمه دنده په مرتبه کې د جهاد في سبيل الله سره برابره ښودلې ده او فرمايلي دي: څوک چې زما دغه جومات (مسجد النبوي) ته راشي او هغه نه راځي مگر ددې لپاره چې علم تدريس کړي او يا يې زده کړي نو داسې شخص د في سبيل الله مجاهد په مرتبه کې دی، يعنې په فضيلت او مقام کې.

نو د اسلام د بلنې او لارښوونې اصول چې په کوم کتاب کې موجود دي هغه اوس هم له موږ سره شته نو راځئ چې د تاريخ دغه اړخ ته ځانگړې پاملرنه وکړو تر څو خپل مسلمان ملت په سوچه اسلامي تعليماتو را ژوندی کړو.

په پوځي ډنگر کې

د ستر قائد پيغمبر ﷺ د برياوو لاملونه

ليکوال: جنرال محمود شيت

درېمه برخه

غوره عسکر

د غوره عسکر ځانگړنې:

د غوره عسکر او ټکره سپاهي ځانگړنې په لاندې ټکو کې رالندوو: ۱- راسخه عقیده. ۲- لوړ مورال. ۳- پیاوړی ضبط. ۴- پیاوړی اعداد او بدني ځواک. ۵- کاري تنظیم. ۶- ښه تجهیزات.

د غوره سپاهي لپاره هرڅای، هر وخت لپاره همدا خصوصیات دي، نو آیا د نبي عليه السلام صحابه هم په همدغو ځانگړنو او مزایاوو سره جوړ او برابر و؟ هغه چې موږ یې یو ځواکمن لښکر گڼو، آیا دوی پدغو خصوصیاتو کې څه اندازه له عربو مختلف و، کوم چې د دوی نسبت ورته کیږي، صحیح خبره داده چې پيغمبر صلی الله علیه وسلم هغه څوک و چې پدغو ټولو صفاتو او ځانگړنو سره یې د مسلمانانو لښکر ځواکمن وگرځاوه، هغه پدوی کې ددغو صفاتو راوستلو لپاره ډېرې هلې ځلې کولې، په همدې سره یې دوی داسې یو قوت او ځواک وگرځاوه چې څوک ورباندې غالب کېدلای نه شول. دوی لدې نه مخکې د نورو قامونو او قبایلو په څېر و، چې په دوی کې ځانځاني او انانیت ډېر غالب و، دوی د دسپلین، نظم او نظام په معنا نه پوهیدل، هیڅ کومه سالمه عقیده یې نه درلوده.

دا څه اسانه کار نه دی چې یو انسان دې د خپلو سرو او ملگرو ځوی او عادات له یو حالت څخه بل حالت ته په اړولو کې داسې ژر بریالی شي، مگر دا د الله تعالی مرسته وه او دده دغه کامیابي له هغه هم ډېر پورته او ستره واقعي معجزه گنل کیږي چې موږ یې تصور کوو.

د ځانگړنو تفصیل:

(الف) راسخه عقیده او ټینګ ایمان

کله چې صحابه رضي الله عنهم د پيغمبر صلی الله علیه وسلم په رسالت ایمان راوړ، دوی د خپل ایماني غیرت له مخې

دښمنانو سره جنگېدل، څو د الله تعالی کلمه هم لوړه شي، دوی له خپلې عقیدې څخه په دفاع کې په بشپړ باور او اعتقاد سره خپل کورونه، وطنونه، مالونه پرېښودل او ځانونه یې خطر ته واچول او همدې راسخې عقیدې حتی له خپلو اولادونو، خپلو خپلوانو سره جگړې اماده کړل.

د دین په لاره کې یې هرڅه ارزانه وگڼل او مصرف یې کړل، پلرونه له خامنو سره، وروڼه له خپلو سکني وروڼو سره او کورنۍ له کورنۍ سره ښکېل شولې، کله چې د اسلامي اصولو مخالفت راغی، نو بیا تورو سره جلا کړل.

ابوبکر رضي الله عنه له مسلمانانو سره و، ځوی یې عبدالرحمن له مشرکینو سره ملگری و، عتبه بن ربیع له قریشو سره ملگری و، خو ځوی یې حذیفه له مسلمانانو سره و. کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د بدر په ورځ د نیول شویو بندیانو په هکله له حضرت عمر رضي الله عنه څخه مشوره وغوښته، نو هغه وویل: زما رایه داده چې که چېرته ماته د فلانکي (قریب) اختیار راکړې نو زه به له هغه سر ووهم؛ حضرت علي ته د خپل ورور عقیل بن ابی طالب واک ورکړل شي چې له هغه سر ووهي او حمزه ته د فلانکي (چې ورور یې کېده) واک ورکړي، چې هغه ته سر قلم کړي، ترڅو الله تعالی ته معلومه شي چې د مشرکینو لپاره زموږ په زړونو کې هیڅ رحم نشته.

کله چې د عتبه بن ربیع مړی د بدر په ورځ په ځاه کې د غورځولو لپاره کشکول کېده، پيغمبر صلی الله علیه وسلم د هغه ځوی ته وکتل، هغه خفه غوندې و، رنگ یې وهلی و، نو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل: اې حذیفه کیدای شي ستا په زړه کې د خپل پلار په شان کې څه تېریږي؟ حذیفه رضي الله عنه ورته وویل: نه! قسم په الله اې د الله تعالی رسول، ما د هغه او د هغه په عاقبت کې هیڅ شک نه دی کړی، خو زما پلار د رایې،

زغم او فضيلت خاوند و، ما اميد درلود، چې الله تعالى هغه ته د اسلام هدايت وكړي، مگر ما چې هغه ته د اسلام كومه تمه وه، او څه چې ده ته ورسېدل چې دې په كوم كفر مړ شو، نو زه دې خبرې غمجن كړم.

په غزوة بني المصطلق كې عبدالله بن ابي د منافقينو مشر- كوينښ كاه چې د مهاجرينو او انصارو ترمنځ فتنه او جنگ راپورته كړي، رسول الله صلى الله عليه وسلم چې وليدل، فوراً يې د حركت كولو امر ورته وكړ، ترڅو د فتنې خبره نوره ونه پړسېږي، كله چې مسلمانان مدينې منورې ته رسېږي، نو د عبدالله بن ابي خوى عبدالله نبي عليه السلام ته راوراندې شو، له هغه څخه يې دخپل پلار د وژلو لپاره اجازه وغوښته، ځكه چې هغه د فتنې اور ته لمن وهله، خو پېغمبر صلى الله عليه وسلم هغه ته بښنه وكړه، خوى ته يې وويل: موږ هغه نه وژنو، نرمي ورسره كوو، او د هغه دملگرو له وجې چې له موږ سره دي، ښه معامله كوو. په غزوه بن قريشه كې يهودو د ابولبابه حاضرېدلو غوښتنه وكړه چې له هغه څخه مشوره واخلي، نو پېغمبر عليه السلام هغه ته اجازت وكړ، چې ورشي، كله چې يهودو هغه ته وويل چې: آيا هغوى د محمد خبرې ته غاړه كېږدي؟ نو هغه ورته وويل: هو، خو غاړې ته يې اشاره وكړه، لكه هغوى يې چې دې ته متوجه كول چې ټول به ذبح كېږي.

مسلمانان د ابولبابه په اشاره په هغه وخت كې پوه نه شول، خو هغه په خپله ډېر ژر احساس كړه چې د الله تعالى او دهغه پېغمبر سره يې ستر خيانت كړى، نو په ډېره پښېماني كې جومات ته لاړ، ترهغې چې ځان يې د مسجد نبوي ترستنې پورې وتاړه او ترهغې پورې هلته پاته شو چې الله تعالى ورته بښنه راولېږله. دمكې له فتحې نه څه موده مخكې ابوسفیان مدينې منورې ته راغى، هغه ام حبيبه ته ورغى، چې دده لور او دنيې عليه السلام مېرمن وه، خو هغې له خپله پلاره بستره ټوله كړه ځكه چې هغه ورته يو نجس مشرك ښكارېده، اگر كه هغه يې محبوب پلار هم و.

مسلمانانو د الله تعالى په لاره كې ډېر مالونه خرچ كړل، تردې چې ابوبكر رضي الله عنه چې يو بالاېوش يې درلود، هغې ته يې هم ځان بېغمه كړ، پداسې حال كې چې هغه اسلام نه مخكې ۴۰ زره ديناره درلودل.

كه دا راسخه عقیده او ټينگ ايمان نه وای، نو نور به څه و، چې هغوى يې داسې ښو كارونو او عملونو ته مجبورول. آيا هغه څوك چې عقیده يې يواځې د جاهليت خويونه، د انانيت تعصب او ځآنښودنې او فخر و، هغسې جنگېدلای شي لكه د عقيدې څښتنان؟!

يقينا يواځني خبره د مسلمانانو عقيدې كې وه چې دوى يې د لوړو اهدافو تحقق او په دفاع كې مرگوني جگړو ته چمتو كول.

(ب) لوړ مورال:

هر هغه لښكر او پوځ چې لوى شمېر كې وي، كارې تنظيم ولري، په قوي وسلو سمبال وي، كه چېرته لوړ مورال او روحیه و نه لري، دهغه هيڅ ارزښت نشته. په دويم نړيوال جنگ كې د ايتاليا لښكر برټولو خطرناكې او وژونكې وسله باندې مجهز و، دقيق نظم او دسپلين يې درلود، شمېر يې هم زيات و، مگر معنويات او مورال يې بابللى و، د جرمني پوځونو باندې دروند بار وگرځېد، د دوى ملاتړو پوځونو به هغه ځايونه چې د ايتاليانو تر تسلط لاندې و، دهغوى په اصطلاح: تسليم شوي ځايونه بلل، ځكه چې دوى به هر چېرته لږ غوندې رښتيا يا په وهم خطر حس كړى و، دوى به بدون د جنگه ورته ځايونه پريښى و. نو د دوى شتون او عدم شتون يو برابر و.

پېغمبر صلى الله عليه وسلم د بدر په ورځ له جگړې دمخه او بيا په منځ كې د خپلو ملگرو حوصله افزايي وكړه، دهغوى يې معنويات پورته كړل، ترڅو د قريشو د لښكر ډېروالى ته پروا ونه كړي، نو ځكه خو د مسلمانانو پدې تاريخي جگړه كې مورالونه لوړ و. حتى د تنكيو ماشومانو مورال بېخي پورته و، څنگه چې دا د عفرا دوو ځامنو لخوا د ابوجهل وژلو ته په تلوسه كې معلوم شو.

آيا د بدر په ورځ د مسلمانانو برياليتوب امكان درلود، دغسې د احد نه يوه ورځ وروسته د مشركانو پسې اخيستل، په احزاب كې دهغوى ثبات او استقامت، په تبوك جگړه كې د هغوى اقدام، امكان درلود، كه هغوى لوړ مورال او روحیه نه درلودای؟

څنگه چې پېغمبر صلى الله عليه وسلم د خپلو ملگرو د مورال او جتولو لپاره له مختلفو لارو چارو كار اخيست، دغسې يې د خپلو دښمنانو د مورال ماتولو لپاره هم له هرې حربې، طريقې او

مناسبت څخه کار اخیست. د حدیبي، د عمره قضاء او د تبوک جگړې د ډگرونو نه وې بلکې د معنویاتو وې.

د عمره القضاء پېښې د مکې خلکو زړونه خلاص کړل، ځکه چې مورالونه یې مات شول بیا د مکې فتحې د مکې دروازې ورته خلاصې کړې.

لکه څنګه چې د تبوک جگړې په نتیجه کې د روم لپاره یو روحي او نفسیاتي مرګ و، پدې سره عربو ته معلومه شوه چې له روم سره جګړه کولای شي، لدې نه مخکې خلکو دا گمان کاوه چې له رومیانو سره جګړه ناشونی کار ده.

پېغمبر صلی الله علیه وسلم په ټولو غزواتو کې د خپل دښمن معنویات په نښه کول، بلکې د معنویاتو ماتولو لپاره یې له هغه ډېر کار کاوه کوم چې د مادي ځواک ماتولو لپاره به یې کاوه ځکه چې هغه به هر وخت تمه درلوده چې دښمنان یې بغیر جنگه سمې لارې او هدایت ته راوگرځي، د هغوی ژوندي پاتې کېدلو کې یې دا ټینګار و، چې اسلام راوړي، دعا به یې کوله: اللهم اهد قومي فإنهم لا یعلمون. اې ربه زما قوم ته هدایت وکړې ځکه چې هغوی نه پوهیږي.

د نبي علیه السلام اکثریت غزاګانې د معنویاتو جگړې وې چې په نفسونو او زړونو یې مستقېما اغېز کاوه، د زیانونو جگړې نه وې چې د خلکو روحونه واخلي او دولت ترلاسه کړي.

پکار ده چې موږ دلته د مسلمانانو تقدیر او برخلیک باندې د باور او اعتماد اثر هېر نه کړو چې هغوی په تقدیر د ایمان له وجې په پوره زړورتیا سره هر ډول خطرونو ته د وړاندې کېدلو خپل مورال لوړ ساته. ځکه چې تقدیر حتمي پېښېږي، او شهید به جنت ته ځي، یقیناً د دوو غوره خبرو پېښېدل: چې یو نصرت او بل شهادت حتمي و: قُلْ هَلْ تَرَبُّونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ. الآية. دوی ته ووايه: "تاسې چې زموږ په باب کوم شي ته سترګې په لاره یاست، هغه له دې پرته بل څه دی چې له دوو ښېګڼو (برایلتوب یا شهادت) نه یوه ده. او موږ چې ستاسې په باب کوم شي ته سترګې په لاره یوو، هغه دا دی چې الله په خپله تاسې ته سزا درکوي، یا یې زموږ په لاسونو درکوي.

(ج) پیاوړی نظم او ضبط:

مسلمانانو به د پېغمبر داسې اطاعت کاوه چې هېڅ حد یې نه و، دهغه حکمونه یې له کوم شک پرته، په پوره امانتداري او ټینګار سره ټکي په ټکي عملي کول، که څومره به هم حالات بېرني او مسؤلیت سخت و.

داسې څوک نه شته چې د مسلمانانو د نظم او ضبط ځواک پټ کړي، ځکه پدې کې بېلګې دومره دي چې اندازه یې نه کېږي او ځکه چې اسلام کې اطاعت د دین یوه برخه ده: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ) الآية. اې مؤمنانو! د الله تعالی او رسول او د هغو کسانو اطاعت وکړئ چې ستاسې څخه د امر خاوندان دي.

(د) مترقي اعداد او روزنه:

پېغمبر صلی الله علیه وسلم به د خپلو ملګرو د غشو ویشتلو او آس سواري په روزنه ډېر ټینګار کاوه، هغه صلی الله علیه وسلم به فرمایل: (من ترك الرمي بعدما علمه، فإنما هي نعمة كفرها). چا چې ویشتل له زده کړې وروسته هېر کړ، نو هغه د نعمت کفران وکړ.

پېغمبر صلی الله علیه وسلم د خپلو ملګرو په غشو ویشتلو او اسواري مسلسلې روزنې باندې هم اکتفا ونه کړه، چې موږ ورته په اصطلاح بدني روزنه او اعداد وایو، بلکې هغوی یې عملاً د تشکیلاتو په جوړولو، په گزمه کولو، د جگړې په مختلفو طریقو او د پیرې، ستر و اخفاء په لوازماتو وروزل، چې موږ ورته عملي یا کمانډويي روزنه وایو.

هغه په ټولو غزواتو د لارو څارلو لپاره خپل بېرني تشکیلات برابرول، ترڅو پدې سره دلېږدونکي لښکر حمایه او ساتنه وکړي او هم د دښمن ناڅاپي حملې مخنیوی وکړي. په بدر، احد او زیاتره غزواتو کې یې د صفونو په ترتیب سره جګړه وکړه، په غزه احزاب کې د خندق (کنډې) جوړولو شاته نورې دفاعي سترګونه او مورچلونه یې جوړ کړل، دغه راز په خندق کې یې خطري ځایونه او نقاطو په نښه کړل او د ساتنې لپاره لازم تدابیر ونيول.

بيا پيغمبر صلى الله عليه وسلم خلک د وسلو خوړولو لپاره وهڅول، وې فرمايل: په يقيني توگه الله تعالى په يوه غشي-درې کسان جنت ته داخلوي: جوړوونکی يې، چې په دغه نیک کار کې د ثواب او خير اراده لري. ویشتونکی او ویشتونکی ته برابر وونکی يې، نو ناسې ویشتل وکړی او سپرلي وکړی، که چېرته ناسې ویشتل کوی نو دا ماته له سپرلي کولو ډېر خوښ عمل دی.

د يهودو خلاف يې پيا د کلاگانو نيولو او ښاري جگړو ته مخه کړه، لکه څنگه چې د ابي سلمه رضي الله سړيې د سهار په وخت کې په بنو اسد حمله وروړه، پدې دواړو جگړو کې کاميابي په مټرقي روزنې باندې دلالت کوي. لکه څنگه چې به يې شپه او ورځ په سختو او اوږدو لارو کې قطعات او سړيې لېږلې چې دا دهغوی د سخت اعداد او روزنې لاره گڼل کېږي.

دا ټولې بدني او عملي روزنې ورسره شاقه (سختې) روزنې د مسلمانانو لپاره ښه مټرقي اعداد و، دوی يې پدې قادر وگرځول چې په مختلفو ظروفو او حالاتو کې وجنگېږي.

(ه) د لښکر منظموالي:

د مسلمانانو لښکر د مهاجرينو، انصارو او اکثره مشهورو قبائلي تازه مسلمان شويو څخه جوړ و، ددې معنا دا شوه چې: د مسلمانانو لښکر له ټولو عربي قبائلو څخه جوړ و، له يوې خاصې قبيلې څخه نه و، نو له همدې لامله د دوی کاميابي داسې نه وه چې ديوې قبيلې لپاره وياړ وي او بلې لپاره نه وي، لکه څنگه چې د يوه قام ماتې د دوی ټولو لپاره عار نه و، ځکه چې دا لښکر يواځې ديو قام څخه نه و، حتی يواځې د عربو هم نه و.

زه خو پدې عقیده یم چې دغه تنظيم او وحدت سبب يواځې د وحدانيت عقيدې اثر و، بل هيڅ شي پکې اغېز نه درلود، ټول قبائل او قامونه يې داسې وگرځول چې په اسلامي پوځ کې د مقاومت جذبه کومې خاصې ډلې او قبيلې پورې منحصر نه کړي، چې دې خبرې د جگړې کار ډېر اسانه کړ.

(و) ښه تجهيز:

مشرکان په لومړي سر کې په مسلمانانو د خندق تر غزا پورې په وسلو او تجهيزاتو کې برلاسي و، خو بيا قدم په قدم د مسلمانانو تجهيز او په وسله سمبالښت ښه شو.

دلته دا کفايت کوي چې موږ دمکې د فتحيې پرمهال د مسلمانانو کتيبه خضراء (شنه قطعه) په اړه کله واورو چې مشر-يې خپله نبي عليه السلام و او افرادو سره داسې تورې وې چې خالي غلطول پرې کېدای شول.

خدای مه کړه

مجاهده منحرف که دي افعال سي
د شهيدو ارمانونه به پيمال سي

د غرور او تکبر پر نيلي مه څه
د خدای در کې به دي رد کړي اعمال سي

د هدف لاره دي پام غلطه نه کړې
درېسي به د يتيم داه وېال سي

ځان تابع د مادياتو گوره نه کړې
هر کړدار به دي د تيرو په مثال سي

د فاني خوندونو حُب ته نظر مه کړه
هسي نه چې زړه دي گير په دغه جال سي

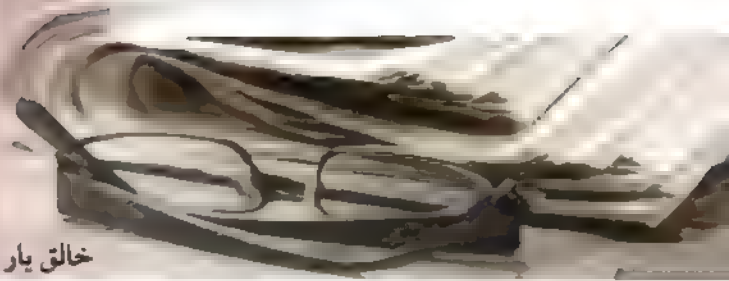
بغض، عناد او نفاق مه ساته په زړه کې
پر دښمنو کاميابي به دي محال سي

پښيماني په هغه ورځ بيا گټه نه کړي
چې حساب، کتاب مشهوده په مثقال سي

ګرانه لیکواله

او قدرمن شاعره!!

خالق یار احمدزی

د روانو ناخوالو رسنیز کول او د تاریخ حافظې ته سپارل یې، مسؤلیت دی چې باید ترسره یې کړي.

که د سیاسي لیکنو ترڅنګ، مهمې دیني لیکنې درته ارزښت لري، نو هڅه کوه دیني مطالعه دې پراخه وي او یواځې په کاپي پیسټ ګوزاره مه کوه.

پر دې وپوهیږه! هر شعر، نثر، کیسه او نورو لیکنو توکو کې چې د خدمت، ثواب او اصلاح موخه نه وي، نیت صفاء نه وي او د پیسو، شهرت او نورو امتیازاتو د ترلاسه کیدو لپاره کښل شوی وي، بې ګټې خواږي ده او نتیجه ترې لاسته نه راځي.

کوښښ کوه هره لیکنه له بشپړې څېړنې او ارزونې وروسته خپره کړي، ځکه د هرې لیکنې کره والی ستا د اصلیت او اعتماد برخلیک ټاکي.

که طنزیه توکي لیکي، هیله ده د یوه انسان انساني کرامت درڅخه تر پښو لاندې نه شي او دا د یوه متدین کس ځانګړنه ده چې باید ویې لري.

په سیاسي سوږو کې لیکنیزې کرښې دې باید په دروغو، عوام فریبي او د مقابل لوري په توهین او تحقیر ورتولې نه وي، حقیقت لیکه که څه هم د خلکو د پام وړ نه ګرځي..

کوښښ کوه خپلو کرښو کې د اسلام، هیواد او مقدساتو دښمنان وخت پر وخت افشاء او خلکو ته وښايي.

له هر ګوند، نظام او ډلې پورې چې ځان ترلی بولي، په ملاتړ کې یې تر حده زیاته غلوه او بیباکي مه کوه ستاینه یې همدومره پکار ده، چې په کې موجوده وي.

زما ګران لیکوال او قدرمن شاعره! غواړم نن دې په څو کرښو کې خپلو مسؤلیتونو ته متوجه کړم او خپلې ماتې ګوډې کرښې دې مخې ته کیږم، خو هیله ده، زما دا کرښه بې ادبي تعبیر نه کړي او تر پایه یې په سره سینه راسره ولولي.

قدرمنه قلمواله! الله ج پر تا زیاته پیرزونه کړې چې ته یې د ادب په ستوري بدل کړی یې او ولسونو ته د لیکنو له لارې د خپل فکر ښه رسونه او ترجماني کوي.

ته باید د دې کار د لاسه مخته بیولو لپاره ځینې کړنلارې په پام کې ونیسې تر څو ادبي ډګر دې په خدماتو لا ښکلی او رنگین شي.

تر هر څه وړاندې د خپلو کرښو په ترسیم کې د الله ج رضاء او د ولسونو پوهاوی خپله موخه وګرځوه او له ناوړه افکارو، عقاید او خیالاتو د هغوی د مخ اوښتو پلانونه وسنجوه.

په خپلو کرښو کې دې د اسلامي عنعناتو او رواجونو ښه څلونه کوه، د مشرانو تاریخونه راسپړه، د خپلې جغرافیې په هکله ولسونو ته مالومات ورکوه، د ساینس او تکنالوژي له مهمو پېښو یې خبروه، د پښتو ادبي ژانر په هکله ورته څېړنیز توکي برابر وه، او د خاورې د مالکیت او له دین، ناموس او مقدساتو څخه د دفاع احساس ورکوه.

هڅه کوه، هره کرښه دې د خپلو همفکرو لپاره رغوونکې، مثبتې او اصلاحی ښه ولري او د دې ترڅنګ د دین او وطن د پټو او ښکاره دښمنانو تخریب هم په کې نغښتی وي.

په ټولنه کې هغه ناخوالې، ستونزې او مشکلات تل را برسیره کوه، چې خلک ورسره لاس او ګریوان دي او ترڅنګ یې د مسؤلینو او مشرانو د تشویق او هڅونې لپاره د ځینو رغوونکو چارو خبرونه هم رسنیز کوه.

د شعر ليکلو لپاره له سندرو او بياکه سرودونو اوريدو ډډه وکړه ځکه دا کار دې ټولې هڅې يې برکته او بې اغيزې کوي.

هر شعر دې له هر څومره ښه جوړښت سره هغه مهال د تقدير وړ ده، چې په يوه سپېڅلې روحیه او مثبت فکر ليکل شوی وي، د سترگو، قد او خال او ښايستونو په هکله ننې او پروني شعرونه دې نه يواځې داچې د سختې غندنې وړ دي، بلکې د ولسونو په ځانگړې توگه، تنکيو ځوانانو د بې لارۍ او بې بندوباريو ته د هغوی د هڅولو لامل هم جوړېږي.

مدرسي

شملي د مدرسو ځوان سماء ته ور سيږي
ښکلا د دېوالونو يې طوبا ته ور رسيږي

يو سړي په اسمان کې دی او بل سړي په ځمکه
سند يې محمد رسول الله ته ور رسيږي

سيد هم ترې محروم دی چې دنيا باندې مين وي
ميراث د پيغمبر طلب ملا ته ور رسيږي

تر څو چې پاک قران وي مدرسه به نه ختمیږي
رڼا به يې څلور کونجه دنيا ته ور رسيږي

بسمله مدرسه د دې دنيا حوض کوثر ده
اوبه د دې کوثر کله هر چاته ور رسيږي؟

د احساساتو پرمهال هيڅ هم مه ليکه، کله دې چې فکر او دماغ آرام وه او له تشويشونو، اندېښنو او غمونو لرې وې، نو قلم دې څرخوه.

هڅه کوه خپل مهم کالمونه، ليکنې، شعرونه او ټول ليکنيز مواد جمعې بندي کړې او که اړينې وې، نو تر هر اړخيزې بيا ارزونې وروسته يې چاپ کړه.

د ټولنيزو رسنيو لپاره لنډې ليکنې تياروه، ځکه اوږدې ليکنې د خلکو د پام وړ نه وې؛ هو! که اوږده ليکنه هم وه، نو بايد دومره جالبه وي، چې لوستونکی په کې ترپايه د ستريا احساس ونه کړي.

د هرې ليکنې په تړاو سرچ، لتون او پراخ پوښښ کوه او د خپلو خيالونو له مخې يې مه ليکه؛ ښه به وي چې مهمې ليکنې دې ماخذونه له ځانه سره ولري.

د ټولنيزو رسنيو څارونکي نه؛ ليکوال له ځانه جوړ کړه، که د نورو کرښې لولې نو په دې فکر يې هم لوله چې ترې ددغه هنر "ليکوالي" زدکړه وکړي.

په مجالسو کې د علماوو لخوا مهمو مسائلو، د سپينږيرو تاريخي او ارزښتناکو خبرو او د برجسته شخصيتونو مهمو ويناوو ته خپلو ليکنو کې ځای ورکوه.

په ليکنو، شعرو او نورو ادبي پنځونو کې له غلا، نقل او نورو هغو اقداماتو ډډه کوه چې سبا دې له امله اصليت خدشه دار کېږي؛ دومره وليکه څومره دې چې زده وي، د پرديو کرښو پټول له سړي ليکوال نه شي جوړولای.

شاعرانو ته:

شاعران د شعر ليکل تر الهام او تخيل پورې تړلی بولي، خو که تاته دا تعريف د منلو نه وه او په خپل عزم دې کړۍ سره نښلولې نو بايد د قافيو جوړښت، شعري وزن، روايتيا او جالبيت ته يې ښه پام وکړې او ترڅنگ يې بايد ستا شعر يو روښانه پيغام له ځانه سره ولري.

شکر او اسلامي لارښوونې!

بشیر

ابوهريرة، حضرت ابو سعيد خدری او نورو صحابه وو رضی اللہ عنہ څخه د الفاظو په کم اختلاف سره لاندې روایت شوی دی:

عن ابی سعید الخدری قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من لم يشكر الناس، لم يشكر الله وفي الباب عن ابی هريرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من لا يشكر الناس لا يشكر الله. (قال الترمذي هذا حديث حسن صحيح)

ابی سعید خدری رضی اللہ عنہ وایي: رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرمایلي: څوک چې د خلکو شکر نه ادا کوي هغه د الله تعالی شکر هم نه اداء کوي. او په همدې باب کې د ابوهریره رضی اللہ عنہ د روایت ترجمه ده وایي: رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرمایلي: څوک چې د خلکو شکر گزار نشي هغه د الله تعالی شکر گزار هم نشي کیدای. امام ترمذي رحمۃ اللہ علیہ وایي: دا حدیث حسن صحیح دی. او په دې باب کې د ابوهریره، اشعث بن قیس او نعمان بن بشیر رضی اللہ عنہ څخه هم احادیث روایت شوي دي.

پښتو کې د شکرې اداکولو لپاره «مننه» لفظ کارول کېږي په ویلو او لیکلو دواړو کې دود دی او نن سبا هر ځای، او هر چیرې د هرې دویمې او دریمې خبرې وروسته یې خلک کاروي او په خاصه توګه مسیجونو کې یو بل ته د پیغامونو په لیږلو. رالېږلو او ترلاسه کولو «مننه» کلمه زیاته لیکل، ویل او کارول تقریباً یو دود یا فیشن ګرځیدلی دی تردې پورې چې د سټیج په سر ویناکوونکي، په لارو، موټرو او موبایلو کې د اعلاناتو خپرولو پرمهال هم په پای کې لازماً «مننه» لفظ راوړل دود دی، په دفترونو کې مامورین که هغه نارینه دي او که ښځینه له خولو څخه به یې ته «مننه؛ مننه او یا تشکر، تشکر» الفاظ اوري، ډیر ځلي دا درک هم څوک نشي کولی چې دا د چا څخه مننه یا تشکر کوي او په څه وجه یې کوي؟

خو په تشکر، تشکر یا مننه؛ مننه... رږدې بشریت هغه ذات څنګه هیږولی شي کوم چې فی الواقع د شکر اداء کولو مستحق دی، یعنې شکر اداء کول د هغه حق دی؛ زموږ مراد دکائنات د څښتن ﷻ شکر اداء کول دي، ځکه یواځي هغه ذات د شکر اداء کولو حقدار دی، خو د انسانانو شکر گزار انسان د خپل څښتن ﷻ شکر گزار هم ګرځي؛ په حدیث شریف کې تیر شول چې من لم يشكر الناس لم يشكر الله څوک چې د انسانانو

هو! بیشکه د منعم (نعمت ورکوونکي) شکر اداء کول یو باطني او فطري عمل دی، انسان خپل عقل او فطرت ته په رجوع کولو سره دا حقیقت درک کولی شي چې هر کله هغه ته د کوم چا لخوا کوم نعمت ورکړل شي او یا څوک هغه ته کوم خدمت ترسره کړي (که څه هم هغه خدمت یا نعمت کوچنی څیز ولې نه وي) له امله یې باید د نعمت ورکوونکي او ترسره کوونکي شکریه اداء کړي او د هغه د زیار ایستلو او مهربانۍ څخه دي قدر دانې اومنه وکړي، ځکه ناشکري پخپله د ډیرو نعمتونو څخه د محرومیت سبب ګرځي، د نعمتونو د زوال لامل کېږي، د ناشکري په وجه خیر پورته کېږي همدا راز د احسان، شجاعت او ایثار ختمیدو سبب هم ناشکري کیدای شي او هر چې د منعم د شکرگزاری پایلې دي هغه بیشکه لوړې دي چې هرانسان ته د هغه د شان او منزلت موافق نصیب کېږي.

په اسلامي شریعت کې د شکر ادا کولو په باره کې دومره تاکید او ټینګار راغلی دی چې د علماوو په نظر: د غور کولو وروسته یې وجوب په نظر راځي. علماوو لیکلي: چې کله په انسان کې د شکرگزاری روح یا مزاج دومره وده ومومي چې د خالق د شکر اداء کولو نه نیولي آن د مخلوق شکر اداء کول هم په بر کې ونیسي نو بیا د مخلوق خدمت او د هر تکلیف په مقابل کې د شکر ویستو استعداد ښکاره شي او د انسان جوهرې صلاحیتونه نور هم وځلېږي په نتیجه کې یې د نعمت څښتنانو په نظر کې هم د خیر او نیک کار کولو په اړه د هغوی ارادې دوه واره لوړې شي. د خالق په نعمتونو د هغه شکر اداء کول د هغه د معرفت دروازې پرانیزي او خالق سره د انسان رابطه قوي کوي، شکرگزاری د منعم او د نعمت د معرفت سبب ګرځي او هم دا د معرفت سلسله خدای تعالی سره د بنده رابطه نوره هم قوي کوي او د هغه د عشق ډیوي د شکر کوونکو په زړونو کې بلوي.

غرض دادی چې څوک د الله تعالی د بنده ګانو لخوا د ورکړای شویو نعمتونو شکر نه اداء کوي هغوی شرعاً ګناهګار دي، ځکه الله تعالی د شکر اداء کولو حکم کړی دی یا په بل سپیناوي الله تعالی د خپل نعمت شکر تر هغه پورې نه قبلوي څو هغه (شکر کوونکی) د انسانانو شکر ادا نکړي، د حضرت

شکر نه ادا کوي هغه د الله تعالى شکر هم نه ... کوي. يعنې د انسان لخوا د انسان شکر اداء کول دومره اهميت او وزن لري چې يو انسان تر هغه پورې د الله تعالى شکر نشي ادا کولی څو چې د انسان د شکر ادا کولو مزاج په ځان کې پيدا نکړي .

دا په حقيقت کې د الله تعالى لخوا يوه لويه مهرباني او پيرزوينه ده چې د شکر ادا کولو مسئلې اهميت ته د انسانانو څيرکولو لپاره يې د خپل غوره استازي حضرت محمد ﷺ په مبارکه ژبه امت ته دا هدايت کړی دی چې گورئ! ترهغه پورې چې يو انسان د بل انسان شکر گزار نشي. د الله تعالى شکر گزار نشي کيدای! ځکه الله تعالى د انسانانو لخوا شکر اداء کولو ته هيڅ حاجت نلري هغه د هر عيب څخه پاک دی، د هرې کمزورۍ نه مبرا دی، د هغه هره وعده رښتينې ده داسې رښتينې چې هغه پخپل وخت خامخا سرته رسول کېږي، هم هغه دی چې پخپل ذات کې يکتا او يواځي دی، خپلو بنده گانو سره د کړو وعدو لحاظ ورسره شته دی، چې په هر صورت کې يې پوره کوي هغه د بنده گانو خالق دی، په دې وجه ورسره مرسته کوي، د پريشانو او ستونزو څخه ورته نجات ورکوي، د بې وسو او مظلومانو سره مرستې کوي، نا قراره زړونو ته قرار ورکوي شتمن دي که اړمن! ټولو هغه ته ځولۍ نيولې ... او هغه يې ورته ډکوي ... بې وزلان نازوي او د هغوی فريادونه اوري ... خو بنده گان په هغه يقين نلري «يحسرة على العباد» افسوس دی په هغو بنده گانو چې هغوی د خدای تعالى په پيدا کړي مخلوق کې د خدای تعالى د صفاتو موندلو جستجو کوي تردې چې هغه سره شريکان و نيسي! رښتيا يې ويلي: «ان الانسان لکفور مبین» بيشکه انسان په ښکاره د خپل څښتن ناشکري کوي!

که په مخلوق باندې د لږ ځنډ لپاره نظر واچوو نو دا حقيقت را ښکاره کېږي چې مخلوق کې هر مخلوق د کائناتو د خالق يو غوره او عمده شاهکار دی «صنع الله الذي اتقن کل شی» چا چې هر څيز تخليق کړی دی!

نو حاصل دا شو چې شکر ته په اسلامي تعليماتو کې کليدي مقام په برخه دی، اسلام يې په لحاظولو ډير زيات زور راوړی دی په عظيم الشان قرآن او نبوي حديثو کې ځای په ځای په اړه يې تاکيدي او ترغيبي لارښوونې موندل کېږي. په دې کې د علماوو اختلاف دی چې په صبر او شکر کې کوم يو غوره دی په ټوله کې درې اقوال راغلي دي (۱) يو قول دا دی چې صبر د شکر نه افضل دی ۲- شکر د صبر نه افضل دی ۳- دواړه يوه درجه لري په همدې وجه حضرت عمر فاروق

رضي الله عنه فرمايلي: لوکان الصبر والشکر بغيرين ما باليت أيهما رکبت» که صبر او شکر دوه سوري، واي نوماته به دا پروا نه وه چې په کومه يوه سپور شم! يعنې دواړه پوره او برابرې دي.

د علماوو کومه طبقه چې دا وايي چې شکر د صبر نه غوره دی هغوی وايي: شکر اصل دی او صبر د وسيلې، خادم او تابع درجه لري په قرآن پاک کې شکر د ايمان سره مربوط راغلی دی «مايفعل الله بعذابکم ان شکرتم وآمنتم» (النساء ۱۴۷) که تاسو چې شکر ادا کوئ او مومنان وئ! نو الله تاسو ته په عذاب درکولو څه کوي؟

د الله تعالى په نزد باندې تر ټولو محبوب عمل شکر او د شکر خاوندان دي او تر ټولو مبغوض عمل کفر دی او د کفر خاوندان دي، په قرآن پاک کې دوه ډولونه ښودل شوي دي «انا هديناه السبيل اما شاکراً و اما کفوراً» (الدهر ۳) موږ انسانانو ته لار ښودلې اوس که شکر کوونکي کرځي او که کفر کوونکي. په النحل سورة کې فرمايي «ومن شکر فاما يشکر لنفسه ومن کفر فان ري غنی کریم» (النحل ۴۰۱) کوم څوک چې شکر اداء کوي د هغه شکر د هغه د ځان لپاره گټور دی او که څوک ناشکري کوي نو زما رب بې پروا دی او پخپل ذات کې هغه عزتمن دی په ابراهيم سورة کې د الله تعالى ارشاد دی: «لئن شکرتم لأزيدنکم ولئن کفرتم ان عذابى لشديد» (ابراهيم ۷) که تاسو شکرگزار شئ نو زه تاسو ته نور زيات نوازش درکوم او که کفران نعمت وکړئ نو زما سزا ډيره سخته ده.

قرآن وايي: «ان تکفروا فان الله غنی عنکم، ولا يرضى لعباده الکفر، وان تشکروا يرضه لکم» (الزمر ۷) که چيري تاسو کفر کوئ نو الله له تاسو نه بې پروا دی، خو هغه د خپلو بنده گانو لپاره کفر نه خوښوي، او که تاسې شکر وکړئ نو هغه يې تاسو لپاره خوښوي.

په دې توگه په گڼو ځايونو کې د شکر او کفر تر منځ تقابل او موازنه شوې ده او شکر او د شکر خاوندان عند الله محبوب او مقبول دي د هغوی د اجر استحقاق او د الله د رحمتونو او مهربانيو ذکر يې کړی دی، نن سبا ډير خلک د بل انسان شکر ويستل عيب گڼي او ځان لپاره يې شرم او خجالت تعبيروي او د خپلو احسان کوونکو په ښېگڼو سترگې پټوي چې دا يوه ډيره لويه بدمرغي، بدبختي او ناشکري ده حال دا چې الله تعالى د يو انسان لخوا شکر تر هغه وخته نه قبلوي څو چې هغه په ځان کې د ننه د انسانانو د شکر ويستو مزاج پيدا نکړی ... الله تعالى دې موږ ټول شاگرين بندگان وگرځوي.

امين

څنگه اسلامي فکر په ميراث پريږدو؟

ليکنه: أبو إحسان عامر

اوس چې هغوی نشته د هغوی یاد، اسلامي فکر او موږ ژوندي یو،
بناء: زموږ وجیبه جوړیږي چې د هغوی دغه روڼ میراث په ښه توګه وپالو او
راتلونکو نسلونو ته یې په میراث پرېږدو.

موږ افغانانو چې په ناچیزه اسلحو او کمزورو وسائلو د کافرې نړۍ زور اوبه کړ، د
نړۍ سرې او سپینې مانۍ مو نسکورې کړې، موږ چې د وارسا او ناټو تړونونه یا خو ټوټې
ټوټې کړل او یا مو د مرګ کښې ته ور تېل وهل، دا زموږ د اسلافو (علماء) د یادګار
(اسلامي فکر) او یوې خپلواکې جهادي انگازې برکت دی.

تاریخ ثابته کړې. څوک چې بې له فکري ځواک او بې له یوې انگازې نه سروڼه او
ښارونه تر لاسه کوي، د هغوی قوت او دولت وخت نه لري، د هغوی اقتدار او کردار د
هغوی تر ژونده پورې ژوند کوي او د هغوی له مرګ سره مري.

موږ باید د تورې سره یو ځای ژبې او قلمونه وڅرخوو، موږ باید ځانونه او اولادونه د
اسلافو له کارنامو تاریخو سره اشنا کړو، د فکر د قوت او ترویج یواځینۍ لاره او چاره دا ده
چې زموږ زاړه باید واره وروزي، هغوی ته نبوي سیرت او زموږ زرین تاریخ په هر مجلس
کې بیان کړي. هغوی دي په دې وپوهوي چې تاسو باید صالحین او د خپلو اسلافو پر نقش
قدم سالکین جوړ شئ، د صالحو خلکو سره تعلقات مو د دنيوي او اخروي بري ضمانت
کوي.

ځکه خو الله ((ﷺ)) زموږ د بري لاره موږ ته داسې رانښيي:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

ای مؤمنانو! د الله څخه ووېرئ او د رښتینو خلکو ملګري شئ.

علامه الوسي رحمه الله ((ﷺ)) یې په تفسیر کې زیاتوي: خلطوا هم لټکونوا مثلهم.
هغوی سره دومره ګډ شئ چې د هغوی په مثل شئ.

موږ باید د اولادونو د خوراک او پوښاک سره سره د هغوی د پوهنې او روزنې لپاره
شپه او ورځ یوه کړو.

فکري جوړښت د انسان د بقا او
بریا یواځینۍ نیغه او سپینه لاره ده.

چېرته چې فکري قوت جوړ او
ځوان وي هلته بیا عسکري، مالي،
اخلاقي او..... قوتونه ورځ تر بلې لا
ځوانیږي او پر مختګ کوي، خو
کومه ټولنه بیا چې له فکري جوړښت
نه محرومه وي هلته خلک د لږ لالچ
په بدل کې تر خپل هدف د بل هدف
ته زیات کار کوي.

دا چې له یوې خوا فکر دومره
مهم او جوړښت یې دومره اړین دی،
له بلې خوا موږ په موجوده دور کې د
نړۍ او افغانستان پر لمنه ودان او
حاکم یو، نو په داسې یوه وخت کې
زموږ څه مسؤولیت جوړیږي او موږ
څنگه کولای شو چې خپل مسؤولیت
په ښه توګه ادا کړو او څنگه کولای
شو چې اسلامي فکر راتلونکو نسلونو
ته په میراث پرېږدو؟

زموږ اسلافو خو وکولای شول
چې په سترو قربانیو، د خپلو وینو او
خولو د قطرو په قیمت د اسلامي فکر
حفاظت وکړي او موږ ته یې سالر
تسلیم کړي.

موږ بايد هغوی د بې دینو او بې لارې خلکو له لارې او تعلقاتو نه وژغورو تر څو هغوی له پردیو افکارو نه تأثر وانخلي.

په دې اړه سعدي رحمه الله (رحمه الله) وایي:

صحبت صالح ترا طالع کند

صحبت طالع ترا طالع کند

تانواني دور شو از یار بد

یار بد بدتر بود از مار بد

موږ که غواړو چې پردی زور مات کړو باید د پردی داعيې مخه ډب او د هغوی ږغ گونگ کړو، د دې پر ځای چې اولادونه مو د غربي رسنیو برنامو مینوال وي، باید هغوی مساجدو او مدارسو ته سوق کړو؛ ځکه همدا مدرسي دي چې ۱۴ سوه کاله یې زموږ د تاریخ، عقېدې او فکر په ژغورلو کې د زغرو په څېر رول لوبولی.

اوس چې کافره نړۍ له مختلفو لارو په هر قیمت کوبښ کوي تر څو موږ او اسلامي فکر سره بېل کړي، په داسې یوه وخت کې که قلموال د خپلو قلمونو په لیک، واعظین په خپلو ویناوو او سپین روږي په خپلو کلیوالي مجلسونو کې د اسلامي فکر ترویج او رشد ته توجه وکړي یو څو به زموږ ځوانان نور هم د اسلامي فکر په گانه ښکلي شي،

له بلې خوا به غرب د مایوسی پر تفر کښېني او د کلونو کلونو هڅې به یې په ډېره اسانۍ سره په اوبو لاهو شي.

و ما ذلک علی الله بعزیز.

جمهوریت که د غلو او مفسدینو اچار؟

نورالحق خلی

د روان اشغال د ټولو اردلیانو لکه کرزي، غني، عبدالله، غلسالارانو، جنگسالارانو، اپین سالارانو، جهادي مشرانو، چوشکیانو او د دوی د انډیوالانو گډ شرکت ته ټول شموله حکومت وایي. په بله وینا دا د هغو کسانو گډ شرکت دی، چې د افغان ولس په رېږولو او لوټلو کې هېڅکله ستومانه نشول. دغه ښاغلي له آسمان څخه نه دي رالوېدلي، هسې روان اشغال له بېلابېلو سوږو څخه راوايستل او پر خپلو برېښنايي زینو او په لفتونو کې یې دغو مقامونو ته وخېږول.

دا داسې یو شرکت دی چې ونډه لرونکو یې هر ورځ د افغانستان اساسي قانون له سهاره تر ماښامه پورې تر پښو لاندې کړی دی. د دې شرکت د غړو ونډې او واکونه د دوی د بادار امریکا له خوا ټاکل کېږي. د شرکت مشري به دا ځل د یوه «سرغل» له خوا نه، د څو غلو له خوا په گډه کېږي.

د شرکت د ونډو لرونکو دندې د وروستیو نولسو کلونو د لاسته راوړنو لکه: فساد، چور، غصب، وژنې،

غلاوې، د ملي ارزښتونو او ملي بنسټونو بې اعتبارول غځول او جاري ساتل وي. سر بهر په دې باید پر خلکو باندې درد او سپکاوی هم ومني، ځکه اصلي ځواک همدا دی. یوازې د خلکو غاړه ایښودنه بسنه نه کوي. پرته د خلکو له کړاو څخه، ته څرنگه ډاډمن کېدای شې، چې خلک نه خپلې ارادې ته، بلکې ستا ارادې ته غاړه ږدي؟

د چارو د ښه سمون لپاره د شرکت جگپوړي ونډه لرونکي کولی شي یو شمېر نوي سیاسي خیاطان وگماري. دا ځل به د فعالو او نوښتگرو سیاسي خیاطانو، امتیازات د نورو په پرتله، لږ تر لږه سل «ویتالین دالره» ډېر وي.

که غواړئ د دغه ټول شموله حکومت د میراث په اړه څه واورئ، په ډېر درد سره باید ووايو، چې دغه آفت د کرونا له وبا څخه سل ځله بد دی. دغه ټول شموله حکومت به د هغه څه د تر لاسه کولو لپاره هلې ځلې وکړي چې د «ملي آفت حکومت» په کې پاتې راغی. حکومت به د ولس او هېواد لپاره یومخ وژني او وړانۍ وهڅوي، ان زموږ پایښت ته گواښ دی. یو څه څرگند دي او هغه دا چې د دغه ټول شمول حکومت د سر سړي به هرو مرو د هدیرو ډېر شتمن کسان وي.

له هیواد څخه (د بهرنیو ځواکونو د ترجمانانو) د وتلو په اړه

د اسلامي امارت اعلامیه

دا چې په تیر شل کلن اشغالي دور کې ډیر شمیر افغانان تیروتل او د بهرنیو ځواکونو په څنگ کې یې د ترجمانانو، ساتونکو او نورو عنوانونو لاندې وخت تیر کړ، اوس چې بهرني ځواکونه له افغانستان څخه وځي، دغه افغانان هم غواړي چې له هیواد څخه تېښته وکړي او ویره لري. یادو ټولو کسانو ته د اسلامي امارت لخوا خبر ورکول کیږي چې هغوی باید ټول پخپلو تیرو کړنو باندې پېښمانه واوسي، او د راتلونکي لپاره بیا داسې لاره غوره نه کړي چې هغه د اسلام او هیواد سره خیانت بلل کیږي.

خو اوس دې هیڅوک هم له هیواد څخه تېښته نه کوي، اسلامي امارت په هغوی کار نه لري، بلکې بلنه ورکوي چې خپل عادي ژوند ته را وګرزي او که په کومه برخه کې تخصص لري، د خپل هیواد خدمت وکړي، زموږ لخوا ورته کوم ډول خطر متوجه نه دی.

موږ هغه مهال هغوی خپل دښمنان بلل چې مخامخ زموږ د دښمن په صف کې ولاړ وو، خو کله چې هغوی د دښمن له صف څخه را ووږي او د یوه عادي افغان په حیث په خپل هیواد کې ژوند کول غواړي، نو هیڅ ستونزه ورته نشته باید ویره ونه لري او پخپل هیواد کې ارام ژوند ته ادامه ورکړي او که څوک هسي ځان ته خطر بهانه کوي او خارج ته د تګ لپاره په جعلی ډول کیس جوړوي دا د هغوی خپله ستونزه ده نه د اسلامي امارت د مجاهدینو.

د افغانستان اسلامي امارت

۱۴۴۲/۱۰/۲۶ هـ ق

۱۴۰۰/۲/۱۷ هـ ش — ۲۰۲۱/۶/۷ م

داسلامي امارت دزعيم عاليقدر اميرالمؤمنين شيخ الحديث
مولوي هبة الله اخندزاده حفظه الله له ويناوو څخه

مجاهدينو وروڼو! له خپل ولس سره له نيك او نرم چلند
څخه كار واخلي، دا ملت ډير سترې شوى او خوريدلى دى، د
زيات ترحم او شفقت وړ دى، په هيڅ ځاى كې هم ظلم او زياتى
درڅخه ونه شي، كه له تاسو سره چا ظلم او زياتى هم كړى وي،
د الله تعالى درضا لپاره يې تحمل او هير كړئ، په خپل هيواد
كې د سولې، امن او يووالي لپاره بايد لا ډير زغم او حوصله
ولرو.

همدا راز د بريا او فتح په درشل كې غرور او لويي درڅخه
وننه شي، بلكې لازمه ده چې د الله جل جلاله شكر ادا كړو لا
ډيره رجوع ورته وكړو او نور هم د الله تعالى څخه نصرت
وغواړو او لا ډير توكل پرې ولرو.

